

รายงานผลการดำเนินการพัฒนาองค์การ สู่ระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) ประจำปี 2566 (Application Report 2023)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ส่วนที่ 1.1 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ	6
ส่วนที่ 1.2 แผนการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0	9
ส่วนที่ 2 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0	13
หมวด 1 การนำองค์การ	13
หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	20
หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	25
หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	30
หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร	35
หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	40
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ	48
7.1 ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ	48
7.2 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการ และประชาชน	48
7.3 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบุคลากร	49
7.4 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ	49
7.5 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	50
7.6 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านด้านการลดต้นทุน การสร้างนวัตกรรม และการจัดการกระบวนการ	50
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก ก รูปภาพประกอบการรายงานผลการดำเนินงานรายหมวด	51

สารบัญญภาพ

เรื่อง	หน้า
1. ภาพที่ 1 ระบบการบริหารจัดการ LDD Excellent Model	13
2. ภาพที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนกรมพัฒนาที่ดิน ปี 2566-2567	14
3. ภาพที่ 3 ระบบปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน	41
4. ภาพที่ 4 การปรับปรุงกระบวนการงานและสร้างนวัตกรรม	44

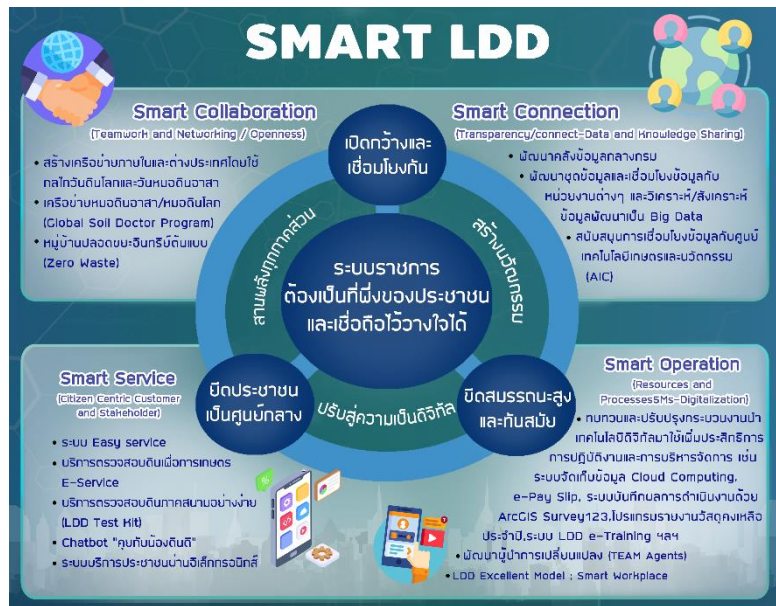
แบบฟอร์มที่ 5 บทสรุปผู้บริหาร

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570

กรอบแนวคิด/ Concept ของการก้าวสู่การเป็นระบบราชการ 4.0

กรมพัฒนาที่ดิน (พต.) กำหนดทิศทาง เพื่อพัฒนาองค์การให้เป็น Smart LDD ที่มุ่งเน้นประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ปรับการทำงานเชิงรุก สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาที่ดินให้เกิดความยั่งยืน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการงานพัฒนาที่ดิน พต. ยกระดับการเพิ่มผลิตภาพ ด้วยหลัก 4 Smart ประกอบด้วย 1) *Smart Collaboration*

ดำเนินการสานพลังจากทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านดินภายในและระหว่างประเทศ 2) *Smart Connection* เปิดเผยข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลบูรณาการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน และพัฒนาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ 3) *Smart Service* ยกระดับงานบริการ e-Service แบบเบ็ดเสร็จ จุดเดียว และ 4) *Smart Operation* นำเทคโนโลยีดิจิทัลปรับปรุงการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการองค์การ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทุกระดับเป็น Smart Officer

ผลการดำเนินงานที่สอดคล้องสู่ระบบราชการ 4.0

พต. มีภารกิจความรับผิดชอบพัฒนาทรัพยากรดินในพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 153 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 46 ของพื้นที่ประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้มีการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม พต. ยังคงใช้หลักการ Smart LDD ขับเคลื่อนและพัฒนาองค์การเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 สอดคล้องสนับสนุนการพัฒนาระบบราชการทั้ง 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ภาครัฐที่เปิดกว้างเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) พต. ดำเนินการสานพลังจากทุกภาคส่วนตามหลัก *Smart Collaboration* สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านดินภายในและระหว่างประเทศ ใช้กลไกของกิจกรรมวันดินโลกและวันหมอดินอาสา ในการสร้างและยกระดับเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ เช่น *เครือข่ายระหว่างประเทศ* การขับเคลื่อนสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (ASP) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) และเครือข่ายหมอดินโลก (Global Soil Doctor Program) *เครือข่ายภายในประเทศ* เครือข่ายหมอดินอาสา ยกระดับส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการที่ดินทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4.0 และแอปพลิเคชันต่างๆ ของ พต. สู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจตามนโยบายของรัฐบาลและ *Smart Connection* พัฒนาค้นข้อมูลกลางกรม และพัฒนาชุดข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ และวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลพัฒนาเป็น Big Data เช่น โครงการบริหารจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดี พัฒนาต่อยอดเสริมสร้างการใช้ประโยชน์และวิเคราะห์ข้อมูล

เกี่ยวข้องในรูปแบบของ Dashboard เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการวิเคราะห์ที่ไปประยุกต์ใช้สำหรับการวางแผน ต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนการเชื่อมโยงข้อมูลกับศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มิติที่ 2 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) พต. ดำเนินการตามหลัก **Smart Service** จัดทำคลังข้อมูลกลางผู้รับบริการ และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรผู้รับบริการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้วเกษตรกรเข้าสู่ระบบและใช้งานบริการอื่นๆ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก รวมทั้งพัฒนาระบบการให้บริการตรวจสอบดินรูปแบบ E-Service ที่มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเดิมของ พต. โดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) ที่มีหมอดินอาสาทำหน้าที่ตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ ทำให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น ผู้รับบริการสามารถรับบริการวิเคราะห์ดินจากหมอดินอาสาใกล้บ้านผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา

มิติที่ 3 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) พต. หลัก **Smart Operation** พต. ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ เช่น การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ Cloud Computing เพื่อออกแบบระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ พัฒนาระบบการบันทึกผลการดำเนินงานด้วย ArcGIS Survey123 พัฒนาระบบใบรับรองการจ่ายเงินเดือนแบบอิเล็กทรอนิกส์ e-Pay Slip โปรแกรมรายงานวัสดุคงเหลือประจำปี พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสมาชิกการฉาปนกิจสงเคราะห์ให้อยู่ระบบ ownCloud พัฒนาการสอนระบบ LDD e-Training พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาผู้นำ สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง TEAM for Soils Agent การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการบริหารเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลงานเรื่องที่ 1 : งานวันดินโลก (World Soil Day)

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน   ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง   มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/Concept ของผลงาน

สหประชาชาติ (UN) ประกาศอย่างเป็นทางการให้วันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี เป็น "วันดินโลก" (World Soil Day) ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณและเชิดชูพระอัจฉริยภาพด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรดินของพระองค์ โดยวันดินโลกถือเป็นโอกาสในการขับเคลื่อนกิจกรรม การรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ทางด้านดิน และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของดิน ทั้งในระดับประเทศและระดับโลกต่อมนุษยชาติและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ประเทศไทยโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมาย พต. จัดงานวันดินโลก ครั้งที่ 1 ในวันที่ 3 ธันวาคม 2555 โดยมีชื่องานว่า "งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม และวันดินโลก 5 ธันวาคม" จัดกิจกรรมทางวิชาการและนิทรรศการความรู้เรื่องดินและวันดินโลก โดยจัดงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและเปลี่ยนหัวข้อการจัดการตามหัวเรื่องที่ UN กำหนด

ในปี 2565 เป็นการจัดงานครั้งที่ 9 ภายใต้หัวข้อ “Soils, where food begins : อาหาร ก่อกำเนิดเกิดจากดิน” ศูนย์จัดงาน ณ จ.ตาก กิจกรรมในงาน ได้แก่ นิทรรศการความรู้เรื่องวันดินโลกและดินกับอาหารจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ กิจกรรมเสวนาวิชาการนานาชาติ มีผู้แทนจาก 11 ประเทศร่วมเวทีเสวนา การเสวนาหมอดินแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการดินเพื่อเพิ่มผลผลิต จัดประกวดภาพถ่าย Snapshot กิจกรรม DIY ของที่ระลึกที่ทำจากดินและใบหญ้าแฝก เดินเทรล และพาเหรดวันดินโลก รวมถึงทุกภาคส่วน ชุมชน เยาวชน นักเรียน เกษตรกร หมอดินอาสา ร่วมกันเขียนข้อความการขอความร่วมมือกัน “รักษาดิน” และเดินรณรงค์เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ตระหนักถึงคุณค่าและ

ความสำคัญของทรัพยากรดิน เป็นต้น และมีการจัดกิจกรรมในทุกจังหวัดรวม 996 กิจกรรม จาก 10 กระทรวงฯ โดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วโลก จัดกิจกรรมกว่า 2,306 กิจกรรม เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมากกว่า 1,500 กิจกรรม และมีการเผยแพร่ในสื่อต่างๆ โดยสามารถสร้างการรับรู้ได้ถึงกว่า 559,182 คน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมากกว่า 350,000 คน แสดงให้เห็นความสำเร็จในการสร้างการรับรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดินที่เพิ่มขึ้นทุกปี

นอกจากนี้ วันดินโลกยังนำไปสู่การสร้างร่วมมือต่างๆ ด้านทรัพยากรดิน เช่น สมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินกลุ่มภูมิภาคเอเชีย (ASP) สมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งประเทศไทย (TSP) สมาคมดินโลก และศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) รวมทั้งเป็นผู้นำพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย รวมทั้ง FAO นำแนวคิดหมอดินอาสาไปส่งเสริมในระดับนานาชาติ ภายใต้ชื่อ หมอดินโลก (Global Soil Doctor Program) เกิดเครือข่ายหมอดินอาสาระหว่างประเทศ

ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น (1) เกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านทรัพยากรดินทั้งในและต่างประเทศ (2) เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรดินและการจัดการดินเพื่อความมั่นคงอาหารอย่างยั่งยืนทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก

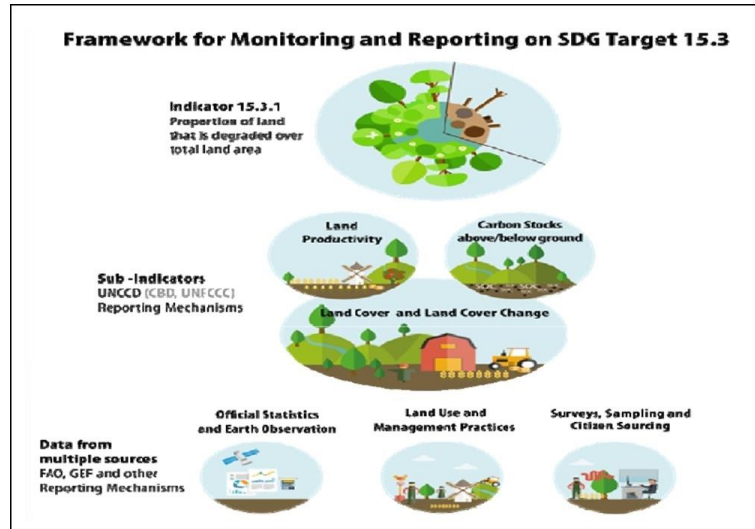
ผลงานเรื่องที่ 2 : โครงการจัดทำเป้าหมายความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN)

เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน   ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง   มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (United Nations Convention to Combat Desertification : UNCCD) ในปี 2543 ปัจจุบันมีสมาชิก 197 ประเทศ ประเทศไทยโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย พต. เป็นผู้ประสานงานหลัก ในฐานะ National Focal Point อนุสัญญา UNCCD โดยมติการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 15 (COP 15) กำหนดให้ประเทศสมาชิกขับเคลื่อนแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) เชื่อมโยงและบูรณาการกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายประสงคที่ 15.3 ตัวชี้วัดที่ 15.3.1 สัดส่วนของที่ดินเสื่อมโทรมเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายความสมดุลในการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) โดยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความเสื่อมโทรมของที่ดิน จะถูกนำมาใช้ในการจัดข้อมูลพื้นฐาน และติดตามความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2558 – 2573 ได้แก่ ตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน (land cover and land use change : LUC) ตัวชี้วัดผลิตภาพของดิน (land productivity: LP) และตัวชี้วัดคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (Soil Organic Carbon Stocks: SOC Stock) พต. ศึกษา วิเคราะห์แนวทางจัดทำ LDN ระดับโลก นำมากรอบกำหนดแนวทางการดำเนินการของประเทศไทย โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ศึกษาแนวทางการประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย ระดมความเห็นและข้อเสนอแนะจากนักวิชาการหลากหลายสาขา รวมทั้งผู้

มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐ ชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ และกำหนดตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน จัดเก็บข้อมูลรวบรวม และประเมินสัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมต่อพื้นที่เป็นรายจังหวัด ในปี 2564 นำร่องกรณีศึกษา : พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ทำให้ได้ข้อมูลเส้นฐานอ้างอิง (Baseline) ระดับพื้นที่ที่นำไปใช้เป็นตัวชี้วัดความเสื่อมโทรมของที่ดินในพื้นที่อื่นๆ ในปี 2565 ขยายพื้นที่ดำเนินการ จำนวน 12 จังหวัด และมีแผนดำเนินการในปี 2566 จำนวน 14 จังหวัด

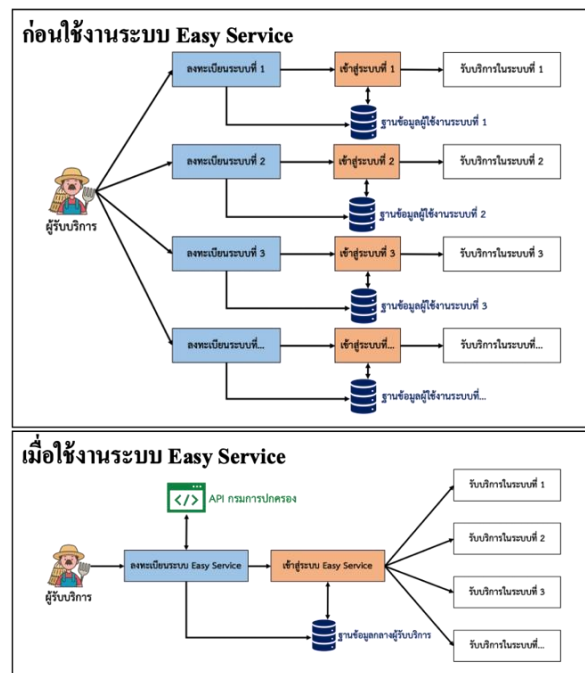

ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น (1) ประเทศไทยมีข้อมูลสถานะความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับประเทศที่จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน (2) ประเทศไทยมีความเสื่อมโทรมของที่ดินลดลง หรืออย่างน้อยคงสถานะไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดินเพิ่มขึ้น และ (3) เกิดการสร้างสมดุลระหว่างการสูญเสียที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของที่ดินกับการพัฒนา หรือความอุดมสมบูรณ์ที่เกิดจากการฟื้นคืนความเสื่อมโทรมหรือดำเนินมาตรการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืนขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย SDGs (15.3)

ผลงานเรื่องที่ 3 : “Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆ ก็เข้าได้

- เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน
  - ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
  - มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย
- รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน**

พด. พัฒนาระบบหรือบริการในรูปแบบ Web Application ให้กับเกษตรกรจำนวนหลายระบบ โดยแต่ละระบบจะพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ใช้งานแยกกัน ทำให้เกษตรกรต้องลงทะเบียนและกำหนดข้อมูลการเข้าใช้งาน (Username/ Password) แยกกันในแต่ละระบบ ส่งผลให้เกษตรกรต้องลงทะเบียนใหม่ทุกครั้ง และจดจำข้อมูลการเข้าใช้งานทุกระบบหรือบริการที่เกษตรกรขอใช้บริการ เกิดความไม่สะดวกในการใช้งานหรือขอรับบริการ อีกทั้งฐานข้อมูลผู้ใช้งานที่กรมจัดเก็บนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยไม่มีความเชื่อมโยงข้อมูลเกษตรกรทำให้ข้อมูลเกิดความซ้ำซ้อน ข้อมูลบุคคลในแต่ละระบบของเกษตรกรคนเดียวกันอาจมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้หน่วยงานผู้ดูแลระบบหรือบริการไม่สามารถนำข้อมูลเกษตรกรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระบบส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการ

ปกครอง ทำให้อาจเกิดการแอบอ้างใช้ข้อมูลบุคคลอื่นในการขอรับบริการหรือเข้าถึงข้อมูลบุคคลอื่นได้ ซึ่งเกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล และความน่าเชื่อถือในการให้บริการของ พต.

พต. จึงได้จัดทำคลังข้อมูลกลางผู้รับบริการขึ้น และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรผู้รับบริการ ให้สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว เกษตรกรจะสามารถเข้าสู่ระบบ และเข้าใช้งานบริการอื่น ๆ ที่มีการเชื่อมระบบกันได้ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก เกษตรกรสามารถเลือกรับบริการและปรับแต่งการแสดงผลได้แตกต่างกันตามความต้องการ อีกทั้งยังสามารถเข้าใช้งานผ่านระบบ “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี” ได้

ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น เกิดขึ้น (1) เกษตรกรผู้รับบริการ ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้งานระบบหรือบริการ โดยลดขั้นตอนในการลงทะเบียน และการเข้าสู่ระบบเหลือเพียงทำผ่านระบบเดียว อีกทั้งได้รับการบริการแบบต่างกันตามความต้องการแต่ละบุคคล (2) เจ้าหน้าที่ พต. มีฐานข้อมูลกลางเกษตรกรผู้รับบริการที่มีการตรวจสอบความถูกต้องกับฐานข้อมูลของกรมการปกครอง และสามารถติดตามพฤติกรรมการใช้งานระบบหรือบริการของเกษตรกรผ่านระบบ Easy Service ทำให้สามารถพัฒนาการให้บริการ และให้บริการแบบเฉพาะบุคคล หรือกลุ่มบุคคลได้

เป้าหมายต่อไปในอนาคต

พต. มีแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” โดยกำหนดเป้าหมาย 1) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570 และ 2) พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลง ร้อยละ 10 ภายในปี 2570 และกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ใน 4 ประเด็นการพัฒนา ดังนี้ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก มีเป้าหมายพื้นที่เกษตรกรรมมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพตามแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย ซึ่งจำแนกพื้นที่ตามศักยภาพของทรัพยากรดินและที่ดินออกเป็น 3 เขต คือ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำ 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) มีเป้าหมายพื้นที่การเกษตรมีการนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน มีเป้าหมายในการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินที่สนับสนุนการเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล มีเป้าหมายกรมพัฒนาที่ดินเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล นอกจากนี้ พต. ยังมีแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2566 - 2570 สำหรับเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของ พต. ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ยกระดับการให้บริการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 2) บริหารจัดการข้อมูลด้านการพัฒนาที่ดินตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล 3) พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเป็นองค์การดิจิทัล และ 5) เพิ่มศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นองค์การดิจิทัล ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินฉบับนี้มีศักยภาพทำให้บรรลุได้ภายในปี พ.ศ. 2570 ที่สำคัญ ดังนี้ 1) บริการผ่านดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินมีประสิทธิภาพและคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ 2) ข้อมูลดิจิทัลสามารถนำไปใช้ในการเปิดเผยและเชื่อมโยง กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก 3) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลมีความทันสมัยและปลอดภัยรองรับการเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 5) บุคลากรกรมมีทักษะด้านดิจิทัล สามารถจัดทำข้อมูลพร้อมเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนและเปิดเผย ตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูลและขับเคลื่อนการเป็นระบบราชการดิจิทัล

แบบฟอร์มที่ 2 ลักษณะสำคัญขององค์กร (ไม่เกิน 3 หน้า)

ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ: (ที่สำคัญ)

ผู้ส่งมอบ : ผู้รับจ้าง บริษัท ห้างร้าน และหน่วยงานภาครัฐ

พันธมิตร : หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทส. มท. อว. วช. อบต.)

ผู้ความร่วมมือ : สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรมหาชน ภาคเอกชน

ความต้องการ: 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) ความร่วมมือทางวิชาการ 3) การบูรณาการ การทำงานร่วมกันในพื้นที่ 4) การมีธรรมาภิบาล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ชุมชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาครัฐ

สถาบันการศึกษา **ความต้องการ/ ความคาดหวัง:** 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) การพัฒนาที่ดินที่ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

สมรรถนะหลักขององค์กร: 1) มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ข้อมูลดิน วางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดิน และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรดินเกิดประโยชน์สูงสุด 2) มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ด้านข้อมูลแผนที่ดิน และชุดข้อมูลภูมิสารสนเทศ

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ: ภายในประเทศ : 1) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ 2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 3) หน่วยงานให้บริการวิเคราะห์ดิน เช่น กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน 4) หน่วยงานให้บริการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 5) สำนักงาน ก.พ.ร. 6) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 7) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 8) กรมการศาสนา

ภายนอกประเทศ : 1) ประเทศสมาชิกเครือข่ายด้านดินระดับภูมิภาคเอเชีย(ASP) 2) UNEP World Conservation Monitoring Center อ้างถึงใน UNCCD (2011) Desertification a visual synthesis : เรื่องการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และ Land Degradation and Biodiversity Loss in Southeast Asia (2011)

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขัน: 1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)2030 2) นโยบายรัฐบาล/แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี/แผนแม่บท 3) นโยบาย Thailand 4.0 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตรมากขึ้น 4) แผนปฏิรูปประเทศ/ภาคการเกษตร 5) กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 6) โมเดลเศรษฐกิจใหม่(BCG) 7) การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ 8) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9) ความแปรปรวนของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 10) สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 11) การปรับตัวขององค์กรและบุคลากรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

พันธกิจ : 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนกดิน และสำมะโนที่ดิน เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) พัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการดินที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 3) สร้างศูนย์กลางข้อมูลอัจฉริยะทางดินของประเทศ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน 4) พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลของดิน ที่ดิน และนิเวศเกษตร 5) ยกระดับองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570

ค่านิยม : TEAM for Soils (ทีมดีดินดี) (T : Team work (สร้างทีม), E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง), A : Agile (คล่องแคล่ว), M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน)

วัฒนธรรมองค์กร : บริการด้วยใจ ใฝ่เรียนรู้ ยึดหลักวิชาการ

งบประมาณ: 3,994,558,644.04 บาท **รายได้:** 6,519,839.35 บาท (ปี 2565)

จำนวนบุคลากร: ข้าราชการ 1,388 คน ลูกจ้างประจำ 280 คน และพนักงานราชการ 1,327 คน รวมทั้งสิ้น 2,995 คน (23 พ.ย. 65)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ: 1) พ.ร.บ.พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกประเภทที่ดินและป่าไม้ถาวร 3) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่ายในการบริการแผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2555 4) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่าย ในการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินเป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2555 5) ระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าขอรับบริการแผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2553 6) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงาน: ระบบปฏิบัติงาน 3 ระบบ ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก และ 9 กระบวนการสนับสนุน ครอบคลุมภารกิจตามยุทธศาสตร์ โดยใช้แนวคิด PDCA ในการบริหารแผนงานและยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบและติดตามประเมินผล นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยใช้หลักการของ SMART LDD ด้วย SIPOC Model และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น PMQA, Process Management, SWOT Analysis, PESTEL Analysis, 2S4M, As is Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, service blueprint, HR scorecard, Organization Design เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตาม LDD Excellent Model

เทคโนโลยีการสื่อสารและการให้บริการ ที่สำคัญ : 1) **เทคโนโลยีสื่อสาร** (1) MPLS (2) C Internet (3) Cloud Computing (4) AI 2) **บริการที่สำคัญ** (1) ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri Map Online) (2) ระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) (3) Mobile Application (ปุ๋ยรายแปลง, คลิปเด็ดหมอดิน, กตตุ๋นดิน) (4) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน เกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm) (5) ฐานข้อมูลการตอบโต้กับผู้ใช้บริการด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี (6) e-Service ได้แก่ บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร ขอรับบริการแผนที่ บริการวัสดุการเกษตร ขอรับบริการสรรหาน้ำในไร่นา ดินออนไลน์ บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน บริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ผลผลิต/บริการหลัก : 1) ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน (ข้อมูลดิน แผนที่ดิน แผนการใช้ที่ดิน) 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน (การวิเคราะห์สภาพพื้นที่และวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดินและน้ำ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และการอนุรักษ์ดินและน้ำ) 3) งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน (ปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์ จุลินทรีย์ และเทคโนโลยีการจัดการดิน) 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน (งานพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)

คุณลักษณะโดดเด่นของผลผลิต/บริการ : 1) แผนการใช้ที่ดินที่เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลทั้งด้านดิน น้ำ พืช ป่าไม้ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการประชาสัมพันธ์จากเกษตรกร ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิสารสนเทศ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด และตำบล รวมทั้งวางแผนการใช้ที่ดินรายชนิดพืชเศรษฐกิจและลุ่มน้ำ 2) เทคโนโลยีการจัดการดินและน้ำที่มีความหลากหลายและครอบคลุมทุกสภาพดิน สามารถนำไปบริหารจัดการทรัพยากรดินได้แบบเฉพาะเจาะจงและตรงจุด 3) การบริการตรวจสอบสภาพดินเชิงรุกให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ พืช ได้หลากหลายรูปแบบ ตามความต้องการใช้ประโยชน์ของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ได้แก่ การบริการให้ข้อมูลดินเบื้องต้นผ่านบัตรดินดี หรือผ่านแอปพลิเคชันดินออนไลน์ การวิเคราะห์ดินอย่างง่ายโดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) หรือบริการวิเคราะห์ดินอย่างละเอียดในระดับห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในงานที่ต้องการผลแม่นยำ เช่น การวางแผน หรืองานวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำแปลงสาธิตเป็นแปลงต้นแบบตามคำแนะนำการจัดการดิน น้ำ พืช เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมศึกษาและเรียนรู้ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้จริง

ผู้รับบริการ : 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน 4) สถาบันการศึกษา

ความต้องการ : 1) เกษตรกร ต้องการข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยใช้งานง่าย นำไปใช้ได้จริงในระดับพื้นที่ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน ที่สามารถแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม ภัยพิบัติทางการเกษตร(ภัยแล้ง/น้ำท่วม) ลดความเสี่ยงจากการผลิตทางการเกษตร และสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตในการเกษตร ลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน สถาบันการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องการข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีการจัดการดินที่ถูกต้อง ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการ/วิจัย เพื่อแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายในระดับกระทรวง

สภาพแวดล้อมการแข่งขัน : จากสภาพแวดล้อมการแข่งขันภายในประเทศในภารกิจงานที่มีลักษณะเดียวกัน พต.ได้ปรับปรุงแบบการทำงานเชิงรุกพร้อมรับกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย 1) ห้องปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์ดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน บริการชุดตรวจสอบดินภาคสนาม(LDD Test Kits) ผ่านเครือข่ายหมอดินอาสา และ ศพก. จำนวน 882 ศูนย์ ทั่วประเทศ 2) งานบริการด้านปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ชีวปุ๋ย พต.และสารปรับปรุงบำรุงดิน ที่สามารถใช้ประโยชน์ครอบคลุมปัญหาทางการเกษตร เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ธาตุอาหารและฮอร์โมนพืช ควบคุมศัตรูพืช รวมทั้งบำบัดน้ำเสีย โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 3) งานบริการด้านแผนที่ เช่น แผนที่ภาพถ่ายออร์โธ แผนที่ความสูงภูมิประเทศ แผนที่การใช้ที่ดิน ที่มีความละเอียดถูกต้องและแม่นยำ การแข่งขันภายนอกประเทศ ด้านแผนที่ดิน พต.มีการจัดทำแผนที่ที่มีความละเอียดระดับมาตราส่วน 1: 25000 ครอบคลุมทั้งประเทศ มีพิพธภัณฑ์ดินที่แสดงข้อมูลสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของแต่ละภูมิภาค ตั้งอยู่ครอบคลุมทั้งประเทศ และการจัดทำแผนที่ดินระดับชาติ ตามมาตรฐานสากล (WRB และ Taxonomy) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ : (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ :** ภายในประเทศ : 1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรพื้นฐานทางการผลิตภาคเกษตร 2) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) มีแผนแม่บทด้านการเกษตรและแผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) นโยบายในการแก้ปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์โควิดในภาคการเกษตร(โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่) **ภายนอกประเทศ :** 1) นโยบายในระดับโลกด้านระบบอาหารที่ยั่งยืนเน้นความสำคัญของการจัดการดินที่ส่งผลต่อการผลิตด้านการเกษตร 2) การเป็นเจ้าภาพหลักในการบริหารศูนย์ประสานงานความร่วมมือระดับนานาชาติ (CESRA, UNCCD) **ด้านปฏิบัติการ:** 1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่ทันสมัยสนับสนุนการปฏิบัติงาน และพัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Transformation และ พัฒนางค์การสู่ระบบราชการ 4.0 2) นำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาบริการในลักษณะ Web Application และ Mobile Application เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนด้านการพัฒนาที่ดิน 3) เครือข่ายหมอดินอาสาครอบคลุมทุกจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน และมีความรู้และทักษะสูงที่ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของ พต. ที่กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ 4) การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม(PGS) **ด้านบุคลากร :** 1) ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านสำรวจจำแนกดิน วิเคราะห์ดิน วางแผนการใช้ที่ดิน เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน **ด้านสังคม :** 1) การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green City) สร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรและประชาชนบริโภคอาหารปลอดภัย 2) การปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร และเน้นการมีส่วนร่วมให้เกิดการยอมรับแนวทางการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินอย่างยั่งยืน 3) เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือและแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 และภัยพิบัติทางการเกษตรจากกิจกรรมของกรม

ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์: (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ :** 1) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs2 การขจัดความหิวโหย SDGs 15.3 การหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดิน และ SDGs 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก(COP 26) 2) แผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 3) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการป้องกันการพังทลายของดินภายใต้แผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) การนำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มาจัดทำแผนปฏิบัติการให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน 5) การนำนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตรมาใช้ในการจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุน 6) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ 7) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8) แผนปฏิบัติการสามารพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) **ด้านปฏิบัติการ:** 1) ความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่สามารถรองรับสนับสนุนการปฏิบัติงาน 2) การเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานเป็นแบบปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง(WFH) 3) การยกระดับหมอดินอาสาให้เป็น Smart Farmer 4) การปรับแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เน้นการทำงานเชิงรุก 5) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามการดำเนินงานแบบ Real time 6) การพัฒนางานบริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าถึงง่าย และนำไปใช้ได้จริง **ด้านบุคลากร :** 1) การพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสหวิทยาการเพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 2) การส่งเสริมให้บุคลากรมีแนวความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม(Innovative Thinking) 3) การพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและประสบการณ์เพื่อทดแทนบุคลากรที่เกษียณอายุราชการ 4) การพัฒนาบุคลากรให้รองรับการทำงานระดับสากล **ด้านสังคม :** 1) การยอมรับองค์ความรู้จากหน่วยงานราชการของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรมีช่องทางในการสืบค้นความรู้ที่หลากหลาย 2) การสร้างความตระหนักให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรดินและที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) การบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และประชาสังคม

ความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของพันธกิจหรือหน้าที่ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศคืออะไร : พต. มีพันธกิจหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรดินของประเทศ จึงกำหนดทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่เกษตร 4.0 ให้มีการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตด้วยแนวคิด SMART Agriculture สอดคล้องกับสถานการณ์โลกในปัจจุบัน การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิด พต.ต้องปรับรูปแบบกระบวนการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Transformation และพัฒนาองค์การสู่ระบบราชการ 4.0 โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่มีคุณภาพ สนองความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กฎหมายและกฎระเบียบอะไรบ้างที่มีอยู่และเอื้อให้ส่วนราชการทำงานอย่างมีความคล่องตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ : 1) พ.ร.บ. พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562 3) คำสั่งมอบอำนาจของกรมพัฒนาที่ดิน 4) พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงและหนังสือเวียนกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรที่สำคัญคืออะไร
 1) โครงสร้างอายุราชการในตำแหน่งที่สำคัญ 2) เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน 3) สมรรถนะและทักษะบุคลากรที่รองรับการเปลี่ยนแปลง
พื้นฐานของบุคลากรที่มีผลต่อการวางแผนการพัฒนาและการสร้างขีดความสามารถในการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงมีอะไรบ้าง :
 1) ระดับความรู้และทักษะของบุคลากรในแต่ละตำแหน่ง 2) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล(Digital literacy) 3) ทักษะการมองภาพองค์รวม (Conceptual Skill) 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ (Systemic Thinking)

ในการทำงาน บุคลากรจำเป็นต้องดูแลเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยอะไรบ้าง
ข้อกำหนดพิเศษการปฏิบัติงาน : บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับสารเคมีและจุลินทรีย์ มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการกลาง มีการอบรมผ่านหลักสูตร E-learning ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ และมีการสำรวจสภาพความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการโดยใช้เครื่องมือ ESPReL Checklist อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคลากร ประจำทุกปี

ความสำคัญของสมรรถนะหลักของส่วนราชการที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของประเทศคืออะไรทั้งทางตรงและทางอ้อม :
1) ทางตรง (1) ด้านเศรษฐกิจ : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อรายได้สุทธิทางการเกษตรของประเทศเพิ่มขึ้น (2) ด้านสิ่งแวดล้อม : ลดการชะล้างพังทลายของดิน ป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน **2) ทางอ้อม** (1) ด้านสังคม : การสร้างหมอดินอาสา ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นจุดเริ่มต้นอาหารปลอดภัย สังคมมีความสุข (2) ด้านสาธารณสุข : การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ (3) ด้านสิ่งแวดล้อม : การลดการเผาตอซังพืชเพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน ช่วยรักษาอินทรีย์วัตถุในดิน และลดมลพิษทางอากาศของชุมชนและบริเวณรอบชุมชน

สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศของส่วนราชการเป็นเช่นใด? ประเด็นการแข่งขันคืออะไร และมีผลต่อการดำเนินการของส่วนราชการอย่างไร :
ด้านการแข่งขันภายใน : 1) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่มีการจัดทำนโยบายและแผนระดับประเทศ มีการกำหนดพันธกิจ เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินที่ส่งผลให้กรมพัฒนาที่ดินต้องปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว 2) การจัดทำข้อมูลการใช้ที่ดิน(Land use) ซึ่งมีมีการให้ข้อมูลที่แตกต่างกันเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีวิธีการจัดเก็บที่ต่างกัน ส่งผลให้การนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการใช้ที่ดินไม่เป็นเอกภาพ 3) ผลผลิตกันเทคโนโลยีชีวภาพ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์เพื่อช่วยเกษตรกรในการลดต้นทุนและสนับสนุนการผลิตอาหารปลอดภัย ทำให้กรมต้องศึกษาและวิจัยผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ชนิดใหม่ที่มีความหลากหลายและใช้งานง่าย ซึ่งปัจจุบันกรมได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พต. 1- พต.14 ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมปัญหาด้านการเกษตรได้มากกว่าหน่วยงานอื่นๆ 4) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน มีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ที่ให้บริการวิเคราะห์ดิน แต่เป็นบริการที่มีค่าใช้จ่าย ในขณะที่เกษตรกรมีความต้องการรับบริการจำนวนมากและไม่ต้องการมีค่าใช้จ่าย ทำให้กรมพัฒนา รูปแบบการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร 5) การส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งในระดับพื้นที่ มีหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรฯ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านต่างๆ สำหรับกรมมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้เป็น Smart officer และ เทคโนโลยี/ช่องทาง ให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีของกรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งาน **ด้านการแข่งขันภายนอก :** 1) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs ที่ 2 และ 15) ทำให้แต่ละประเทศต้องจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ.2030 กรมซึ่งเป็นผู้ประสานงานหลักUNCCD และเกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด 15.3.1 (สัดส่วนของพื้นที่ดินที่ได้รับความเสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด) เกี่ยวข้องกับการจัดการความสมดุลของทรัพยากรดิน (Land degradation-neutral World by 2030) ส่งผลให้ต้องจัดทำแผนงานโครงการให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายและตัวชี้วัดของประเทศได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ 2) การจัดทำระบบฐานข้อมูลดินระดับภูมิภาคเอเชีย ทำให้กรมในฐานะที่เป็นเจ้าภาพหลักประสานงานในภูมิภาคเอเชียต้องกำหนดระบบฐานข้อมูลดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) การจัดทำต้นแบบการจัดการดินอย่างยั่งยืน(Best Practice) กับประเทศต่างๆ ในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำให้กรมยกระดับการทำงานเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับในระดับโลก 4) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน กรมต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย GLOSOLAN และ SEALNET ในการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ (Proficiency Testing) เพื่อพัฒนาเทคนิควิธีการวิเคราะห์ดิน โดยมีเป้าหมายให้การวิเคราะห์ดินมี การรายงานผลการทดสอบมีความถูกต้องและแม่นยำ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐานเดียวกันกับห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินในต่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญคืออะไร
ส่งผลต่อสถานการณ์แข่งขันของประเทศอย่างไร :
 การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญ คือ พต. เปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขัน โดยขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินเชิงบูรณาการจากนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ นำหลักการตลาดนำการผลิตมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดิน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) การให้บริการเชิงรุกด้วยบัตรดินดี การพัฒนาดินออนไลน์ การพัฒนาหมอดินอาสา 4.0 เพื่อปรับกระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกับการสาธิตส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรให้ทันกับการแข่งขันและความต้องการของตลาด ขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวผ่านสู่สังคมและเศรษฐกิจดิจิทัล และขยายตัวเพื่อเติบโตด้านการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้ทันต่อการแข่งขันในตลาดโลก

ส่วนที่ 1.2

แผนงานการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0

- แผนพัฒนาด้านเทคโนโลยี

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล		
1.1 การพัฒนาระบบ e-Service		
1) โครงการพัฒนาระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ	2565-2566	พต. มีระบบ e-Service เพื่อการบริการวิเคราะห์ดินเชิงรุก ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงการบริการวิเคราะห์ดินได้ง่ายและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการวิเคราะห์ดินผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถนำค่าวิเคราะห์ดินไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
2) โครงการจัดการระบบจัดการฐานข้อมูลการบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน	2566	พต. มีระบบการจัดการฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศ ในด้านการผลิต การจัดการเก็บ การสืบค้น และการบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ทั้งในรูปแบบ Off Line และ On Line ที่มีประสิทธิภาพ ผู้รับบริการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน สามารถเข้าถึงการบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ของกรมพัฒนาที่ดินได้อย่างสะดวก รวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดเวลา
3) โครงการพัฒนาระบบบริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้นผ่านระบบออนไลน์	2565	เจ้าหน้าที่และปฏิบัติงานของ พต. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ รวมทั้งประชาชน สามารถตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้นได้ผ่านการเรียกใช้งานในรูปแบบ Web Application ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันต่อเวลา ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการบุกรุกที่ดินของรัฐ และแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ
1.2 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน		
1) โครงการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล กรมพัฒนาที่ดิน (Data Governance)	2564-2566	พต. จัดทำ Data Governance เพื่อให้หน่วยงานภายใน พต. ใช้ในการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพ โดยมีการจัดทำ นโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล (Data Policy) บัญชีรายการข้อมูลของ พต. (LDD Data Catalog) และการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ของ พต.
2) โครงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์	2563-2566	พต. มีระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเครือข่าย และคอมพิวเตอร์ สามารถป้องกันการบุกรุก โจมตีทางไซเบอร์ ตรวจสอบผู้ประสงค์ร้าย และ แจ้งเตือนภัยการโจมตีทางไซเบอร์ เพื่อผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขสถานการณ์และป้องกันข้อมูล ระบบเครือข่าย และเครื่องลูกข่ายภายในกรม ให้มีความมั่นคงปลอดภัย สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
3) โครงการพัฒนาระบบการให้บริการสืบค้นข้อมูลดินและงานวิจัยผ่านระบบเครือข่าย	2565	พต. มีระบบการให้บริการสืบค้นข้อมูลดินและงานวิจัยผ่านระบบเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านทรัพยากรดิน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชีย รวมถึงการออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลดินและงานวิจัยแห่งภูมิภาคเอเชีย (Asian Soil Information System: ASIS) ให้สามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลดินระดับโลก (Global Soil Information System: GLOSIS) ของ FAO ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4) โครงการพัฒนาระบบบริการดินดี (ศาลาดินดี)	2565	พต. มีระบบบริการดินดี (ศาลาดินดี) เป็นฐานข้อมูลสารสนเทศเชิงพื้นที่สำหรับวางแผนการใช้ที่ดินและให้ข้อมูลการจัดการดิน ในพื้นที่เกษตรรายแปลง เพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และนำไปสู่การเพิ่มผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่ให้สูงขึ้น

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
5) โครงการความร่วมมือพัฒนาตำบล (SMART TAMBON)	2566	พด. จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลตำบลที่ได้จัดทำขึ้น ตำบลมีฐานข้อมูลสำหรับการติดตามสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินและสามารถใช้ในการติดตามการเปลี่ยนแปลงจากมาตรการที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนหรือใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
1.3 การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล		
1) โครงการพัฒนาระบบบริหารสินทรัพย์	2566-2568	พด. มีระบบบริหารสินทรัพย์ที่ประกอบด้วย 4 ระบบย่อยได้แก่ ระบบบริหารจัดการวัสดุ ระบบบริหารจัดการครุภัณฑ์ ระบบบริหารจัดการการใช้รถราชการ และระบบบริหารจัดการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สามารถจัดเก็บ สืบค้นข้อมูลและการออกรายงาน การบริหารจัดการสินทรัพย์ของกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนควบคุม ติดตามประเมินผลตลอดจนใช้ประกอบในการตัดสินใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2) ระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน กรมพัฒนาที่ดิน	2563-2565	พด. มีระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อช่วยกำกับติดตามการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... โดยให้หน่วยงานสามารถรายงานผลการดำเนินงานได้แบบ realtime ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการรายงานผลการดำเนินงาน ลดการใช้กระดาษและสถานที่จัดเก็บเอกสาร รวมถึงสามารถเรียกดูข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ กำกับดูแล ติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- แผนพัฒนานวัตกรรม

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ควบคุมไส้เดือนฝอยสาเหตุโรครากปมสำหรับพืชเศรษฐกิจ	2561-2566	ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ควบคุมไส้เดือนฝอยรากปม ช่วยลดการใช้สารเคมีควบคุมโรคพืช 30 เปอร์เซ็นต์
2. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แบคทีเรียสังเคราะห์แสงและไซยาโนแบคทีเรีย เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร ส่งเสริมการเจริญเติบโต กำจัดวัชพืช และเพิ่มผลผลิตพืชในระบบเกษตรอินทรีย์	2562-2566	ผลิตภัณฑ์แบคทีเรียสังเคราะห์แสงและไซยาโนแบคทีเรีย ส่งเสริมการเจริญเติบโตและเพิ่มผลผลิตพืชอินทรีย์ ส่งผลให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมีทางการเกษตร 20 - 30 เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มผลผลิตเศรษฐกิจพืช 20 - 30 เปอร์เซ็นต์
3. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อซังพืช	2564-2567	1) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช 2) วิธีการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช 3) การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน จากการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช 4) องค์ความรู้วิธีการผลิตและใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อซังพืช
4. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพเพิ่มสารสำคัญ	2564-2567	ผลิตภัณฑ์เชื้อราเอนโดไฟต์กระตุ้นการสร้าง jasmonic acid ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช (พีจีพีอาร์)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ลดการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสมุนไพรมินิชา และบัวบก ที่มีคุณภาพและปลอดภัย		ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ย่อยสลายสารเคมีกำจัดแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตที่ตกค้างในดิน ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีกรดอะมิโนสูงเพื่อเพิ่มสารสำคัญในสมุนไพรมินิชาและบัวบก
5. วิจัยและพัฒนาจุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชในสภาวะแห้งแล้ง	2564-2565	- ต้นแบบผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ผลิตภัณฑ์กลุ่มจุลินทรีย์สร้างสารเสริมการเจริญเติบโตของพืชทนแล้ง (PGPR) - องค์ความรู้วิธีการผลิตและใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์สร้างสารเสริมการเจริญเติบโตของพืชทนแล้ง ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ ที่เกิดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
6. โครงการแผนการจัดการทรัพยากรดินและน้ำ เพื่อควบคุมการเกิดตะกอนดินและบริหารน้ำในอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งระบบ ให้เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ลุ่มน้ำสาขาห้วยกระเสียว	2564-2565	- แผนการจัดการทรัพยากรดินและน้ำ สำหรับวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในการป้องกันการเกิดชะล้างพังทลายของดินได้อย่างเป็นระบบ สร้างประโยชน์ด้านเศรษฐกิจสังคม และรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน - การประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์จากการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศและการใช้ที่ดิน

- แผนพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. เครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศ		
1.1 โครงการอบรมหมอดินอาสา 4.0	2563-2564	ภาคีเครือข่ายหมอดินอาสา ร่วมกันช่วยเหลือและสนับสนุนภารกิจประสานเชื่อมโยงระหว่าง พต.กับเกษตรกรในระดับต่างๆ รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์และเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินแก่เกษตรกรในท้องถิ่น (จากหมอดินอาสาทั่วประเทศ จำนวน 77,690คน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากโครงการฝึกอบรมใน 3 หลักสูตร ได้แก่ 1)หลักสูตร 1 (วันดินโลก) 2) หลักสูตร 2 (ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ ณ ศูนย์ฝึกปฏิบัติหมอดินอาสา) 3) หลักสูตร 3 (การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากถักความรู้หมอดินอาสาบนเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน)
1.2 โครงการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	2562-2566	1) พื้นที่ได้รับการพัฒนาที่ดินตามปัญหาและความต้องการให้แก่เกษตรกร 2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ถูกต้องและเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลตอบแทนให้สูงขึ้น 3) มูลค่าภาคเกษตรกรรมปรับตัวสูงขึ้นจากการพัฒนาด้านเกษตร 4) แผนฯ ได้รับการใช้ของงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (สำนักงานจังหวัด อบจ. อบต.) ในการจัดการทรัพยากรที่ดิน และพัฒนาการเกษตร บนพื้นฐานทางวิชาการตามบริบทของภูมิสังคมและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) แนวทางการบริหารจัดการที่ดินและการผลิตสินค้าเกษตร ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สร้างความมั่นคง และภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ แก่เกษตรกรผู้ใช้ที่ดิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
1.3 โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)	2559-2565	1) เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภูมิสังคมและความต้องการของตลาด 2) เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพจากการทำเกษตรผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		3) เกษตรกรเป็นต้นแบบในการขยายผลสู่แปลงข้างเคียงและพื้นที่โดยรอบในการปลูกพืชตามความเหมาะสม และลักษณะการทำเกษตรแบบผสมผสาน
1.4 การพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์และการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ในภาคการเกษตร	2564	1) แพลตฟอร์มสนับสนุนการวิเคราะห์และการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ในภาคการเกษตรด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ 2) บริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรให้เป็นระบบและครบวงจร (Management Life Cycle) เพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์และตัดสินใจบนหลักฐานเชิงประจักษ์
2. เครือข่ายความร่วมมือ ระดับสากล		
2.1 โครงการจัดงานวันดินโลก	2555-2566	1) เกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านทรัพยากรดินทั้งในและต่างประเทศ 2) เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรดินและการจัดการดินเพื่อความมั่นคงอาหารอย่างยั่งยืนทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก
2.2 โครงการพัฒนาแนวทางและตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงจูงใจในการใช้ที่ดินเหมาะสมภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและภูมิอากาศ พื้นที่ คทช. (ความร่วมมือกรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 และสถาบันวิจัย IGES ประเทศญี่ปุ่น	2565-2566 (ทุนสกสว.)	- การพัฒนาตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจด้านการใช้ที่ดินต่อปัจจัยด้านน้ำและสภาพภูมิอากาศ
2.3 โครงการ Strengthening the Center of Excellence for Soil Research in Asia (CESRA) network for Sustainable Soil Management (ความร่วมมือกรมพัฒนาที่ดิน สมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย และ FAO)	2564	1) เครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทางด้านดินและที่ดินระดับชาติและระดับภูมิภาคที่เข้มแข็ง 2) เสริมสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านดินที่มีความสามารถในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการดินอย่างยั่งยืนในรูปแบบการบูรณาการระดับประเทศและระดับภูมิภาค 3) ทีมผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ทางดินแลกเปลี่ยนข้อมูล การถ่ายทอดองค์ความรู้ และผลงานวิจัย 4) เครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินระดับชาติที่เข้มแข็งขึ้น มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและสอดคล้องกัน
2.4 โครงการจัดทำฐานข้อมูลดินของประเทศไทย สนับสนุนระบบสารสนเทศดินโลก (Global Soil Information Systems, GLOSIS) โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ภายใต้กรอบสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งเอเชีย (Asian Soil Partnership, ASP)	2559-2565	1) ข้อมูลและแผนที่ดินระดับประเทศ ได้แก่ ข้อมูลสำรวจและจำแนกดิน ข้อมูลการกักเก็บคาร์บอนในดิน ข้อมูลดินดี และข้อมูลดินที่มีผลกระทบจากเกลือ เป็นต้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในมาตรฐานสากลที่ได้กำหนดร่วมกัน 2) ใช้ในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล ผ่านระบบ GLOSIS ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของทรัพยากรดินในแต่ละประเทศ ภูมิภาคและระดับโลก 3) เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนโครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการบริหารจัดการของทรัพยากรดินต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับปรุงแก้ไขดินที่มีข้อจำกัดต่อการเกษตร การพัฒนาพื้นที่ดินเสื่อมโทรมและการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ต่อไป
2.5 การพัฒนาและส่งเสริมโครงการหมอดินเพื่อการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคแอซีย-ลาตินซัง	2564-2566	1) ส่งเสริม และสนับสนุนหมอดินและเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคแอซีย-ลาตินซัง โดยใช้แนวปฏิบัติ องค์ความรู้ และเทคโนโลยีต้นแบบเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินงานและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนุภูมิภาคมีความร่วมมือการสร้างเครือข่ายการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืน 2) ประเทศในอนุภูมิภาคสามารถนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และเครื่องมือสนับสนุนไปขยายผลการดำเนินการจัดการที่ดินและเกษตรอย่างยั่งยืนในแผนพัฒนาระดับพื้นที่ท้องถิ่นและระดับชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

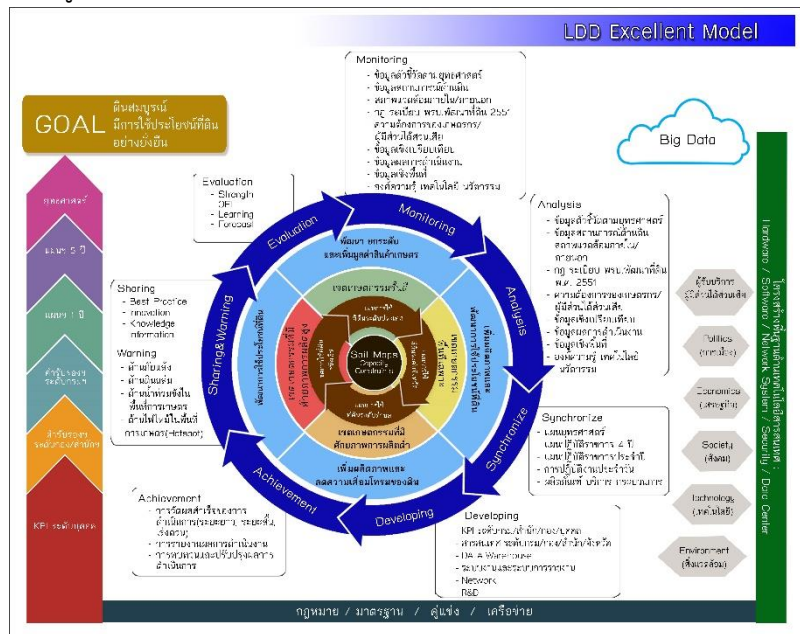
ส่วนที่ 2

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0

หมวด 1 การนำองค์การ

1.1 ระบบการนำองค์การที่สร้างความยั่งยืน

กรมพัฒนาที่ดิน (พต.) มีภารกิจในการดูแลรักษาทรัพยากรดินครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งประเทศ 153 ล้านไร่ โดยขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ด้วยการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของที่ดิน และความต้องการของเกษตรกร ชุมชน และภาคีเครือข่าย (Partnership) ด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และเทคโนโลยีการจัดการดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร ระบบการนำองค์การของ พต. ออกแบบระบบการจัดการ “LDD Excellent Model” เป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของ พต. ดังภาพที่ 1 จากข้อมูลดิน นำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน โดยพื้นที่เขตเกษตรกรรมขั้นดี เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและการส่งออก สำหรับเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงเป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้เพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ ลักษณะพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำ หรือไม่เหมาะสมกับการผลิตสินค้าเกษตรนอกจากนี้ยังแบ่งเขตพื้นที่เฉพาะเป็นเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพพัฒนาด้านอื่นๆ

ภาพที่ 1 ระบบการบริหารจัดการ LDD Excellent Model

เครื่องมือดังกล่าวนำไปสู่การทบทวนทิศทาง พต. ในช่วงปี 2566 - 2570 โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ประกอบด้วย 4 ประเด็นการพัฒนา คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินไปสู่ High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็องค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับของการเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยกำหนดค่านิยม “TEAM for Soils (ทีมดีดินดี)” T : Team work (สร้างทีม) E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง) A : Agile (คล่องแคล่ว) และ M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน)

ผู้บริหาร พต. ยังคงใช้เครื่องมือ Smart LDD ยกระดับการเพิ่มผลิตภาพอย่างต่อเนื่อง ใน 4 Smart ดังนี้ 1) Smart Collaboration สานพลังจากทุกภาคส่วน 2) Smart Connection เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และประมวลออกมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ 3) Smart Service พัฒนาบริการให้เป็น e-

Service เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและผู้มารับบริการ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 4) **Smart Operation** ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ และบริหารจัดการจัดการองค์การ รวมทั้งการพัฒนาผู้นำ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะที่หลากหลาย การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการบริหารเพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

ปี 2566 อธิบดีกำหนดแนวทางการขับเคลื่อน พต. แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การบริหารงาน มีแนวทางการดำเนินงานใน 8 ด้าน ดังนี้ 1) การขยายงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม ต่อยอดเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 3) บริหารจัดการน้ำ สร้างการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ 4) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ยกกระดับพัฒนาหมอดินอาสาสู่ Smart Farmer 5) ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ยั่งยืน 6) พัฒนางานวิจัยและสร้างนวัตกรรม กำหนดเป้าหมายงานวิจัย 9 ด้าน ได้แก่ พีชอัตลักษณ์ (GI), BCG Model, Climate change, เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น 7) พัฒนาฐานข้อมูล Big

ภาพที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนกรมพัฒนาที่ดิน ปี 2566-2567

Data จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อพัฒนาเป็น Big Data และ 8) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) สนับสนุนการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ ดังภาพที่ 2 **2. การบริหารจัดการองค์การ** เน้นใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านแผนงาน/งบประมาณ : สร้างแผนงาน/โครงการใหม่ๆ และระบบการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตอบโจทย์เป้าหมายทุกระดับ พัฒนาระบบการติดตามแบบ Real Time 2) ด้านบุคลากร : พัฒนาผู้นำ และสร้างต้นแบบผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) พัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากร สร้าง Smart Officer สร้างสภาพแวดล้อม/บรรยากาศให้บุคลากรเกิดการสร้างและพัฒนานวัตกรรม 3) ด้านพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล : ทบทวนกระบวนการและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อลดขั้นตอน ระยะเวลาในการทำงาน ยกย่องงานบริการ e-Service แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว การดำเนินการตาม พรบ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 และ 4) ด้านพัฒนาองค์การ : ขับเคลื่อนค่านิยม Team for soils ทีมดีดินดี การสมัครรางวัลจากหน่วยงานภายนอก (รางวัลเลิศรัฐ และอื่นๆ) ทบทวนและปรับโครงสร้างกรมพัฒนาที่ดินให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน

ผู้บริหาร พต. สื่อสารนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และแผนการติดตามการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งกับบุคลากรภายในกรมฯ และกับเครือข่ายภายนอก โดยใช้การสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two-way) ทั้งในแนวดิ่งและแนวระนาบ **การสื่อสารในแนวดิ่ง** โดยการใช้การสื่อสารจากอธิบดี/รองอธิบดี ถึงผู้บริหารระดับกอง/สำนัก สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดทั่วประเทศ และบุคลากร ผ่านระบบการประชุมทางไกล VDO/Web Conference ประจำทุกเดือน การสื่อสาร/สั่งการเชิงนโยบายที่ทันทั่วถึง ผ่าน Group Line และการลงพื้นที่มอบนโยบาย/ติดตามงาน เยี่ยมเยียน สอบถามความเป็นอยู่ **การสื่อสารในแนวระนาบ** โดย 1) **การสื่อสารระดับผู้บริหาร** เป็นการสื่อสารอธิบดีกับรองอธิบดีในเชิงนโยบายและการบริหาร และ 2) **การสื่อสารระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่** ทำงานแบบ Cross-function เพื่อขับเคลื่อนโครงการที่สำคัญของ พต. ผ่านการประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน และ Group Line ที่ตั้งกลุ่มเฉพาะตามโครงการสำคัญ และ 3) **การสื่อสารระดับเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรและเครือข่าย** เช่น การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ พต. กับหมอดินอาสา เกษตรกร และเครือข่าย เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสื่อสารข้อมูลข่าวสาร พต. โดยช่องทางการสื่อสาร ประกอบด้วย **สื่อบุคคล** ได้แก่ ผู้บริหารตรวจเยี่ยมงานในระดับพื้นที่ และ เจ้าหน้าที่ของ

พต. สื่อมวลชน ได้แก่ วารสารเผยแพร่ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อดิจิทัล ได้แก่ ช่อง YouTube, Group Line, Facebook, Zoom, Web site, AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี จากรูปแบบและช่องทางการสื่อสารดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรในสังกัด พต. มีการรับรู้และความเข้าใจในทิศทางของ พต. สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ผู้บริหารขับเคลื่อนค่านิยม TEAM for Soils ทีมดีดินดี โดยส่งเสริมให้บุคลากรรับรู้ เข้าใจ สามารถจดจำ และแสดงออกถึงพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนถ่ายทอด ปลูกฝังจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ แต่งตั้งทีมส่งเสริมสื่อสารค่านิยม “TEAM” Agent ออกแบบกิจกรรมส่งเสริม (Nudge) และสื่อในรูปแบบต่างๆ กระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีมโดยจัดการประกวดและส่งผลงานในรูปแบบของทีมทำงาน ได้แก่ รางวัล Save Energy รางวัล การจัดการระบบข้อมูล รางวัล Zero Waste รางวัล ความเป็นเลิศของหน่วยงาน รางวัล 5 ส.ตามแนวทาง Smart Workplace รางวัล TEAM FOR SOILS รางวัลระบบบริหารครุภัณฑ์ รางวัลดินดีแอมบาสเดอร์ เป็นต้น รวมทั้งให้ตระหนักถึงความสำคัญการรับฟังความคิดเห็น การให้บริการ และการมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของ พต. เช่น การทำประชาพิจารณ์ก่อนการจัดทำโครงการ การเสริมเสริมกระบวนการให้บริการที่ดีโดยจัดประกวดมอบรางวัลต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองผู้รับบริการ เช่น รางวัล SMART LDD e-Service ปรับแนวคิดพลิกรูปแบบพัฒนาบริการ เป็นต้น

ด้านการกำกับดูแลองค์การ อธิบดีในฐานะผู้นำสูงสุด (CEO) ได้มอบอำนาจให้รองอธิบดีเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (CCO) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม (DCIO) และผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (CDO) รวมทั้งรับผิดชอบและกำกับดูแลการปฏิบัติงานแต่ละด้าน โดยบริหารงานในลักษณะข้ามสายงาน (Cross-functional team) ในรูปแบบคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานชุดต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบในการวางแผน ออกแบบ กำหนดแนวทางวางมาตรการ และขับเคลื่อนนำไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินการ รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายกำกับองค์การที่ดี (Organizational Governance) เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ข้อสั่งการและนโยบายจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อระบบหรือสังคมโดยรวม เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ (ทุ่งมหาธาต ทุ่งรังสิต) พต. ตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนงาน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระยะของโครงการตั้งแต่เริ่มวางแผน ออกแบบ ก่อสร้าง รวมทั้งวางระบบการกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และโครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร พต. จัดเวทีประชาคม/ประชุมหมู่บ้าน และร่วมประชุมลงพื้นที่แปลงเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพปัญหา ปรัชญาหรือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับเกษตรกร และจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินและสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกเดือน เป็นต้น

พต. ตระหนักและคำนึงถึงผลกระทบจากปัญหาด้านสุขภาพอันเกิดจากบริโภคสินค้ามีการปนเปื้อนของสารเคมี การเกิดมลพิษทางดิน น้ำ และอากาศ จึงกำหนดชุมชนที่สำคัญออกเป็น 4 กลุ่ม โดย พต. วิเคราะห์ศักยภาพ องค์ความรู้ และเทคโนโลยีของ พต. รวมทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนแต่ละกลุ่ม จัดทำโครงการเพื่อช่วยบรรเทาหรือแก้ไขปัญหา เช่น กิจกรรม “ไกลหลบแทนเผา บรรเทาหมพิษ พิษิตหมอกควัน” เดินหน้าเต็มที่พร้อมกันทั่วประเทศ แก้ไขปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเผาวัสดุทางการเกษตร จัดกิจกรรมวันหมอดินอาสา ปี 2566 ภายใต้ธีมงาน “หมอดินอาสา นำพาการผลิต พิษิตตลาด” โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป็นต้น

1.2 การป้องกันทุจริตและสร้างโปร่งใส

พต. สร้างสภาพแวดล้อม ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างให้เป็นองค์การที่มีคุณธรรมและความโปร่งใส โดยปลูกฝังค่านิยม TEAM for Soil ทีมดีดินดี สร้างทีมงาน รับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความคล่องแคล่วและมีพลังมุ่งประโยชน์ให้เกิดกับเกษตรกรและประชาชนเป็นสำคัญ โดยการกำหนดนโยบายด้านจริยธรรม ความโปร่งใส หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งนโยบาย No Gift Policy จัดฝึกอบรมพัฒนาเตรียมความพร้อมสร้างผู้นำต้นแบบที่ดี ส่งเสริมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองให้เป็นข้าราชการที่ดี มีวินัย และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และถอดความรู้จากการฝึกอบรม มีการปฐมนิเทศข้าราชการและพนักงานราชการ ในเรื่อง STRONG Model จิตพอเพียงด้านทุจริต และสร้างความเข้าใจเรื่องการ

แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมด้วยวิถีจิตฐานสอง ให้ความรู้เรื่องวินัยข้าราชการ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการลงนามรับทราบในเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม

พต. กำหนดมาตรการเสริมสร้างความโปร่งใสภายในองค์การ ตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินการ การบริหารงบประมาณและอื่น ๆ ต่อสาธารณะ ได้แก่ 1) ลักษณะที่สำคัญขององค์การ เช่น โครงสร้างหน่วยงาน ผู้บริหาร แผนปฏิบัติการ การกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 2) การประชาสัมพันธ์ภารกิจของหน่วยงาน 3) เจตจำนงสุจริตของผู้บริหารสูงสุด 4) แผนปฏิบัติการประจำปี 5) ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และ 6) คู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยวางมาตรการเชิงรุกในการป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต มีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนฯ มีระบบการจัดการข้อร้องเรียนด้านการทุจริตผ่านเว็บไซต์ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมพัฒนาที่ดิน (ศปท.พต.) ที่รัดกุมและเป็นไปตามหลักการ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและรายงานผลเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มีคู่มือขั้นตอนการจัดการเรื่องร้องเรียนในรูปแบบ E-Book และประชาสัมพันธ์ 7 ช่องทาง การรับข้อชมเชย เสนอแนะ ร้องเรียน และเบาะแสการทุจริตไว้ ณ จุดบริการ รวมทั้งเชื่อมต่อกับหน่วยงานส่วนกลาง คือ ระบบรับเรื่องร้องทุกข์ 1111 ของสำนักนายกรัฐมนตรีและระบบการจัดการ เรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) และ มอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลระบบและตรวจสอบข้อมูลทุกวัน และติดตามรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติเรื่อง มีการรวบรวมสถิติการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านการทุจริต และดำเนินการแก้ไขซึ่งเป็นผลให้จำนวนข้อร้องเรียนการทุจริตมีแนวโน้มลดลง คือ จากปี 2561 ซึ่งมีจำนวนถึง 8 เรื่อง ลดลงเป็นจำนวน 1 เรื่องในปี 2562 จำนวน 3 เรื่องในปี 2563 และปี 2564 จำนวน 2 เรื่องในปี 2565

พต. กำหนดมาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ มาตรการป้องกันการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน หลักเกณฑ์ มาตรการ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียน และแนวทางปฏิบัติกรณีการให้หรือรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เผยแพร่ผ่านทางหน้าเว็บไซต์กรม และออกนอกระบบในโอกาสต่างๆ และออกแบบโครงสร้างการบริหารที่มีระบบการกำกับดูแล โดยแยกงานอนุมัติ อนุญาต งานกำกับตรวจสอบ การบังคับใช้กฎหมายรวมถึงมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามประเมินผล เช่น กลุ่มตรวจสอบภายใน กลุ่มวินัย และกลุ่มติดตามประเมินผล และจัดให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความโปร่งใส เช่น คณะทำงานประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เครือข่ายหมอดินอาสา รวมทั้งได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบ e-Service ขอรับบริการชุดสระน้ำในไร่นา (บ่อจั่ว) เป็นต้น เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจและลดโอกาสในการทุจริต เป็นช่องทางให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และแจ้งข้อร้องเรียนต่างๆ ได้อย่างสะดวก โดยยึดหลักการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล วางระบบกำกับติดตามการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสตามกรอบ ITA ซึ่งเป็นระบบการกำกับจากหน่วยงานกลางภายนอกอย่างเป็นทางการ คือ สำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ ผู้บริหารยังได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยได้ประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและโปร่งใส โดยเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริต ทั้งการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต้านทุจริต จัดโครงการฝึกอบรม และจัดโครงการคัดเลือกบุคลากรผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น โดยมอบโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณในวันครบรอบวันสถาปนากรม 23 พฤษภาคมของทุกปี

พต. ขับเคลื่อนองค์กรตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2565) เพื่อร่วมสร้างพลังขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมและสืบสานความเป็นไทย ให้องค์กรเป็นแหล่งสร้างคนดี โดยเข้าร่วมการประเมินองค์กรคุณธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ดำเนินการ 1) ประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรม 2) จัดกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมฯ อาทิเช่น กิจกรรมส่งเสริมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ กิจกรรมทางศาสนาและวิถีวัฒนธรรม กิจกรรม 5 ธันวาคม วันดินโลกภาคพระพุทธรูปศาสนา ฝึกอบรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต จัดโครงการยกย่องเชิดชู ผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม จัดกิจกรรมจิตอาสา “กรมพัฒนาที่ดินร่วมใจสู้ภัยโควิด” กิจกรรมบริจาคโลหิต บริจาค

ข่าวสาร แจกกล้าฟ้าทะลายโจร รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน

3) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรม ร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ร่วมจัดแสดงนิทรรศการร่วมกับคณะกรรมการธิการ การศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา 4) เผยแพร่องค์ความรู้ องค์การคุณธรรมบนหน้าเว็บไซต์กรมฯ และนิทรรศการเพื่อถ่ายทอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรต่างๆ โดยผู้บริหารทุกระดับใส่ใจและให้ความสำคัญ สนับสนุนให้ทุกคนร่วมคิดร่วมทำร่วมกิจกรรมและเสนอแนะ โดยให้ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมไปพร้อมกันทุกหน่วยงาน บุคลากรทุกประเภทและทุกระดับให้ความร่วมมือ ร่วมลงนามประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรม เสริมจุดแข็ง ปรับแก้ไขจุดอ่อนและสื่อสารสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้ พต. ได้รับการประเมินจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา และ ปี 2564 พต. ได้รับการคัดเลือกให้เป็นองค์กรต้นแบบโดดเด่น และได้รับโล่รางวัลจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ นอกจากนี้ พต. ยังได้รับโล่รางวัล องค์กรคนดี ประจำปี 2565 จากคณะกรรมการธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา และโล่รางวัล องค์กรคนดี คนเก่ง คนกล้า ประจำปี 2565 จากคณะกรรมการธิการ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ด้วยกลไกการป้องกันทุจริตและสร้างความโปร่งใสของ พต. ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ พต. มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปี 2565 ระดับ AA (96.81%) สูงขึ้นจากปี 2564 (94.47%) และ ปี 2563 (79.47%)

1.3 การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ผ่านการมีส่วนร่วมจากเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก

พต. เน้นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมภายในองค์กร มีการพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach) โดยการส่งเสริมให้ส่วนราชการปรับปรุงระบบหรือวิธีบริหารงานให้เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วม และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการทำงานแบบทีมสร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีความมุ่งมั่นตั้งใจให้เกิดการทำงานอย่างสัมฤทธิ์ผล เช่น การประชุมวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน ปี 2565 กิจกรรม “พต. รักกันชวนกันเดินวิ่ง Virtual Run” “เดิน-วิ่งวันดินโลก 2022” กิจกรรมแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตเนื่องในวันต่อต้านการทุจริต และกิจกรรมประกวดรางวัลระดับหน่วยงานและระดับบุคคล เป็นต้น สำหรับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอก มีการพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach) โดยสนับสนุนการสร้างศักยภาพและโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดเวที/การประชุม และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เพิ่มขีดความสามารถ และเพิ่มโอกาสเกษตรกรในการเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป็นภาคีเครือข่าย และมีบทบาทร่วมทำงานกับภาครัฐในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ พต. มีแนวทางที่เอื้อให้เครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ 1) การจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน เช่น คณะกรรมการขับเคลื่อนวันดินโลก คณะกรรมการวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน คณะกรรมการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะกรรมการและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการจัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อดำเนินงานเฉพาะเรื่องที่ป็นนโยบายหรือโครงการสำคัญของ พต. เช่น โครงการจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรฯ มีคณะกรรมการพัฒนาที่ดินและคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ) เป็นต้น 2) การขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือภายในและระหว่างประเทศ เช่น การขับเคลื่อนสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งประเทศไทย (THAI SOIL PARTNERSHIP : TSP) และสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งประเทศไทย การขับเคลื่อนงานศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการของประเทศไทย 3) การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ เช่น (1) ความร่วมมือระหว่างสถาบัน IRD สถาบัน INRA ประเทศฝรั่งเศส กับ พต. (2) การส่งเสริมการพัฒนา บุคลากร และการวิเคราะห์ การใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านทรัพยากรดินและที่ดิน ร่วมกับ สถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (GBDI) (3) ข้อตกลงความร่วมมือการศึกษาและวิจัยการประยุกต์ใช้วัสดุพูนในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเกษตรกร กับ บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน) (4) ความร่วมมือการดำเนินงานระหว่างกรมพัฒนาที่ดิน กับ บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด (5) โครงการร่วมมือกับองค์กรอาหารและเกษตรแห่ง

สหประชาชาติภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (FAO RAP) และสมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย (SFST) “การสร้าง ความเข้มแข็งเครือข่าย CESRA เพื่อการจัดการดินอย่างยั่งยืน” และ (6) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการดินสู่ เกษตรกรในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น **4) การจัดกิจกรรมงานวันดินโลก** (5 ธ.ค. ของทุกปี) พต. จัดงาน “วันดินโลก ปี 2565” ภายใต้หัวข้อ “Soils, where food begins : อาหาร ก่อกำเนิด เกิด จากดิน” ทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยศูนย์กลางการจัดการงานจังหวัดตาก มีการมอบเหรียญรางวัล King Bhumibol World Soil Day Award เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บุคคล หน่วยงาน องค์กร หรือประเทศที่มีความรู้ ความเข้าใจ และ ดำเนินการกิจกรรมด้านการจัดการดินอย่างยั่งยืน สร้างจิตสำนึกรักษาดินให้กับประชาชน โดยปี 2565 ประเทศ เม็กซิโกได้รับรางวัล จัตุรธรรมการเฉลิมพระเกียรติ นิทรรศการวันดินโลก นิทรรศการมีชีวิต การเสวนานานาชาติ การเสวนาหมอดินอาสา ประกวดแข่งขันต่างๆ เดินเทรล และจำหน่ายผลผลิตจากเกษตรกร รวมทั้งจัดกิจกรรมรวม พลังทุกภาคส่วน ชุมชน เยาวชน นักเรียน เกษตรกร หมอดินอาสา ร่วมกันเขียนข้อความการร่วมมือกัน “รักษาดิน” และเดินรณรงค์เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรดิน และ **5) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายหมอดินอาสา** ยกระดับหมอดินอาสาโดยส่งเสริมศักยภาพหมอดินอาสาผ่าน โครงการต่างๆ เช่น การจัดงานวันหมอดินอาสา (10 ก.พ. ของทุกปี) การอบรมหมอดินอาสา 4.0 ประกวดเกษตรกร ดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม/หมอดินอาสาดีเด่น และพัฒนาบ้านหมอดินอาสาที่ได้รับ รางวัลให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน

จากการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ด้วยวิธีการดังกล่าว ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมในการแก้ไข ปัญหาที่ซับซ้อน ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขโดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมทั้งในระดับทั้ง เครือข่ายภายในและภายนอก เช่น **1) โครงการจัดทำเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากร ที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN)** เป็นกรอบการจัดทำตัวชี้วัดความเสื่อมโทรมของที่ดินตาม เป้าหมาย SDG ที่ 15.3.1 กำหนดไว้ 3 ตัวชี้วัดคือ สิ่งปกคลุมที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน (land cover and land use change : LUC) ผลิตภาพของที่ดิน (land productivity: LP) และการกักเก็บคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (Soil Organic Carbon Stocks: SOC Stock) เพื่อประเมินพื้นที่ความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับประเทศ นำมาสู่ มาตรการในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน และผลจากการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหามา จะนำมา วิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลในปีเส้นฐานอ้างอิง (baseline) เพื่อประเมินความสำเร็จของการจัดการความเสื่อม โทรมของที่ดิน ซึ่งจำเป็นต้องคงสถานะไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดินเพิ่มขึ้น และใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบ ระหว่างประเทศได้ **2) โครงการบริหารจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดี** เป็นโครงการดูแล เกษตรกรผู้ถือ “บัตรดินดี” ให้ได้รับการบริการด้านดินอย่างใกล้ชิด ประมวลผลปัญหาการเกษตรในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำการจัดการดิน ทำให้ พต. มีคลังข้อมูลดินของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่มีการจัดการข้อมูลใน รูปแบบดิจิทัล และร่วมมือกับสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (GBDI) พัฒนาต่อ ยอดใช้ Data science ในการดูแลเกษตรกรอย่างใกล้ชิด โดยเสริมสร้างการใช้ประโยชน์และวิเคราะห์ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องในรูปแบบของ Dashboard เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้สำหรับการวางแผน ต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **3) โครงการปากช่องโมเดล : ต้นแบบการ บริหารจัดการพื้นที่ตามแนวศาสตร์พระราชาสู่ความสมดุลและยั่งยืนของระบบนิเวศเกษตร** จากการขับเคลื่อน งานศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการ เพื่อให้บริการครอบคลุมทุกภาคส่วน อำนวยความสะดวก รวดเร็ว และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการแสดง ความคิดเห็นหรือสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ที่จะพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตร ในแนวคิดที่ว่า “เปิดบ้านปากช่อง โมเดล (Open house : Pakchong model)” **4) โครงการศึกษาและวิจัยการประยุกต์ใช้วัสดุพูนในการปรับปรุง บำรุงดินเพื่อการเกษตร** ภายใต้ความร่วมมือของ พต. กับบริษัทควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน) เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการศึกษาวิจัย ศึกษาความเป็นไปได้ และคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับ ดำเนินการในโครงการนำร่องในพื้นที่ที่คัดเลือกตามความเหมาะสมของวิธีการ มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ สร้าง ความเข้มแข็งในชุมชนและส่งผลให้ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรต่อไปได้ และ **5) โครงการหมู่บ้านปลอดขยะ อินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste)** มีแนวทางพัฒนาต่อยอดจากกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ดำเนินโครงการลดใช้สารเคมี

ทางการเกษตร ให้นำเศษวัสดุชีวภาพที่เหลือใช้ในชุมชนมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์โดยไม่เหลือทิ้งหรือเผา โดยคัดเลือกกลุ่มลดใช้สารเกรด A มาดำเนินการนำร่อง สนับสนุนเป็นศูนย์เผยแพร่และสาธิตหมู่บ้านปลอดขยะต้นแบบ แนะนำวิธีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการผลิตปุ๋ยหมัก อาหารสัตว์ ถ่านชีวภาพ และพลังงานทดแทน ที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

1.4 การคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

พต. ได้ตระหนักถึงภารกิจความรับผิดชอบของ พต. ในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรดินหรือที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้ โดย พต. มีมาตรการป้องกัน/แก้ไขผลกระทบต่อสังคม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ **1) กำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่** พต. พัฒนาพื้นที่โดยชุดสระเก็บน้ำสำหรับใช้เพื่อการเกษตร มีการกำหนดรูปแบบสระ การคัดเลือกพื้นที่ในการขุดสระน้ำ กำหนดให้มีการพิจารณาความเหมาะสมพื้นที่ขุดสระน้ำเบื้องต้นจากแผนที่ ทั้งนี้หากไม่สามารถพิจารณาพื้นที่ได้อย่างแน่ชัด พต. จะดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่และลักษณะดินรายแปลง เพื่อยืนยันความเหมาะสมของการขุดสระน้ำ และในขั้นตอนการขุดสระกำหนดให้การขุดดินออกให้มีระดับพื้นสระเก็บน้ำอยู่ในระดับเดียวกันและเป็นที่ยึดสำหรับขังน้ำให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้แล้วนำดินที่ขุดมาปรับเกลี่ยภายในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการหรือพื้นที่ที่ติดกับแปลงที่เข้าร่วมโครงการที่เกษตรกรรายนั้นมีการมีสิทธิ์/สิทธิครอบครองเพื่อไม่ให้มีผลกระทบเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียง เป็นต้น **2) กำหนดขั้นตอนการทำงานให้มีกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร ประชาชน และชุมชนในระดับพื้นที่** เช่น โครงการบริหารจัดการดินและน้ำเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ กำหนดให้สร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของปัญหาการใช้ที่ดินในลุ่มน้ำนั้นและเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินการ จากนั้นต้องมีการจัดประชุมชี้แจงเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับรวมทั้งความร่วมมือและความต้องการของพื้นที่ และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลดิน การใช้ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำแผนการจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและการปรับปรุงบำรุงดิน และจัดประชุมพิจารณาเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนก่อนจึงจะเริ่มพัฒนาในพื้นที่ เป็นต้น **3) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของทุกโครงการ** โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงครอบคลุมทั้งด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่โครงการจะไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และผลกระทบที่จะเกิดในทางลบ เช่น โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน เป็นต้น ทั้งนี้ มีการรายงานผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันการณ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่ทันสมัย ได้แก่ 1) ระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบบันทึกผลการดำเนินงาน ArcGIS Survey123 ผ่านเว็บไซต์และ Mobile App. เป็นการรายงานผลการดำเนินงานหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานตามแผนและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันสถานการณ์ 2) ระบบติดตามการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS 3) ระบบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรฯ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ 4) ระบบการรายงานผ่าน Social media เช่น กลุ่มLine/เพจFacebook ให้กับผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย และเร่งรัดติดตาม และยังมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตที่เฝ้าระวังในเรื่องข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของ พต. มีการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการด้านการจัดการผลกระทบต่อสังคม เช่น (1) ร้อยละการชี้แจงประเด็นสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ และ (2) ร้อยละของการดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน และ (3) การจัดการข่าวปลอม Fake News และมีการติดตามผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทุก 1 วัน และทุก 1 เดือน

นอกจากนี้ พต. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการจัดการผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ **1) มาตรการจัดการด้านเศรษฐกิจ** เช่น โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map ผลงานได้ตามเป้าหมาย 67,590 ไร่ และมีผลประเมินพบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.80 ของจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 โดยมีรายได้สุทธิก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 20,716.06 บาทต่อครัวเรือน และรายได้สุทธิหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 70,961.17 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 50,245.11 บาทต่อครัวเรือน ในส่วนความพึงพอใจของโครงการ ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.32 และ **2) มาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม** เช่น (1) การส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรภาคเหนือช่วยป้องกันหมอกและควันไฟในพื้นที่ได้ 39,421 ไร่ สามารถลด CO₂ จำนวน 14,915 ตัน ลด PM 2.5 จำนวน 140 ตัน (2) การส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดสารเคมีทางการเกษตรทำให้เกษตรกรสามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร ร้อยละ 25-50

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 1

จากการนำของอธิบดี พต. และทีมงาน ทำให้การพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการได้ตามแผนและสูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ เช่น กิจกรรมปรับปรุงคุณภาพดิน ทรัพยากรดินและน้ำได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู การพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะ (ทุ่งรังสิต ทุ่งมหาธาตุ) และการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต เป็นต้น ด้านการเป็นต้นแบบ พต. ได้รับรางวัลเลิศรัฐจากสำนักงาน ก.พ.ร. ติดต่อกันทุกปีตั้งแต่ปี 2557-2565 รวม 46 รางวัล คือ 1) สาขาบริการภาครัฐ 16 รางวัล (ปี 2557 – 2564) 2) สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 25 รางวัล (ปี 2559 – 2565) และ 3) สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 5 รางวัล (หมวด 1 หมวด 2 หมวด 4 และ PMQA 4.0 (ปี 2564-2565)) รวมทั้งได้รับการประเมินเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบทุกปีตั้งแต่ปี 2562 - 2565 จากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ รางวัล “องค์กรส่งเสริมคนดี คนเก่ง คนกล้า” จากคณะกรรมการการอุดมศึกษา รางวัลหน่วยงานคุณภาพด้านการใช้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) ในระดับสูง รางวัลประกาศเกียรติคุณด้านการจัดซื้อจัดจ้างระดับดี โดยปี 2565 พต. มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ปรับสูงขึ้นอยู่ในระดับ AA (96.81%) นอกจากนี้ผู้บริหาร พต. ยังได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ปี 2565 ได้แก่ รางวัลนักศึกษาก้าวหน้าวิทยาลัยเชียงใหม่ดีเด่น สาขาบริหารราชการ และรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นคณะเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

2.1 แผนยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองความท้าทาย สร้างนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลง และมุ่งเน้นประโยชน์สุข ประชาชน

ปี 2564 พต. ทบทวนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่าย จัดทำแผนปฏิบัติราชการด้วยวิธี Bottom-up โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ อธิบดี รองอธิบดี และผู้อำนวยการกอง/สำนัก ร่วมกันทบทวนบริบทขององค์กร ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลถึงการทำงานในอนาคตเพื่อกำหนดเป็นทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไปในระยะเวลาห้าปีข้างหน้า โดยใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis และดำเนินการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในรูปแบบ focus group ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และการจัดทำกลยุทธ์โดยทีมผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่ายของกอง/สำนักส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้ง 77 จังหวัด โดยพิจารณาผลิตภัณฑ์และบริการของกรม โดยใช้เครื่องมือ 5W+1H ซึ่งเป็นเทคนิคการตั้งคำถาม Who, What, Where, When, Why, How เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาประกอบการกำหนดกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากนั้นในกระบวนการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการ ได้มีการวิเคราะห์องค์การความต้องการและความคาดหวังมากำหนดกลยุทธ์ที่กำหนดแนวทางพัฒนาโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในรูปแบบ focus group ตามประเด็นคำถามวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ พต.

ผลจากการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่จะขับเคลื่อน พต.ไปสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน ตามที่กำหนดในวิสัยทัศน์ รวมทั้งรายชื่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ พต. ซึ่งจำแนกตาม อายุ เพศ ลักษณะพฤติกรรม รายได้ และความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัญหา/ข้อจำกัดในการดำเนินงานที่ผ่านมา และข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในอนาคต และในปี 2565 ดำเนินการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (ร่าง) แผนปฏิบัติการราชการขึ้นจำนวน 2 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1 เป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายในประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และหมอดินอาสา ครั้งที่ 2 เป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมฯ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 เสนอกรมเห็นชอบ และประกาศใช้วันที่ 9 กันยายน 2565

แผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดินเพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยทั้ง 4 ประเด็นการพัฒนาดำเนินการ **ตอบสนองต่อความท้าทาย** เช่น 1) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs2 การขจัดความหิวโหย SDGs 15.3 ในการหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดิน และ SDGs 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก(COP 26) 2) แผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 3) การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนการป้องกันการพังทลายของดินภายใต้แผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) การนำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มาจัดทำแผนปฏิบัติการให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน 5) การนำนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตรมาใช้ในการจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุน 6) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ และ 7) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ประเด็นดังกล่าว **ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของประเทศ** ได้แก่ ประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่ยุคดิจิทัล การพัฒนาที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจที่สร้างคุณค่า (High Value) เศรษฐกิจหมุนเวียนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้ที่ดินที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดิน สำหรับประเด็นการพัฒนาที่ **ตอบสนองต่อความรับผิดชอบต่อสังคม** ได้แก่ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของประเทศที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของดิน ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจ โดยวางแผนการใช้ที่ดินผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก และประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset ทั้งนี้ พต. ยังมีประเด็นการพัฒนาที่ **เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการและรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล** คือ พต. มีการกำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset และประเด็นการพัฒนาที่ 4 ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล

2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวสอดคล้องพันธกิจและยุทธศาสตร์ชาติ

จากเป้าประสงค์หลักของการดำรงอยู่ขององค์การ และระบบนิเวศน์ในปัจจุบันของ พต. ซึ่งเกิดสภาพการแข่งขัน และประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้ง อุทกภัย การเกิดโรคระบาด รวมทั้งเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความท้าทายหลากหลายประเด็นที่ พต. ต้องจัดลำดับความสำคัญและวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

พด. ได้กำหนดแผนงานโครงการสนับสนุนสอดคล้องกับเป้าหมาย โดยมีการถ่ายทอดไปสู่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ เป้าหมายไม่น้อยกว่า 3 ล้านไร่ต่อปี โดยมีกรอบแนวทางในการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามการถ่วงน้ำหนัก (weighting scale) จากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) โดยเน้นเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง (ร้อยละ 60) ซึ่งมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนพัฒนาเนื่องจากต้นทุนต่ำกว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ แต่ได้รับผลผลิตสูงกว่าทำให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่มีกรอบในการกำหนดพื้นที่พัฒนาได้อย่างชัดเจน สามารถติดตามผลการดำเนินงานเชิงผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ทรัพยากรที่ดินของประเทศมีการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้รับการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใสตรงตามความต้องการและความคาดหวัง อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ผลกระทบของเป้าหมาย และตัวชี้วัดของหน่วยงานต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพจำนวน 15 ล้านไร่ โดยนำสารสนเทศ สถานะทรัพยากรดินประกอบกับผลการดำเนินงานย้อนหลัง 5 ปีความพร้อมในการดำเนินงานมาวิเคราะห์การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ตามหลักสถิติมากำหนดความเป็นไปได้ของผลงานที่จะดำเนินการในระยะ 5 ปี และได้เพิ่มเป้าหมายให้เกิดความท้าทายและยกระดับองค์การสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน นอกจากนี้ยังกำหนดพื้นที่เป้าหมายและถ่วงน้ำหนัก (weighting scale) กำหนดสัดส่วนในการพัฒนาจากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) ด้วยน้ำหนักร้อยละ 20 : 60 : 20 โดยการมุ่งเน้นการพัฒนาในพื้นที่เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรกรมูลค่าสูง (High Value) แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องยกระดับการพัฒนาให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่าการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างพลังทางสังคมและด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบบริหารการจัดการภาครัฐ พด. ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด การประเมินผลการปฏิบัติราชการใน 4 มิติ คือ ประสิทธิภาพ คุณภาพ ประสิทธิภาพและพัฒนางาน และการใช้ข้อมูลย้อนหลัง โดยในแต่ละมิติได้คัดเลือกโครงการสำคัญ นำมาใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดและกำหนดค่าเป้าหมายจากผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี และนำค่าเฉลี่ย (average) มากำหนดค่ามาตรฐานไว้ที่ระดับ 3 และกำหนดช่วงห่าง (interval) สำหรับค่าคะแนนที่ 1 2 4 และ 5 ตามลำดับ เช่น มิติประสิทธิภาพได้กำหนดตัวชี้วัดลงสู่ระดับหน่วยงานและบุคคลตามภารกิจ โดยวัดร้อยละความสำเร็จผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินด้วยกิจกรรมการวางแผนการใช้ที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำการฟื้นฟูทรัพยากรดิน เป็นต้น โดยกำหนดตัวชี้วัดและมีผลการดำเนินงานได้สูงกว่าเป้าหมายเมื่อเทียบกับปี 2564 และ 2565 เช่น การปรับปรุงคุณภาพดิน มีผลงานสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 5.95 การพัฒนาพื้นที่การเกษตรเฉพาะ (ทุ่งรังสิต ทุ่งมหาธาตุ) มีผลงานสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 10.55 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ผลงานสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 10 ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี ผลงานสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 10.71 และส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีผลงานสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 7.92 ซึ่งการบรรลุผลตามตัวชี้วัดดังกล่าวสนับสนุนให้อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นและสินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

พด. ได้มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น คือ การดำเนินงานโครงการที่สำคัญสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมาย ได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 5 ล้านไร่ (ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) และเป้าหมายระยะยาว คือ การดำเนินงานโครงการดำเนินตามแผนปฏิบัติราชการ และรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมาย ได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ (ครอบคลุม

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลต่อแผนงานและเป้าประสงค์ของ พต. พบว่า มีความเสี่ยงที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน จึงได้มีการกำหนดแผนงาน/แนวทางที่รองรับความเสี่ยง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเกษตรกรรม การปรับปรุง พันธุ์ และลดความเสื่อมโทรมของดิน การสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการขยายผลการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือคาดไม่ถึง เช่น ภัยพิบัติทางการเกษตร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรม และการเกิดโรคระบาด โดยมีแผนงาน/แนวทางที่รองรับผลกระทบ คือ 1) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3) การป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 4) การสร้างรายได้ให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งด้วยการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

2.3 แผนขับเคลื่อนในทุกระดับและทุกภาคส่วน

พต. จัดทำแผนปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย เป้าหมายสำคัญ เป้าประสงค์ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาโดยมีแผนงานโครงการสนับสนุนครอบคลุมยุทธศาสตร์ทุกด้านนำไปสู่การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ด้วยการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดลงสู่หน่วยงานตามบทบาทภารกิจทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุน และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นรายปีมีการวัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรอบ 6 เดือน และ 12 เดือน มีการกำหนดผู้รับที่ชัดเจนจากกรมลงกองสำนัก และบุคคล มีแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกด้าน มีการคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล การลดต้นทุน เพิ่มความรวดเร็ว และสร้างคุณค่าต่อประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ **1) ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการ** ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดการใช้ทรัพยากร เช่น การประชุมออนไลน์ e-Meeting, Video/Web Conference, QR code และระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์/e-document/e-Office การติดต่อและประสานงานผ่าน E-mail, Line, Facebook และระบบ Easy Officer Service เป็นต้น **2) การปรับปรุงกระบวนการ ลดการล่าช้าและความผิดพลาด** ได้แก่ การนำ LDD Excellence Model มาปรับใช้ซึ่งเป็นระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยผสมผสานแนวคิด PDCA และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ปรับปรุงกระบวนการสร้างคุณค่าและสนับสนุนทั้งระบบ เช่น PMQA 4.0, SIPOC, Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, Service blueprint เพื่อให้มีการจัดการกระบวนการ การทำงานและปรับปรุงกระบวนการ การทำงานที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งนำหลัก Smart LDD มาใช้ในการบริหารจัดการงานและการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และ **3) การใช้นวัตกรรมในการปฏิบัติงาน** ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และแม่นยำ ได้แก่ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GNSS, RS, GIS) แผนที่ Agri-Map, LDD on Farm, Zoning by Agri-Map, AI Chatbot : คู่กับน้องดินดี, บัตรดินดี, ชุดตรวจสอบดิน Smart Soil Test Quick เป็นต้น

การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติการกรม เช่น 1) การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนครอบคลุมทุกประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ด้านที่มุ่งเน้นด้านการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีทิศทางและมุ่งไปสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดินโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรด้วยการใช้การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูลด้านทรัพยากรบุคคลทั้งจากภายในและจากภายนอก 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนพัฒนาดิจิทัลของประเทศรวมทั้งมีการจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และคณะทำงานธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

(Data Governance) เพื่อให้การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ให้บรรลุนโยบายและเป้าหมายได้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ด้านเทคโนโลยี ทั้งอุปกรณ์ บุคลากร และข้อมูลตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล สำหรับข้าราชการ และบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน 3) การจัดทำแผนปฏิบัติการของศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ซึ่งการดำเนินงานได้ยึดเป้าหมายแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายภายในและภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและงานวิจัยทางดินสู่เป้าหมายการจัดการดินอย่างยั่งยืน เป็นต้น

2.4 การติดตามผลการบรรลุเป้าหมาย การแก้ไขปัญหา และการรายงานผล

พด. มีแผนเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนแผนในเชิงรุก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อแผน คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน ภัยพิบัติทางการเกษตร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภาคการเกษตร และการเกิดโรคระบาด โดยมีการเตรียมความพร้อม ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานโครงการเชิงรุกรองรับ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 2) การสร้างการรับรู้และนำแผนการใช้ที่ดินสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่และท้องถิ่น 3) การจัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับพื้นที่ 4) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 5) แผนขับเคลื่อน BCG Model ภาคการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน โดย พด. จัดทำแผนการจัดการเชิงรุก ได้แก่ 1) การจัดทำโครงการสำคัญ (Flagship project) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้แก่ Smart Tambon การพัฒนาพื้นที่เฉพาะโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ แก้ไขปัญหาแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19 เป็นต้น 2) การจัดทำโครงการสนับสนุนแผนปฏิรูปประเทศ (Big Rock) ได้แก่ โครงการแปลงใหญ่ 3) โครงการสำคัญเร่งด่วน (Quick win) ได้แก่ Big Data, 4) การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan) ของอนุสัญญา UNCCD เพื่อรองรับสถานการณ์ในปัจจุบันให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG ในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยังมีระบบในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะยาวเพื่อวัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2) ตัวชี้วัดระยะสั้นเป็นการวัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้ข้อตกลงการปฏิบัติงาน IPA 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน โดย พด. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดข้างต้นตามกรอบระยะเวลา ผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการวัดผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีระบบรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ ได้แก่ 1) ระบบฐานข้อมูลการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (<http://sql.ddd.go.th/RevisedRsv/main.aspx>) 2) ระบบรายงานผู้สอบบัญชี รายงานต้นทุนผลผลิตรายงานการเงินและงบทดลอง (http://www.ddd.go.th/report_fid/Index.html) 3) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (<http://sql.ddd.go.th/auction/>) 4) ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (<http://eis.ddd.go.th/ldeis/water.aspx>) 5) ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก (<http://eis.ddd.go.th/ldeis/VGT.aspx>) 6) ระบบฐานข้อมูลหมอดินอาสา (<http://lddmordin.ddd.go.th>) 7) ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์ 8) ฐานข้อมูลเกษตรกรที่ได้ใบรับรองเกษตรกรอินทรีย์ และ 9) รายงานประจำปี เป็นต้น

นอกจากนี้ พด. ยังมีการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน ตามกรอบระยะเวลาของแผนระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งพบว่าพื้นที่ดินปัญหาทางการเกษตรกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และพื้นที่เกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ทำให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินได้ไม่เต็มศักยภาพ พด. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโครงการเพื่อป้องกันและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน หากพบว่ามีโครงการที่มีผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน กรมมีการบริหารจัดการโดยปรับแผนงานและงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่และปฏิบัติงานตามแผนสำรองที่ได้จัดลำดับความสำคัญไว้ในแต่ละโครงการ เช่น การดำเนินงานโครงการ 1

ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินงานระดับครัวเรือนในช่วงสถานการณ์โควิดและภัยพิบัติทางการเกษตร รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุน โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) โดยการจัดทำแผนพัฒนาโครงการสนับสนุน BCG Model ภาคการเกษตร ซึ่งถูกบรรจุในแผนปฏิบัติราชการ ปี 2566 – 2570 เพื่อรองรับสถานการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคการเกษตร (แรงงานคืนถิ่น) เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิด ภัยพิบัติทางการเกษตรส่งผลให้พื้นที่เกษตรเสียหายเกษตรกรขาดรายได้จากการเกษตรจำเป็นต้องเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินและที่ดินอย่างไม่คุ้มค่า ขาดการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จึงนำแนวทาง BCG Model มาใช้ในการพัฒนาโครงการเพื่อรองรับปัญหาที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 2

พด. ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยสามารถขับเคลื่อนให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมด้วยการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาที่ดินสำหรับเกษตรกรและหน่วยงานวางแผนการผลิตสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดตามศักยภาพ โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 400 ตำบล ปรับปรุงคุณภาพดินเพิ่มขึ้น โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 237,300 ไร่ ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 232,207 ไร่ การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ (ทุ่งมหาธาต ทุ่งรังสิต) เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 45,052 ไร่ และพื้นที่ดินปัญหาที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ทุ่งกลา ทะเลสาบสงขลา กุ้งกลาดำ) เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 46,352 ไร่ ส่งผล **ด้านเศรษฐกิจ** รายได้สุทธิของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเกษตรกรมีรายได้สุทธิ ปี 2564 และ 2565 จำนวน 30,897.82 และ 50,245.11 บาท/ครัวเรือน ตามลำดับ เมื่อบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ส่งผลให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว) เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.43 และ 16.77 ในปี 2564 และ 2565 ตามลำดับ **ด้านสังคม** พด. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกปี ยกกระดับเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ (PGS) มีจำนวนพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2563-2565 รวม 22,341 ไร่ สร้างความปลอดภัยของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค และ **ด้านสิ่งแวดล้อม** พด. ตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน จึงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำทั้งวิธีพืช(หญ้าแฝก) และวิธีกล รวมทั้ง การปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยปี 2565 ดำเนินการได้ 1,766,004 ไร่ ซึ่งการดำเนินการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ฯ ส่งผลให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 25-50

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการให้บริการและการเข้าถึง

พด. มีความมุ่งมั่นและเป้าหมายที่จะพัฒนาพื้นที่ฟูทรัพยากรดินของประเทศ จากการวิเคราะห์ภารกิจของ พด. พบว่า ผลผลิตและบริการที่สำคัญเพื่อสร้างคุณค่าและส่งมอบให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน 3) งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน และ 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน และสามารถจัดกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดังนี้ ผู้รับบริการ คือ 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน และ 4) สถาบันการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ชุมชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ และผู้รับจ้างในระดับพื้นที่ พด. ได้รวบรวมและเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลของ พด. จากช่องทางต่าง ๆ เช่น การสำรวจภาคสนามจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจทั้งรูปแบบ on site และ online การ Focus Group เว็บไซต์ (webboard) AI chatbot : คุยกับน้องดินดี และสื่อ Social Media ต่าง ๆ และ 2) ข้อมูลของผู้ประเมินอิสระจากภายนอก เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นต้น ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการในภาพรวมของงานบริการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงงานบริการที่หลากหลายของพต. ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นในระบบสารสนเทศ ได้แก่ การให้บริการสารสนเทศผ่านช่องทาง Internet สำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (On line) การบริการข้อมูลและการใช้ที่ดิน (ดินออนไลน์) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินเชิงรุกแบบรายแปลงผ่านบัตรดินดี (ID Din Dee) อีกทั้ง พต. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาการให้บริการรูปแบบ e-Service และพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจผ่านระบบออนไลน์ในทุกผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อให้ พต. สามารถรับทราบความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกกลุ่มผู้รับบริการ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น การสื่อสารข้อมูลสู่ผู้รับบริการ เช่น โทรศัพท์ 02-941-2227 สายด่วน 1760 การสำรวจความคิดเห็นแบบออนไลน์ เว็บไซต์ Facebook Mail Box และการจัดงานเวทีต่าง ๆ เป็นต้น นำข้อมูลที่ได้จากช่องทางต่าง ๆ มารวบรวม ประมวลผลข้อมูลเพื่อให้สามารถตอบสนองได้ทันต่อสถานการณ์ นำมาจัดเก็บเป็นสารสนเทศผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ความต้องการและความคาดหวัง 3) ผลสำรวจความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ 4) ข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น จากนั้นมีการสรุปผลเสนอผู้บริหารแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนางานให้บริการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างทันทั่วถึง

พต. เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในระบบ EIS (Executive Information System) MIS (Management Information System) และ GIS (Geographic Information System) เป็นข้อมูลที่มีปริมาณมาก และมีรูปแบบหลากหลาย ทั้งข้อความ แผนที่ รูปแบบวิดีโอ และมัลติมีเดีย การบริการข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาที่ดินยังมีข้อจำกัดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลทางวิชาการในรูปของสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) และข้อมูลเชิงบรรยายหรือข้อมูลคุณลักษณะ (Attribute data) แม้ว่าจะทำออกมาในรูปแบบ Web Application และ โปรแกรมประยุกต์ แต่ก็ยังแยกส่วนออกเป็นระบบต่าง ๆ ทำให้เข้าใจยาก ประกอบกับผู้รับบริการรุ่นใหม่ต้องการความรวดเร็ว คล่องตัว เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย พต. จึงสร้างนวัตกรรม การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับยุคโซเซียลเน็ตเวิร์ก เช่น สร้างระบบนำเสนอแผนที่ชุดดิน (Soil Series) มาตรฐาน 1:25,000 ระบบการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Present Land use Monitoring) ให้บริการบน Web Map Service ซึ่งเป็นระบบให้บริการข้อมูล GIS ผ่านเครือข่าย Internet ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (On line) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) บัตรดินดี (ID Din Dee) และระบบการโต้ตอบกับผู้ใช้งานด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินสำหรับเกษตรกรรายแปลง หรือ AI Chatbot : คู่ยกกับน้องดินดี เป็นต้น

3.2 การประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

พต. ได้ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และนำมาวิเคราะห์หาความต้องการและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไป แล้วนำมาพิจารณาการแบ่งกลุ่มให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ รวมทั้งนำไปปรับปรุงการให้บริการ เป็นการอำนวยความสะดวก เพิ่มความรวดเร็ว และลดภาระของผู้รับบริการ และได้มีการทบทวนประเมินผลและปรับปรุงวิธีการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการ รวมทั้งการประเมินประสิทธิภาพของช่องทาง การรับฟัง และเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของช่องทางต่าง ๆ โดยการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการระดมสมองของคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผลจากการประเมินความพึงพอใจและ

ความไม่พึงพอใจทั้งที่ พต. ประเมินเองและจากบุคคลภายนอกประเมิน ได้นำผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ผู้รับบริการดังกล่าวนำมาเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขการให้บริการทั้งในระดับหน่วยงานและระดับกรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะให้ผู้รับบริการของ พต. ได้รับการบริการที่ดีมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

“Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆก็เข้าได้ พต. ได้พัฒนาระบบหรือบริการในรูปแบบ Web Application ให้กับเกษตรกรหลายระบบ แต่ละระบบจะพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ใช้งานแยกกัน ทำให้เกษตรกรต้องลงทะเบียน และกำหนดข้อมูลการเข้าใช้งาน (Username/Password) แยกกันในแต่ละระบบ ส่งผลให้เกษตรกรต้องลงทะเบียนใหม่ทุกครั้ง เกิดความไม่สะดวกในการใช้งานหรือขอรับบริการ นอกจากนี้ ยังไม่มีการตรวจสอบยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ทำให้อาจเกิดการแอบอ้างใช้ ข้อมูลบุคคลอื่นในการขอรับบริการหรือเข้าถึงข้อมูลบุคคลอื่นได้ ซึ่งเกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล ดังนั้น พต. จึงจัดทำคลังข้อมูลกลางผู้รับบริการ และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรผู้รับบริการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว เกษตรกรเข้าสู่ระบบและใช้งานบริการอื่นๆ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก อีกทั้งยังสามารถเข้าใช้งานผ่านระบบ “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี” ได้

ระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ พต. พัฒนาบริการตรวจสอบดินให้ครอบคลุมและทั่วถึงเกษตรกรรายย่อย โดยพัฒนาระบบการให้บริการรูปแบบ E-Service ที่มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเดิมของ พต. โดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) ที่มีหมอดินอาสาทำหน้าที่ตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ ทำให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น ผู้รับบริการสามารถรับบริการวิเคราะห์ดินจากหมอดินอาสาใกล้บ้านผ่านระบบออนไลน์ได้ทันที ทุกเวลา ระบบจะแสดงผลการสืบค้นในรูปแบบแผนที่ธาตุอาหารแบบ Near Real Time เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนการวิเคราะห์ดิน รวมถึงผู้ให้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลการขอรับบริการวิเคราะห์ดินที่เชื่อมโยงทั้งประเทศเพื่อให้ง่ายต่อการให้บริการและคำแนะนำมากยิ่งขึ้น เกษตรกรจะได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและตรงจุด สามารถใช้ที่ดินได้ตรงตามศักยภาพ บริหารจัดการดินของตนเองได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของหมอดินอาสาสร้างความเข้มแข็งและเกิดการรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านดินสู่เกษตรกรอื่นๆต่อไป

โครงการบริหารจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดี เป็นโครงการดูแลเกษตรกรผู้ถือ “บัตรดินดี” ให้ได้รับการบริการด้านดินอย่างใกล้ชิด ประมวลผลปัญหาการเกษตรในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำการจัดการดิน ทำให้ พต. มีคลังข้อมูลดินของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่มีการจัดการข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล และร่วมมือกับ GBDi พัฒนาต่อยอดใช้ Data science ในการดูแลเกษตรกรอย่างใกล้ชิด โดยเสริมสร้างการใช้ประโยชน์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของ Dashboard เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้สำหรับการวางแผน ต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 การสร้างนวัตกรรมบริการที่สร้างความแตกต่าง และสามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะ

พต. ได้รวบรวมข้อมูล ทั้งความพึงพอใจและไม่พึงพอใจมาวิเคราะห์เป็นประจำ โดยนำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลผลิตและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำเสนอต่อผู้บริหารของหน่วยงานพิจารณาตัดสินใจและกำหนดนโยบายปรับปรุงผลผลิตและการบริการ มีขั้นตอนตั้งแต่ทบทวนกลั่นกรอง จากนั้นระบุปัญหาความต้องการ นำมาวางแผนแก้ปัญหา และออกแบบบริการ/ผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งนี้มีการกำกับติดตามผลการดำเนินการและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป ผลจากการพัฒนาทำให้เกิดนวัตกรรมบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะ ยกตัวอย่าง เช่น

การตอบสนองต่อความต้องการในระดับชุมชน เช่น **โครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste Village)** พต. พัฒนาต่อยอดกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ดำเนินโครงการลดใช้สารเคมีทางการเกษตรให้นำเศษวัสดุชีวภาพที่เหลือใช้ในชุมชนมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์โดยไม่เหลือทิ้งหรือเผา โดยเลือกกลุ่มลดใช้สารเคมี A มาดำเนินการนำร่องโดยสนับสนุนให้เป็นศูนย์เผยแพร่และสาธิตหมู่บ้านปลอดขยะต้นแบบ แนะนำวิธีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการผลิตปุ๋ยหมัก อาหารสัตว์ ถ่านชีวภาพ และพลังงานทดแทน ที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร โดยเป้าหมายมีศูนย์เผยแพร่และสาธิตหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste farm) นำร่องจำนวน ๗๗ แห่ง

การตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะกลุ่ม เช่น **นวัตกรรมการปรับปรุงดินด้วยวิธีการบ่มดิน** การ “บ่มดิน” เป็นเทคนิคใหม่ที่ใช้ในการปรับปรุงดินก่อนการปลูกพืช ซึ่งได้จากการทดลองของปราชญ์ชาวบ้าน แตกต่างจากการปรับปรุงดินของเกษตรกรทั่วไปที่นิยมนำมูลสัตว์ เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรคลุกลงไป ในดินให้เข้ากันกับเนื้อดินให้มากที่สุด แต่เทคนิคการ “บ่มดิน” จะเป็นการนำวัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ มูลสัตว์ และขุยมะพร้าว หรือวัสดุท้องถิ่นอื่น ๆ มาวางซ้อนทับกันเป็นชั้น โดยไม่มีการคลุกเคล้าลงไปเนื้อดิน จากนั้นจึงรดน้ำให้ชุ่มจนกระทั่งน้ำซึมเข้ามูลสัตว์อย่างทั่วถึงและน้ำของมูลสัตว์ไหลซึมลงดิน ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยให้ดินแตกตัว ร่วนซุยขึ้น โดยขุยมะพร้าวช่วยรักษาความชื้น และเป็นที่อยู่ของจุลินทรีย์ ทำให้ดินกลับมีชีวิตขึ้นใหม่ ใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 10 กว่าวัน **หญ้าแฝกสายพันธุ์บริสุทธิ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน** จากการติดตามและตรวจสอบพันธุ์หญ้าแฝกที่ใช้ในการส่งเสริมในแต่ละพื้นที่ มีความหลากหลายของสายพันธุ์ทั้งสายพันธุ์หลักที่ใช้ในการส่งเสริม สายพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม และสายพันธุ์ที่ได้มาจากต่างประเทศ การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝก นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการนาหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง พต. ได้พัฒนาการตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกโดยใช้เทคนิคอณูวิทยามาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบลักษณะทาง genotype ของหญ้าแฝกเพื่อให้การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกเป็นไปอย่างมีระบบตามมาตรฐานสากล

การตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคล เช่น **นวัตกรรมรู้จริง พืช ดิน ปุ๋ย (Thai Soil Fertility Management : TSFM)** การใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของพืชและลักษณะดินนั้น เกษตรกรสามารถใช้บริการตรวจวิเคราะห์ดินกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อขอรับคำแนะนำปุ๋ยที่เหมาะสมกับชนิดพืชและพื้นที่ที่ปลูกได้ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน ไม่สะดวกในการเดินทางเพื่อนำตัวอย่างตัวดินของตนเองมาวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน อีกทั้งการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการต้องใช้เวลาานกว่าจะได้รับทราบผลวิเคราะห์ดินและคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในแปลงปลูก เนื่องจากมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก พต. ได้คิดค้น นวัตกรรม รู้จริง พืช ดิน ปุ๋ย จากฐานข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินทั่วประเทศ ร่วมกับค่าความต้องการธาตุอาหารของพืชจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งสามารถให้คำแนะนำปุ๋ยได้อย่างเหมาะสมกับชนิดพืชสำหรับพืชเศรษฐกิจ 63 ชนิด และเกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยใช้เองได้มากกว่า 50,000 สูตร ในพื้นที่เพาะปลูกครอบคลุม 77 จังหวัด 882 อำเภอ 7,425 ตำบล โดยให้คำแนะนำผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของเกษตรกร ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ใช้งานง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้รับบริการ

3.4 กระบวนการการแก้ไขข้อร้องเรียนที่รวดเร็วและสร้างสรรค์

พต. วางระบบการจัดการข้อร้องเรียน โดยเปิดช่องทางการสื่อสาร และสร้างช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลาย และใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่ทันสมัย ได้แก่ ระบบรับเรื่องร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมพัฒนาที่ดิน (ศปท.พต.) ซึ่งแยกชัดเจนในการดำเนินการข้อร้องเรียนทั่วไปและข้อร้องเรียนด้านการทุจริต ระบบการจัดการข้อร้องเรียนด้านการทุจริตผ่านเว็บไซต์ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมพัฒนาที่ดิน (ศปท.พต.) ที่รัดกุมเป็นไปตามหลักการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามและรายงานผลเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต โดยได้จัดทำเป็นคู่มือขั้นตอนการจัดการเรื่องร้องเรียน ในรูปแบบ E-Book และป้ายสำหรับการประชาสัมพันธ์ “7 ช่องทาง การรับข้อชมเชย เสนอแนะ ร้องเรียน และเบาะแสการทุจริต” รวมทั้งเชื่อมต่อบริการกับหน่วยงานส่วนกลาง คือ ระบบรับเรื่องร้องทุกข์

1111 ของสำนักนายกรัฐมนตรีและระบบการจัดการ เรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.เกษตร.) และ มอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลระบบและตรวจสอบข้อมูล

นอกจากนี้ พต. ได้จัดการเรื่องร้องเรียนร่วมกันหน่วยงานภายนอก โดยมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงาน ตอบเรื่องร้องเรียนในระบบรับเรื่องร้องทุกข์ 1111 ของสำนักนายกรัฐมนตรีและระบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.เกษตร.) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากทุกช่องทาง ติดตามความก้าวหน้า และรายงานผล ในภาพรวมของ พต. ซึ่งช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดตาม ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ทั้งในส่วนของผู้ร้องเรียน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 คน เป็นผู้ดูแล ซึ่งมีหน้าที่ 1) ตรวจสอบข้อมูลในระบบวันละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย 2) ให้ข้อมูลในระบบทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ร้องได้ทราบความคืบหน้าในการดำเนินการและติดตามรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติเรื่อง การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบรับเรื่องร้องเรียนของ พต. ผู้ร้องเรียนต้องมีการยืนยันตัวตนผ่านหมายเลขบัตรประชาชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถติดต่อขอทราบข้อเท็จจริงประกอบการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และระบบจะส่งรหัสให้ผู้ร้องเรียนเพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูลติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส 3) จัดทำรายงานผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนเสนอผู้บริหารทุกสิ้นเดือน ระบบรับเรื่องร้องเรียนของกรมพัฒนาที่ดิน สามารถรายงานสถิติการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านการทุจริตประเภทต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาการทุจริตเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ E-Book คู่มือการใช้ระบบการจัดการเรื่องร้องเรียน ช่วยให้เจ้าหน้าที่และผู้รับบริการทราบขั้นตอนที่ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ได้ว่าเป็นไปตามขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถร้องเรียน/ข้อเสนอนโยบาย/ข้อคิดเห็น/คำชมเชย ไปยัง สปท.พต. ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจัดการข้อร้องเรียน รวมทั้ง กำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนจนกว่าจะได้ข้อยุติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนได้มีการดำเนินงานตามแนวทางจัดทำมาตรฐานความโปร่งใสของสำนักงาน ก.พ. มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดย พต. ได้ประกาศหลักเกณฑ์ มาตรการ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียน ตามประกาศกรมพัฒนาที่ดิน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2555 กรณีได้รับเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่จะลงทะเบียนเป็นหลักฐานแล้วดำเนินการแจ้งตอบรับให้ผู้ร้องเรียนทราบทันที ตามช่องทางที่เหมาะสมและแจ้งเรื่องดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการพร้อมแจ้งให้ผู้รับข้อร้องเรียนทราบ โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเรื่องร้องเรียน 1) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด (ต้องรายงานให้ พต. ทราบภายใน 15 วัน) 2) ตอบกลับผู้ร้องเรียนภายในกำหนด (ออกหนังสือแจ้งตอบการรับเรื่องร้องเรียนเป็นการเบื้องต้น แก่ผู้ร้องเรียนภายใน 7 วัน กรณีมีมูลให้ประสานงานเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายภายใน 15 วัน)

ระบบการจัดการข้อร้องเรียนสามารถสรุปจำนวนและประเภทเรื่องร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางการป้องกันการเกิดการทุจริตของหน่วยงานประจำปี และนำแนวทางการตอบกลับเรื่องร้องเรียนที่พบบ่อย คือ ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มาทบทวนและพิจารณาเพื่อลดขั้นตอนและลดระยะเวลาในการตอบกลับเรื่องร้องเรียน และได้วิเคราะห์ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยเผยแพร่คู่มือการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ยึดถือเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตั้งแต่ปี 2555 และมีการปรับปรุงคู่มือครั้งที่ 2 ในปี 2565 พต. มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ โดยวิเคราะห์ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการ และได้วางมาตรการควบคุม และเผยแพร่มาตรการดังกล่าวให้ทราบทั่วกัน ผ่านทางเว็บไซต์ สปท. ของ พต. อีกทั้งได้รวบรวมข้อมูล ข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอนโยบายของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ ไว้บนเว็บไซต์เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษา จากการรวบรวมสถิติการจัดการเรื่องร้องเรียนด้าน

การทุจริต และดำเนินการแก้ไขซึ่งเป็นผลให้จำนวนข้อร้องเรียนการทุจริตมีแนวโน้มลดลง คือ จากปี 2561 ซึ่งมีจำนวนถึง 8 เรื่อง ลดลงเป็นจำนวน 1 เรื่องในปี 2562 จำนวน 3 เรื่องในปี 2563 และในปี 2564 และในปี 2565 จำนวน 1 เรื่อง พต. มีการประเมินผลและปรับปรุงวิธีการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการประเมินประสิทธิภาพของช่องทางการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ ผลการสำรวจระดับความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อความเหมาะสมและเพียงพอของโปรแกรมร้องเรียนร้องทุกข์ทาง Internet ของ พต. ในแต่ละปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 3

พต. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เกินความคาดหวัง โดยในปี 2565 พต. กำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการในโครงการที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร และโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ได้แก่ โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และโครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม ซึ่งจากการประเมินความพึงพอใจพบว่าผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพิ่มขึ้นในปี 2564 และ 2565 ร้อยละ 87.44 และ 87.68 ตามลำดับ และผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อโครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมฯ เพิ่มขึ้นในปี 2564 และ 2565 ร้อยละ 86.40 และ 87.09 ตามลำดับ จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตรที่ต้องการให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว พต. นำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาบริการดังกล่าวตั้งแต่ ปี 2563 พัฒนาเฉพาะหน่วยงานส่วนกลาง ปี 2564 ขยายบริการไปยังภูมิภาคทั่วประเทศ และในปี 2565 พัฒนาสู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ (ยื่น-รู้-รับ-จ่าย) พต. ปรับวิธีการบริหารจัดการให้บริการเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดีซึ่งเป็นบัตรประจำตัวดินของแปลงเกษตรกรที่มอบให้แก่เกษตรกรเฉพาะราย โดยมีเจ้าหน้าที่และหมอดินลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำการจัดการดินอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2563-2565 มีเกษตรกรได้รับบัตรดินดีรวม 380,245 ราย และผลจากการรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมและสร้างความปลอดภัยให้การให้ความรู้สร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย กำหนดมาตรการ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ลดลง โดยในปี 2564 ลดลงร้อยละ 46.30 และในปี 2565 ลดลงร้อยละ 59.25

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

4.1 การใช้ข้อมูลในการกำหนดตัววัดเพื่อติดตามงาน และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

พต. มีวิธีการเลือก รวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วยการบูรณาการยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่สำคัญของ พต. โดยมีกรอบระยะเวลาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีกระบวนการจัดทำอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้พัฒนาปรับปรุงต่อยอดกระบวนการให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยมีหลักใช้การวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ ทั้งในสังกัด พต. ในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ขั้นการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เป็นการทบทวนบริบทขององค์การวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การที่จะส่งผลถึงการทำงานในอนาคตเพื่อกำหนดเป็นทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไปในระยะเวลาห้าปีข้างหน้า ซึ่งพิจารณาจากความหลากหลายของแหล่งข้อมูลตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับหน่วยงาน ระดับกรม ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ พร้อมทั้งได้กำหนดวิธีการวัด วิเคราะห์ เปรียบเทียบ การใช้ประโยชน์ ตลอดจนจัดการความรู้จากข้อมูลสารสนเทศที่ได้เป็นระบบและสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน สะท้อนถึงมาตรฐานความเป็นสากลที่มุ่งสู่องค์การความเป็นเลิศ ทั้งด้านบริหาร ด้านบริการ และด้านวิชาการ ด้วยการเชื่อมโยงเป้าหมายผ่านแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในแต่ละระดับที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (COP 26) รวมถึงแผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การป้อง

การการพังทลายของดินภายใต้แผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตร และการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มุ่งเน้นให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมและเกิดความยั่งยืน

ในการคัดเลือกตัวชี้วัดที่สำคัญของ พต. คณะทำงานพัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติราชการ ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัด โดยครอบคลุมกรอบการดำเนินงานที่สำคัญของ พต. ที่สอดคล้อง/เชื่อมโยง/ส่งผลกับตัวชี้วัดระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม ซึ่งมีที่มาจากแหล่งตัวชี้วัด 5 ส่วน คือ 1) แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 2) ตัวชี้วัดตามกรอบแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มีการวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายระดับกระทรวงและประเทศ 3) หลักธรรมาภิบาล กฎหมาย กฎ ระเบียบ 4) เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พต. นำสารสนเทศดังกล่าวมากำหนดตัวชี้วัดสำคัญและวางระบบติดตามและประเมินผล เพื่อนำมาติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานทั้งในระยะสั้นและยาว ด้วยระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้หลักการ BSC ร่วมกับการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัด (Cascading) จากระดับกรมลงสู่กลุ่มภารกิจ สำนัก/กอง และระดับบุคคล จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (Internal Performance Agreement : IPA) โดยใช้ระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (Departmental Personnel Information System : DPIS) ในการรวบรวมและถ่ายทอดตัวชี้วัดสำคัญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์การ รวมทั้งการบูรณาการ ให้สอดคล้องทั้งการบริหารจากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาคที่มีความเชื่อมโยงกันในด้านนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ สู่วางแผนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการติดตามการดำเนินงานผ่านระบบรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงานกรมพัฒนาที่ดิน ระบบบันทึกผลการดำเนินงานด้วย ArcGIS Survey123 การประชุม ผ่าน Video/Web Conference การรายงานการตรวจราชการในระดับพื้นที่ รวมถึงการใช้ Group ใน Line Application ในการสนทนา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งนี้ ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนางานและสร้างนวัตกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับแต่ละบริษัท อีกทั้งยังสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายได้ทันสถานการณ์ มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนงานต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะเวลานั้นๆ

การติดตามผลงานของ พต. แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะกลางและระยะยาว วัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป็นครึ่งแผนและสิ้นสุดแผน (3-5 ปี) 2) ตัวชี้วัดระยะสั้น วัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน และ 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน วัดผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์และรายวัน ซึ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการดำเนินงานสำหรับนำเสนอต่อผู้บริหารและคณะทำงานพัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติราชการ พิจารณากรอบตัวชี้วัดให้ครอบคลุม 4 มิติ คือ 1) มิติประสิทธิผล เช่น (1) พื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม (2) การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) และการพัฒนาผลงานวิชาการ เป็นต้น 2) มิติคุณภาพ เช่น การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น 3) มิติประสิทธิภาพ เช่น ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นต้น และ 4) มิติพัฒนาองค์การ เช่น การสร้างและพัฒนานวัตกรรม การจัดการข้อมูลของหน่วยงาน และการพัฒนาความรู้ของบุคลากร เป็นต้น โดยกรอบตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาใช้ในการเร่งรัดติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา และปรับเปลี่ยนแผนให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และความท้าทายกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

พต. ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ครอบครองและผู้ควบคุมข้อมูล ตามวงจรชีวิตข้อมูล (Create, Collect/Store, Classify, Process/Use, Concealment/Disclosure, Inspect, Dispose) มีกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดมาตรการหรือกระบวนการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพข้อมูล เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพอย่างเป้นระบบ ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อมโยง และเป็น

ปัจจุบัน ตรงตามความต้องการผู้ใช้ และพร้อมใช้ ตลอดจนรักษาความเป็นส่วนบุคคล อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานของผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ ให้บริการ เชื่อมโยงหรือใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย ปัจจุบัน พต. มีข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานและบริการประชาชน โดยมีการจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) ได้แก่ 1) ข้อมูลกลุ่มชุดดิน 2) ข้อมูลชุดดิน 3) ข้อมูลการใช้ที่ดิน 4) ข้อมูลสำรวจจัดทำสำมะโนที่ดิน 5) ข้อมูลวิเคราะห์ดิน 6) ข้อมูลป่าไม้ถาวร 7) ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 8) ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 9) ข้อมูลหมอดินอาสา 10) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม 11) ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 12) ข้อมูลพื้นที่แล้งซ้ำซาก 13) ข้อมูลการชะล้างพังทลายดิน 14) ข้อมูลบัตรดินดี 15) ข้อมูลเกษตรอินทรีย์ PGS 16) ข้อมูลการบริการวัสดุการเกษตร 17) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ภายใต้อินโฟ “data.go.th” ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ไปแล้ว 14 ชุดข้อมูล

นอกจากนี้ พต. มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศและประมวลผลเพื่อให้สามารถนำไปเผยแพร่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประหยัดทรัพยากร รวมถึงพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ฐานข้อมูลทรัพยากรดินที่มีการจัดทำไว้ครอบคลุมทั้งประเทศ ให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ผ่านทาง QR Code / Web Application / Mobile Application เช่น ดินออนไลน์, ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำ, ระบบบริหารการติดตามหญ้าแฝก, LDD On Farm, กตคุรุ์ดิน, โปรแกรมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง, LDD Zoning, On line เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรใช้ในการวางแผนและตัดสินใจการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนเมือง การออกโฉนดที่ดิน การวางแผนพัฒนาในระดับประเทศ จังหวัด และตำบล และการศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นต้น

4.2 การวิเคราะห์ผลจากข้อมูล และตัววัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหา

พต. มีการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ผ่านมาและนำไปสู่การปรับปรุงการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายระดับกรม ระดับกระทรวง และระดับประเทศ เช่น การกำหนดตัวชี้วัด “จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม” สะท้อนผลลัพธ์ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการกรม และเป้าหมายของกระทรวง ซึ่งที่ผ่านมาจะแสดงผลในเชิงปริมาณเท่านั้น พต. ได้พัฒนาระบบบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานด้วย ArcGIS Survey123 จัดเก็บข้อมูลพิกัด ภาพถ่าย และผลการดำเนินงานสำหรับติดตามงานได้ทั้งรูปแบบ Web Application ผ่าน Web Browser และ Mobile Application บน Smart Devices และแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันที่และคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต นอกจากนี้ พต. ยังกำหนดตัวชี้วัด “การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN)” ที่สอดคล้องหลักการดำเนินงานของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) กำหนดแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดินเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าประสงค์ที่ 15.3 ตัวชี้วัดที่ 15.3.1 ลดความเสื่อมโทรมของที่ดิน โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกจัดทำเป้าหมายตัวชี้วัดของการจัดการทรัพยากรที่ดินของประเทศ ซึ่งจัดเก็บข้อมูลใน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตที่ดิน และคาร์บอนในดิน เพื่อประเมินแนวโน้มความเสื่อมโทรมสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวกระตุ้นความเสื่อมโทรมของที่ดิน และติดตามสถานะความเสื่อมโทรมของที่ดิน การจัดทำเป้าหมาย และมาตรการในการจัดการที่ดินที่เหมาะสมเพื่ออนุรักษ์ ลดผลกระทบ และฟื้นฟูที่ดิน

พต. ได้จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์คัดเลือกและจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) จำนวน 17 ชุดข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อใช้ในการค้นหาสาเหตุของปัญหา นำไปสู่การกำหนดนโยบายแผนงานโครงการในด้านต่างๆ เช่น ด้านการปรับปรุงข้อมูลดินการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมเกษตรผสมผสานในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม การปรับปรุงคุณภาพดินการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การป้องกันและบรรเทา

ภัยพิบัติทางการเกษตร การสร้างความตระหนักในการรักษาทรัพยากรดิน เป็นต้น โดย พต. วางแผน กำหนดพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ โดยใช้แผนที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ การคาดการณ์ความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงการคาดการณ์พื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทานที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้ง โดยเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ได้แก่ Google Cloud Platform, Geospatial Analysis ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายสำหรับทำแผนรองรับการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตรส่งผลให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบได้รับความช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง

จากการวิเคราะห์ประเด็นความท้าทายและความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ พบประเด็นที่เป็นจุดแข็งและโอกาสที่สอดคล้องกับภารกิจของ พต. ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบาย Thailand 4.0 แผนปฏิรูปประเทศภาคการเกษตร การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีภาคเกษตร และเป้าหมายการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งจุดแข็งที่เป็นโอกาสจากภายใน ได้แก่ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำรวจ จำแนกดิน วิเคราะห์ดิน วางแผนการใช้ที่ดิน และเทคโนโลยีชีวภาพ ฐานข้อมูลดินและแผนการใช้ที่ดินครอบคลุมการใช้ข้อมูลทุกระดับ มีเครือข่ายหมอดินอาสาที่เข้มแข็ง ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยโอกาสเชิงยุทธศาสตร์ดังกล่าว ส่งผลให้เกิดผลักดันการพัฒนา คิดค้น เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและรองรับแผนคาดการณ์การดำเนินงาน ตามกรอบระยะเวลาของแผนระยะสั้น และระยะยาว โดยใช้ข้อมูลสถานภาพทรัพยากรดินและที่ดิน เช่น 1) ข้อมูลดิน เทียบกับประเทศสมาชิกเครือข่ายด้านดินระดับภูมิภาคเอเชีย (ASP) โดยข้อมูลมีความละเอียดในมาตราส่วน 1:25,000 ครอบคลุมทั่วประเทศ ในขณะที่ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง (เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม) และภูฏาน เพิ่งเริ่มดำเนินการในมาตราส่วนเดียวกัน แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งประเทศ 2) ข้อมูลการใช้ที่ดินเทียบสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยข้อมูลของ พต. เป็นการสังเคราะห์และประมวลผลจากภาพถ่ายดาวเทียมมากกว่าการสำรวจ 3) บริการวิเคราะห์ดินเทียบกับกรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษา (มก. มจ. มอ.) สามารถให้บริการ 77 จังหวัด เกษตรกรไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีรายการวิเคราะห์มากกว่า อีกทั้งยังมีบริการที่เข้าถึงผู้รับบริการเข้าถึงหมู่บ้าน (Mobile Unit) มีชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (Ldd test kits) ในขณะที่ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือกรมวิชาการเกษตรยังไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และ 4) ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์เทียบกับ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร กรมประมง และภาคเอกชน โดยผลิตภัณฑ์ของกรมมีการใช้ประโยชน์ครอบคลุมปัญหาทางการเกษตร มากกว่าหน่วยงานอื่นๆ

4.3 การจัดการความรู้ และใช้องค์ความรู้เพื่อเรียนรู้ พัฒนา แก้ปัญหา และสร้างนวัตกรรม

ในการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน พต. ใช้ระบบ LDD Excellent Model เป็นรูปแบบในการวัดวิเคราะห์ ปรับปรุงผลการดำเนินการจัดการความรู้ และระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ โดย พต. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ ดำเนินการตามแนวทางของกระบวนการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) คัดเลือกองค์ความรู้เพื่อการจัดการความรู้ ในปี 2565 จำนวน 2 องค์ความรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ด้าน “ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่และการใช้ประโยชน์จากแผนที่และข้อมูลทางแผนที่เพื่อการพัฒนาที่ดิน” และองค์ความรู้ด้าน “เครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) ในกรมพัฒนาที่ดิน” เพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ใน LDD e-Training ที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้บุคลากรกรมฯ สามารถเรียนรู้ทุกเวลาและสถานที่ จากเดิมในปี 2564 พต. มีหลักสูตร LDD e-Training อยู่แล้วจำนวน 9 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรการจักระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน 2) หลักสูตรการใช้งาน Agri-Map Online 3) หลักสูตรการใช้งานระบบ LDD Zoning 4) หลักสูตรความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 5) หลักสูตร การใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 6) หลักสูตรวินัยและการรักษาวินัย 7) หลักสูตรการกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) หลักสูตรปรัชญาพื้นฐาน และ 9) หลักสูตรการใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่อการพัฒนาที่ดิน ในปี 2565 ได้จัดทำเพิ่มอีก 2 หลักสูตร ตามองค์ความรู้ที่ได้คัดเลือกดังกล่าวข้างต้น ปัจจุบันจึงมีทั้งหมดจำนวน 11 หลักสูตร นอกจากนี้ พต. ยังมีระบบการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานุเคราะห์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยวางระบบตัวชี้วัดการพัฒนาความรู้เพื่อสร้างการจัดการความรู้ระดับหน่วยงาน ตามประเด็นการพัฒนา

พันธกิจ วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน และมีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างหน่วยงานและระหว่างบุคคล เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพความรู้หรือทุนปัญญาขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับวิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง หรือ จากหัวหน้าสู่ลูกน้อง เช่น การใช้ระบบการสอนงาน (Coaching) การกำหนดเป็นตัวชี้วัดในแต่ละรอบการประเมินให้เจ้าหน้าที่ต้องได้รับการพัฒนา และถอดความรู้ เพื่อนำมาคัดเลือกลงเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นแหล่งสำหรับศึกษาข้อมูล

4.4 การบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ และปรับระบบการทำงานให้เป็นดิจิทัล

พต. มีแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2566 - 2570 สำหรับเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของ พต. ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางพัฒนาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนปฏิบัติราชการกรม ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ยกระดับการให้บริการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 2) บริหารจัดการข้อมูลด้านการพัฒนาที่ดินตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล 3) พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเป็นองค์กรดิจิทัล และ 5) เพิ่มศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นองค์กรดิจิทัล ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินฉบับนี้มีศักยภาพทำให้บรรลุได้ภายในปี พ.ศ. 2570 ที่สำคัญ ดังนี้ 1) บริการผ่านดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดินมีประสิทธิภาพและคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ 2) ข้อมูลดิจิทัลสามารถนำไปใช้ในการเปิดเผยและเชื่อมโยง กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก 3) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลมีความทันสมัยและปลอดภัยรองรับการเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 5) บุคลากรกรมมีทักษะด้านดิจิทัล สามารถจัดทำข้อมูลพร้อมเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนและเปิดเผย ตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูลและขับเคลื่อนการเป็นระบบราชการดิจิทัล

พต. ได้วางระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้บริหารสามารถติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวมของกรม ผ่านระบบสารสนเทศ และมอบนโยบาย สั่งการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาฯ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศได้ทันเวลา ผ่านการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) และการประชุมออนไลน์ (Web Conference) ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของ พต. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รับทราบนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของ พต. พร้อมกัน และมีการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และวงจรสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงเชื่อมโยงด้วยเทคโนโลยี MPLS (Multi Protocol Label Switching) ความเร็วอินเทอร์เน็ตส่วนกลาง 150/90 Mbps และมีวงจรอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (FTTx) สำหรับให้บริการ C Internet Wifi มีความเร็ว 200/200 Mbps พร้อมอุปกรณ์เครือข่าย (Router Wifi) เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สามารถติดต่อสื่อสาร รายงานผลการปฏิบัติงานผ่านระบบสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พต. มีการนำระบบดิจิทัลมาใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภายในองค์กร ด้านการบริหารจัดการ เช่น ระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน (e-Plan) โปรแกรมรายงานเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี เป็นต้น ด้านสนับสนุนการปฏิบัติงานและการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ เช่น ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban) ระบบการลาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) ระบบบริหารจัดการงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (e-FormICT) ระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) ระบบการประชุมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Meeting) ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document) ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Training) เป็นต้น และด้านงานสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน เช่น ระบบจุดสำรวจทรัพยากรดิน ระบบ LDD Zoning เป็นต้น รวมทั้ง พต. นำระบบดิจิทัลมาใช้เพื่อบริการประชาชน พัฒนาระบบ e-Service สำหรับทุกบริการผ่านออนไลน์ และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร ผู้รับบริการ ให้สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน

และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว เกษตรกรจะสามารถเข้าสู่ระบบ และเข้าใช้งานบริการอื่นๆ ที่มีการเชื่อมระบบกันได้ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก

พต. ได้วิเคราะห์ความเสี่ยง และมีแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติอันอาจมีผลกระทบต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (IT Contingency Plan) เพื่อป้องกันกรณีระบบฐานข้อมูลสูญหาย โดยมีแผนการสำรองข้อมูล (Backup) การทดสอบกู้คืนข้อมูล (Recovery) และมีแผนรองรับ กรณีถูกบุกรุก เจาะระบบหรือถูกโจมตีบนไซเบอร์ ป้องกันโดยการสแกนหาจุดอ่อนและอัปเดต Patch แก้ไขช่องโหว่ ปิด Port ที่มีความเสี่ยงหรือไม่ได้ใช้งาน กำหนด Policy บน Firewall อัปเดตระบบป้องกันไวรัสให้ทันสมัย อีกทั้งประสานความร่วมมือกับศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ThaiCERT) เพื่อเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่จะมีผลกระทบต่อระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลกรมพัฒนาที่ดิน และมีการสรุปรายงานความมั่นคงปลอดภัยการให้บริการระบบสารสนเทศ และความต่อเนื่องในการให้บริการ (Network SLA) เสนอผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทราบทุกเดือน รวมทั้งมีแผนรองรับภาวะฉุกเฉิน เช่น กรณีเกิดการชุมนุมประท้วงหรือเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส จนไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานได้ แก้ไขโดยการเปิด Remote Desktop/VPN มายังเครื่องแม่ข่ายเพื่อบริหารจัดการระบบ ตั้งระบบ File Drive เพื่อ Upload File ข้อมูลไปปฏิบัติงานที่บ้าน

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 4

พต. กำหนดตัวชี้วัดติดตามผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุน และถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายอย่างเป็นระบบจากระดับกรมจนถึงระดับบุคคล สามารถขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ มีการประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการและบริการจนเกิดการพัฒนานวัตกรรม เช่น การพัฒนา Application บริหารจัดการภายในและให้บริการภายนอก ได้แก่ ระบบสารสนเทศด้านการตรวจสอบภายใน e-Service บริการวัสดุการเกษตร โปรแกรมประเมินสุขภาพดิน ระบบร้องเรียนร้องทุกข์ LDD Data Catalog โปรแกรมใบรับรองการจ่ายเงินเดือน ระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ นวัตกรรมรู้จริง พีช ดิน ปุ๋ย (TSFM) และต่อยอดระบบ e-Service เป็นระบบ “Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆ ก็เข้าได้ เป็นต้น และจากการกำหนดแนวนโยบายและหลักปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์การ รวมทั้งการให้บริการประชาชน บนพื้นฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ พต. มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ สูงขึ้นโดยปี 2564 มีคะแนน 72.82 คะแนน เพิ่มในปี 2565 เป็น 86.18 คะแนน

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

5.1 ระบบการจัดการบุคลากรที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และสร้างแรงจูงใจ

ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของ พต. เริ่มต้นจากการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังด้านบุคลากร นำไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่พิจารณาบนความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นให้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นเครื่องมือสำคัญให้การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาของกรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในกระบวนการจัดทำได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะและสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งมีการวิเคราะห์สิ่งที่กรมทำได้ดี และสิ่งที่กรมควรปรับปรุง รวมถึงข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของบุคลากรกรม เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรม ตามแนวทาง HR Scorecard ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่านิยมหลัก และประเด็นการพัฒนา ตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ในกระบวนการจัดทำแผนฯ จะเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม โดยจะมีการเชิญข้าราชการทุกระดับ และตัวแทนที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานเข้าร่วมในกระบวนการระดมสมอง และนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์และสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องต่อการผลักดันภารกิจขององค์กรให้บรรลุผล ตัวอย่างเช่น ในพันธกิจด้าน “พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร” โดยมี โครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อประเด็นการพัฒนา ตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้ ประชุมเชิงปฏิบัติการ “โครงการ

พัฒนาบุคลากรในการสร้างระบบความคิด และระบบวิเคราะห์เพื่อการทำงานด้านวิชาการและการวิจัย เพื่อการจัดการดินและที่ดิน” ฝึกอบรมหลักสูตร “การออกแบบการทำประมาณการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีไกล” และ “พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาทรัพยากรดินและน้ำ เพื่อควบคุมการเกิดตะกอนดิน และบริหารจัดการน้ำ กรณีศึกษาลุ่มน้ำสาขาห้วยกระเสียว” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 1

พด. มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการบริหารกำลังคนขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการนำเครื่องมือด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลมาใช้ในการบริหารจัดการอัตรากำลังบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เริ่มต้นจากการกำหนดนโยบายในการเกลี่ยอัตรากำลังในสายงานที่มีความสำคัญต่อการยกระดับผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อใช้ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของทั้งข้าราชการและพนักงานราชการให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ และชักจูงทำความเข้าใจให้กับบุคลากรในด้านความก้าวหน้าและการเติบโตของแต่ละสายงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรตามเส้นทางสังขมประสบการณ์และผลงาน (Career Path) โดยกรมฯ มีการจัดทำเส้นทางสังขมประสบการณ์ในตำแหน่งอำนวยการระดับสูงครบทุกตำแหน่ง รวมทั้งตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน รวม 14 ตำแหน่ง อีกทั้งยังมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในเรื่อง “ประสบการณ์ในงานที่หลากหลายตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการของ พด.” เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ที่ต่างสายงาน ต่างหน่วยงาน ต่างพื้นที่ และต่างลักษณะงาน เพื่อใช้สังขมประสบการณ์ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการซึ่งเป็นคุณสมบัติขั้นแรกที่จะก้าวขึ้นไปดำรงตำแหน่งในประเภทอำนวยการได้ ส่งผลให้เกิดการโยกย้าย สับเปลี่ยนหมุนเวียนของข้าราชการใน พด. ส่งผลให้ข้าราชการในแต่ละสายงานสามารถสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านความเชี่ยวชาญในงานจากการปฏิบัติจริง พด. ยังเปิดโอกาสให้นักวิชาการของหน่วยงานมีโอกาสและช่องทางในการนำเสนอผลงานในเวทีระดับกรมฯ และยกย่องชมเชยด้วยการมอบรางวัลแก่บุคลากรเจ้าของผลงาน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมการทำงาน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อแสดงผลงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถนำเสนอผลงานตามแนวคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การจัดการประชุมวิชาการประจำปี การจัดประกวดผลงานวิชาการ โดยส่งเสริมให้บุคลากรส่งผลงานเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและบทบาทที่รับผิดชอบ เพื่อสร้างนวัตกรรมการทำงาน พร้อมกับมีการให้รางวัลในแต่ละสาขาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเกี่ยวกับงานตามภารกิจของ พด.

พด. มุ่งที่จะสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับกรมที่มีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมา พด. ได้มีการให้รางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในทุกประเภท ทุกระดับ เช่น รางวัลการเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น (ประเภทข้าราชการ ประเภทลูกจ้างประจำ และประเภทพนักงานราชการ) รางวัล SMART LDD e-Service ปรับแนวคิดพลิกรูปแบบพัฒนาบริการ รางวัล Save Energy รางวัลการจัดระบบข้อมูล รางวัล Zero Waste รางวัลความเป็นเลิศของหน่วยงาน รางวัล 5 ส.ตามแนวทาง Smart Workplace รางวัล TEAM FOR SOILS รางวัลระบบบริหารครุภัณฑ์ รางวัลดินดีแอมบาสเตอร์ รางวัลเลิศรัฐ รางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA รางวัลความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง รางวัลรัฐบาลดิจิทัล รางวัลแก้หมอกดินอาสาที่มีผลงานโดดเด่น เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ยังสร้างผลดีต่อ พด. ในด้านอื่นไปพร้อมกันด้วย ได้แก่ ด้านการปรับปรุงกระบวนการบริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการเปิดกว้างให้ทุกหน่วยงานของ พด. สามารถคิดและวิเคราะห์พัฒนางานบริการของหน่วยงานตนเอง โดยมุ่งเป้าหมายที่ลูกค้าและคุณภาพของผลผลิต

ในด้านการบริหารอัตรากำลังของบุคลากร ในปีงบประมาณ 2565 พด. ได้ดำเนินการ ดังนี้

1) เสนอการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้น ในตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อภารกิจหลักของหน่วยงาน คือ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตร โดยได้เสนอให้กำหนดตำแหน่งใหม่จาก นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ/ชำนาญการ เป็น นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ/ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ จำนวน 27 ตำแหน่ง (แล้วเสร็จตามแผนการดำเนินงานเมื่อ กันยายน 2565)

2) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในเรื่องการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของ พต. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นไปตามแนวทางที่ ก.พ. กำหนด ประกอบด้วย (1) การจัดกลุ่มตำแหน่งสำหรับประเภททั่วไปและตำแหน่งประเภทวิชาการในกรมพัฒนาที่ดิน (ประกาศใช้ 30 พฤศจิกายน 2564) (2) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการของกรมพัฒนาที่ดิน (ประกาศใช้ 17 ธันวาคม 2564) (3) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภททั่วไปของกรมพัฒนาที่ดิน (ประกาศใช้ 17 ธันวาคม 2564) (4) หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกรมพัฒนาที่ดิน (ประกาศใช้ 5 กรกฎาคม 2565) รวมทั้งได้มีการซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจผ่านโครงการ HR Mobile และนำเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเผยแพร่บนเว็บไซต์

3) จัดทำแผนทดแทนตำแหน่ง (Succession Plan) ตามแนวทางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการวางแผนทดแทนตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้นและคณะกรรมการขับเคลื่อนการวางแผนทดแทนตำแหน่งประเภทอำนวยการ รวมทั้งสรุปข้อมูลรายชื่อในตำแหน่งเป้าหมายและจำนวนผู้ทดแทนตำแหน่ง ในปี 2568-2570 เพื่อรองรับการวิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพิจารณาคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถที่จะทดแทนตำแหน่ง เพื่อรองรับการพัฒนาภาวะผู้นำและความพร้อมของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวในอนาคตต่อไป

พต. ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในงานการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการจัดการบุคลากร เช่น การจัดรับสมัครสอบบรรจุแข่งขันผ่านระบบออนไลน์ การมอบอำนาจให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคจัดสอบได้เองเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารอัตรากำลังที่ว่างอยู่ ระบบการสแกนนิ้วลงเวลาเข้าออกสำนักงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระบบการลา (e-Office) ระบบการจัดการอบรมในรูปแบบ e-training เพื่อให้บุคลากรกรมฯ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 11 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน 2) หลักสูตรการใช้งาน Agri-Map Online 3) หลักสูตรการใช้งานระบบ LDD Zoning 4) หลักสูตรความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 5) หลักสูตรการใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 6) หลักสูตรวินัยและการรักษาวินัย 7) หลักสูตร การกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) หลักสูตรปฏิวัติวิทยาทันที 9) หลักสูตรการใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่อการพัฒนาที่ดิน 10) ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่เพื่อการพัฒนาที่ดิน และ 11) เครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA4.0)

5.2 ระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว มุ่งผลสัมฤทธิ์

พต. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดย พต. มีส่วนราชการระดับกองหรือเทียบเท่า และหน่วยงานระดับต่ำกว่ากองที่อยู่ในสังกัดทั้งที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง และตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จึงมีการมอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์ ให้แก่ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และใช้อำนาจในฐานะปฏิบัติราชการแทนอธิบดี พต. ซึ่งการดังกล่าวครอบคลุมการปฏิบัติงานหลายด้านและการใช้อำนาจตามกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ 1) ราชการบริหารทั่วไป 2) ราชการบริหารเกี่ยวกับแผนงาน 3) ราชการเกี่ยวกับงบประมาณ 4) ราชการเกี่ยวกับงานบุคคล 5) ราชการบริหารเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร 6) ราชการบริหารเกี่ยวกับการให้ดำเนินคดีอาญา รวมถึงการมอบอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือภารกิจสำคัญ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ การดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ฯลฯ ซึ่งในปีงบประมาณ 2565 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2565) คำสั่งที่อธิบดี พต. มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ซึ่งยังมีผลใช้บังคับทั้งสิ้น 11 ฉบับ (คำสั่งบางฉบับใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งหลายกรณี) ดังนี้ 1) มอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 3 ฉบับ 2) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ส่วนกลาง จำนวน 3 ฉบับ 3) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต จำนวน 6 ฉบับ 4) มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหรือเทียบเท่า จำนวน 2 ฉบับ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีผู้รับผิดชอบในผลงานชัดเจน และงานในภาคปฏิบัติกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบในงานนั้นโดยตรง

พต. ยังได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งแนวทางการทำงานแบบบูรณาการข้ามสายงาน มาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลให้สามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ เช่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) พต. ได้พัฒนา “ระบบรายงานผลการปฏิบัติราชการนอกสถานที่ (Work From Home)” มาใช้สำหรับการรายงานผลการผลการปฏิบัติราชการนอกสถานที่ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานทุกระดับมีความสอดคล้องกับการกิจ โดยระบบนี้ทำให้ผู้บริหารสามารถเรียกรายงานปฏิบัติราชการนอกสถานที่ สามารถติดตามและตรวจสอบเป้าหมายของงาน และผลงานการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาได้อย่างสะดวก รวดเร็วขึ้นยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นเพื่อให้บุคลากรมีความสามารถและทักษะเพียงพอ พร้อมรับการปรับเปลี่ยนในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในปฏิบัติราชการ พต. ได้จัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากร (2564-2566) รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่ข้ามกลุ่ม/กอง/สำนัก เช่น การมีนโยบายจัดทำฐานข้อมูลการโต้ตอบกับผู้ใช้บริการอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) “AI Chatbot : คู่ยกับน้องดินดี” ส่งผลให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในรูปแบบคณะทำงาน ที่มีผู้แทนจากหน่วยงานเป็นเจ้าของข้อมูล มาร่วมประชุมปรึกษาหารือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จัดทำเนื้อหา (Content) จัดกลุ่มหมวดหมู่ (Category) ของข้อมูล ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ของการบริการข้อมูลในรูปแบบ AI Chatbot ที่ตอบสนองต่อผู้ใช้บริการผ่านโซเชียลมีเดีย ตลอด 24 ชั่วโมง และอีกหนึ่งตัวอย่าง คือ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีการปรับวิธีการ โดยอาศัยหลักวิชาการหลากหลายสาขาจากหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่ สสำรวจจำแนกดิน วางแผนการใช้ที่ดิน อนุรักษ์ดินและน้ำทางวิศวกรรม และกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งได้ดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการและคณะทำงาน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโครงการฯ และคณะทำงาน 3 คณะ คือ คณะทำงานจัดทำคู่มือโครงการฯ คณะทำงานออกแบบสระน้ำและวางแบบมาตรฐานโครงการฯ และคณะทำงานจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการงานร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีนโยบายกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีมโดยสอดแทรกกิจกรรมในการทำงานทุกงาน เช่น การสร้างทีมคณะทำงานวิชาการระดับหน่วยงานของทุกกอง/สำนักทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในทีมเพื่อคิดค้นและสร้างนวัตกรรม จัดกิจกรรมกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม และการทำงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุณค่า และความ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจัดการประกวดต่างๆ และส่งผลงานในรูปแบบของทีมงาน ได้แก่ 5ส ตามแนวทาง Smart Workplace for Productivity Enhancement, การจัดระบบข้อมูลของหน่วยงาน, TEAM for Soil (ทีมดีดินดี), ระบบบริหารครุภัณฑ์, การบริหารงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ, Zero Waste, ความเป็นเลิศของหน่วยงาน และ Save Energy เป็นต้น

5.3 การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นมืออาชีพ การสร้างความผูกพันและความเป็นเจ้าของให้แก่บุคลากร

พต. ใช้หลักการ SMART LDD ที่มุ่งเน้นประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ปรับการทำงานเชิงรุก สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาที่ดินให้เกิดความยั่งยืน มีกลไกการขับเคลื่อน 4 ด้าน ประกอบด้วย Smart Service : การให้ความสำคัญกับลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Smart Operation : การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน Smart Connection : ความสะดวกในการติดต่อ เข้าถึง การใช้ การแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน Smart Collaboration : การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งจากแนวทางดังกล่าวส่งผลให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา และยกระดับการทำงานทั้งในด้าน การวางแผนงาน งบประมาณ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก จากภาคีเครือข่าย การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินสมัยใหม่ ตอบสนองความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างนวัตกรรมที่มุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชน สามารถบูรณาการติดตาม และแก้ไขปัญหาได้ในทุกระดับ

พต. ได้มีการค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 884 คน แบ่งประเภทเป็น ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อ

ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร พบว่า ภาพรวมการประเมินความผูกพันของบุคลากร อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 4.15 ปัจจัยที่มีความสำคัญในลำดับต้น (ลำดับที่ 1-5) คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านความมั่นคงในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านชีวิตส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 3.96 ด้านความสำเร็จในการทำงาน 3.90 ด้านลักษณะงานที่ทำและด้านความรับผิดชอบในงานเท่ากันที่ 3.87 ประกอบกับปัจจัยที่มีความคิดเห็นในระดับต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.62 ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ค่าเฉลี่ย 3.66 ด้านการได้รับการยอมรับ ค่าเฉลี่ย 3.72 และนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าวไปกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรม ในแผนด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. 2566-2570) แผนเสริมสร้างคุณธรรมและ แผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การส่งเสริมให้บุคลากรมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาเชิงรุก การวิเคราะห์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา การปรับกระบวนการทางความคิด (mindset) มีการพัฒนาบุคลากรด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) เพื่อสร้างทักษะ ความรู้ และประสบการณ์จากการลงมือทำในหน่วยงานจริง มีการกำหนด KPI ในเรื่องการพัฒนาความรู้ของบุคลากร โดยใช้รูปแบบการ Coaching and Mentoring โดยกำหนดให้ ผชช. ผอ.กลุ่ม/ฝ่าย ต้องสอนงาน 1-2 เรื่องต่อ1 รอบการประเมิน และเมื่อสอนงานเสร็จต้องสกัดความรู้ถอดเป็นบทเรียน เผยแพร่ลงบนเว็บไซต์หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นวงกว้างขยายออกไปยังบุคลากรทุกคนที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมการทำงานงานเชิงรุก เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา เพื่อนำมาพัฒนางานและพัฒนาตนเอง

5.4 ระบบการพัฒนาบุคลากร

พด. มีแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปี 2565 โดยมีการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน 4) ด้านทักษะดิจิทัล และ 5) คุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารมีนโยบายปรับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการ ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรอีกรูปแบบหนึ่ง ที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานที่หลากหลาย สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุม หลากงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น พด. กำหนดตัวชี้วัดให้ ผู้เชี่ยวชาญและ ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่าย มีการ Coaching ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นมีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสมรรถนะหลักขององค์กร ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาของกรมพัฒนาที่ดิน 4 ประเด็น คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล แผนพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี คือ แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard และแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มี โครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์กรมพัฒนาที่ดิน โดยมีหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้ (1) โครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อประเด็นการพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้ หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ” หลักสูตร “การออกแบบการทำประมาณการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำวิถีกล” และหลักสูตร “พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาทรัพยากรดินและน้ำ เพื่อควบคุมการเกิดตะกอนดิน และบริหารจัดการน้ำ กรณีศึกษากลุ่มน้ำสาขาห้วยกระเสียว” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 1 (2) หลักสูตร “การบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์” และ “การติดตามและประเมินผลโครงการ” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 2 (3) ประชุมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาบุคลากรในการสร้างระบบความคิด และระบบวิเคราะห์เพื่อการทำงานด้านวิชาการและการวิจัย เพื่อการจัดการดินและที่ดิน” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 3 และ (4) หลักสูตร “ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล” และ หลักสูตร “การจัดทำคัลลิบริตีโอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล” ตอบสนองประเด็นการพัฒนาที่ 4 และสอดคล้องกับสมรรถนะหลัก ได้แก่ 1) มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ข้อมูลดิน การจัดการดิน และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรดินเกิดประโยชน์สูงสุด 2) มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ด้านข้อมูลแผนที่ดิน และชุดข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐาน (FGDS) โดยแผนพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองสมรรถนะหลัก ดังนี้ 1) หลักสูตรที่ตอบสนองสมรรถนะหลัก

ทั้ง 2 สมรรถนะ ได้แก่ “การบริหารจัดการโครงการตามยุทธศาสตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์” และ “การติดตามและประเมินผลโครงการ” ประชุมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาบุคลากรในการสร้างระบบความคิด และระบบวิเคราะห์เพื่อการทำงานด้านวิชาการและการวิจัย เพื่อการจัดการดินและที่ดิน” 2) หลักสูตรที่ตอบสนองสมรรถนะหลักที่ 1 ได้แก่ “กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ” “การออกแบบการทำประมาณการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีกล” และ “พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาทรัพยากรดินและน้ำ เพื่อควบคุมการเกิดตะกอนดิน และบริหารจัดการน้ำ กรณีศึกษากลุ่มน้ำสาขาห้วยกระเสียว” และ 3) หลักสูตรที่ตอบสนองสมรรถนะหลักที่ 2 ได้แก่ “ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล” และ “การจัดทำคัลลิวิตีโอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล”

พต. มีการพัฒนาบุคลากร ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมสร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรมให้แก่องค์กรและบุคคลอื่นในองค์กรได้ ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมในองค์กร เพื่อการพัฒนาศักยภาพไปสู่ระดับการแข่งขันในเวทีโลก และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง โดยจัดอบรม หลักสูตร “ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล” ผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มผู้อำนวยการสำนัก/กอง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 26 คน เพื่อสร้างคนกลุ่มนี้ให้เป็นผู้นำองค์กรและผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดี รองรับระบบราชการ 4.0 ซึ่งผู้มาเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารและขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่ระบบราชการ 4.0 เพราะในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ผู้นำต้องมีการปรับตัว ปรับรูปแบบกระบวนการในการบริหารที่แตกต่างไปจากเดิมในหลาย ๆ มิติ และการบริหารงานในยุคดิจิทัลนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีภาวะการเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล โดยผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง และรู้จักการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งส่งบุคลากรเข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอกในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างส่วนราชการหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น 1) หลักสูตรนักบริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นบส.กษ. 2) หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (นบส1) 3) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข 4) หลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง 5) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง 6) หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับนักบริหารระดับสูง 7) หลักสูตรการสร้างกระบวนการเปลี่ยนผ่านองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation Program) 8) หลักสูตรผู้บริหารดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้ พต. ได้จัดประชุมการปรับกระบวนการทางความคิด (Mindset) ของบุคลากร ซึ่งเป็นการประชุมใหญ่โดยให้บุคลากรในทุกระดับทุกหน่วยงานเข้าร่วม เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นมืออาชีพ การสร้างความผูกพันและความเป็นเจ้าของให้แก่บุคลากรกรม ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกและสร้างมูลค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หน่วยงานและส่วนรวม โดยอธิบดี พต. ในฐานะผู้นำขององค์กรเป็นผู้บรรยายและกระตุ้นให้เกิดการปรับกระบวนการทางความคิด (mindset) เพื่อพัฒนาการทำงาน และสร้างทัศนคติการทำงานเชิงรุกสู่ความสำเร็จขององค์กร และเปลี่ยนสไตล์การทำงานเชิงรุกในยุคดิจิทัล รวมทั้งได้ถ่ายทอดและส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมหลัก (Core Value) ของ พต.

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นได้กำหนดและพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบที่มีความเหมาะสมเป็นไปตามความต้องการและทิศทางการพัฒนาขององค์กร และสถานการณ์วิกฤตในปัจจุบัน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่ครอบคลุมกับบุคลากรในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ระดับผู้อำนวยการ ระดับหัวหน้างาน และระดับผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความเหมาะสม สอดคล้องในแต่ละระดับ สอดรับกับค่านิยม “TEAM for Soils (ทีมดีดินดี)” โดยยึดถือการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการ สร้างทีมและเครือข่าย คล่องแคล่ว ว่องไว พร้อมรับทุกสถานการณ์ และมุ่งไปข้างหน้าอย่างท้าทาย

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 5

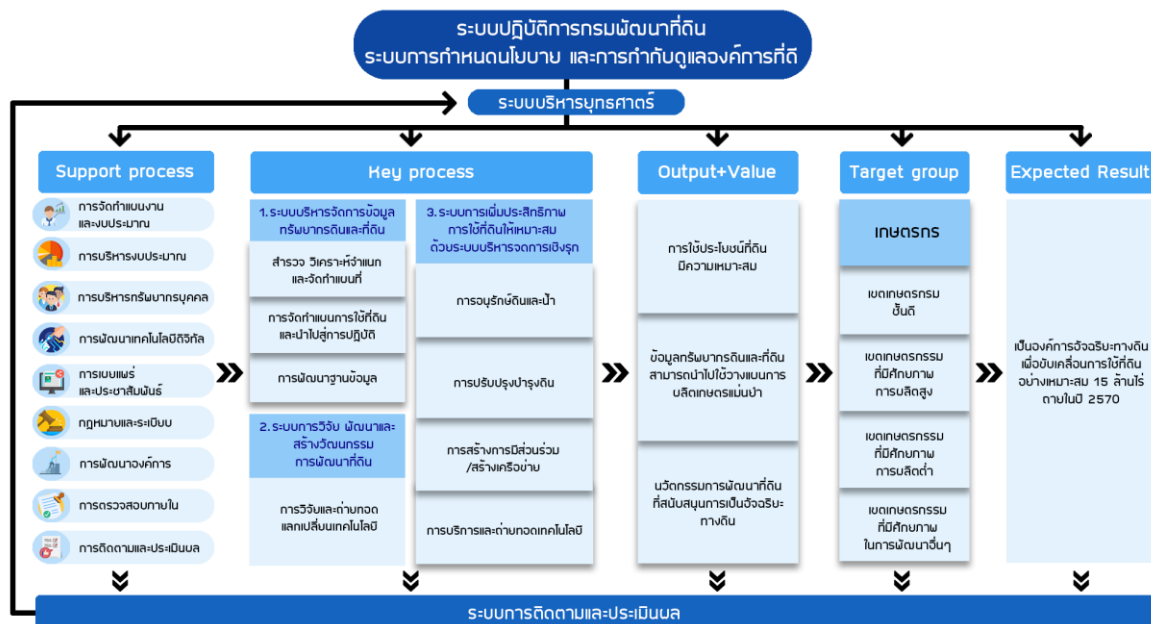
พต. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ และมีนโยบายเพื่อผลักดันให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เพื่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร และให้บุคลากรมีการพัฒนานวัตกรรม โดยบุคลากรมีผลการประเมินในระดับดีเด่นเพิ่มมากขึ้นในปี 2565 เป็นร้อยละ 76.85 จากร้อยละ 72.07 ในปี 2564 พต. ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร เช่น ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นไปตามเงื่อนไขของแผน Career Path

การเลื่อนชั้นบุคลากรทุกระดับให้ดำรงตำแหน่งตามแผนในเวลาที่กำหนด เป็นต้น นอกจากนี้การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภายในและภายนอกร่วมกับเครือข่ายหมอดินอาสา เครือข่ายภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ดิน ส่งผลให้ พต. มีผลสำเร็จจากผลงานโดดเด่นในระดับพื้นที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมทุกปีโดยในปี 2563-2565 รวม 13 รางวัล

หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ

6.1 กระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ

การออกแบบผลผลิต การบริการ และการปรับปรุงกระบวนการ พต. ทบพวนและออกแบบระบบปฏิบัติการใหม่ให้มีความสอดคล้องตามแผนปฏิบัตินโยบาย ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 โดยใช้แนวคิดการจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) และการบริหารงานโดยวัตถุประสงค์ (Management by Objective: MBO) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์งานสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ จัดกลุ่มของงานและกำหนดกระบวนการหลักที่สำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ทำให้สามารถวางระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 ระบบงาน คือ 1) ระบบบริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) ระบบงานวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดิน และ 3) ระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก คือ 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ 2) การจัดทำแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ 3) การพัฒนาฐานข้อมูล 4) การบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี 5) งานวิจัยและถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี 6) อนุรักษ์ดินและน้ำ 7) ปรับปรุงบำรุงดิน และ 8) สร้างการมีส่วนร่วม/เครือข่าย และ 9 กระบวนการสนับสนุน คือ 1) การจัดทำแผนงานและงบประมาณ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารทรัพยากรบุคคล 4) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล 5) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 6) กฎหมายและระเบียบ 7) การพัฒนาองค์การ 8) การตรวจสอบภายใน และ 9) การติดตามและประเมินผล แสดงดังภาพที่ 6.1

ภาพที่ 3 ระบบปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน

พต. กำหนดข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ กำหนดขั้นตอนการทำงาน (Flow) ทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้หลักการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยเทคนิค ECRS (Eliminate: ตัด Combine: รวม Rearrange: เรียง Simplify: ง่าย) และกำหนดรายละเอียดการดำเนินงาน ระยะเวลา และมาตรฐานหรือวิธีการควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ พต. ใช้เครื่องมือ SIPOC วิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้

ส่วนเสีย ปัจจัยนำเข้า ขั้นตอนการทำงาน และผลผลิตและบริการ รวมทั้งวางระบบการปรับปรุงกระบวนการ ถ่ายทอดสู่การจำแนกและจัดการกระบวนการระดับหน่วยงาน (ระดับกอง/สำนัก) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเรื่องระบบงาน จากหน่วยงานหลัก 19 หน่วยงาน และหน่วยงานสนับสนุน 7 หน่วยงาน โดยทุกหน่วยงาน ได้ดำเนินการจำแนกกระบวนการ (process classification) ที่สำคัญตามภารกิจของหน่วยงานและสมรรถนะหลักขององค์กร พิจารณาผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ส่งมอบและพันธมิตร มีการจัดการกระบวนการในปัจจุบัน (As is Process Management) ในทุกกระบวนการย่อย โดยใช้เครื่องมือการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงผู้รับบริการ (customers) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) พิจารณาทั้งปัจจัยนำเข้า (input) และผลผลิตที่ส่งมอบในแต่ละขั้นตอน (output) และผลผลิตสุดท้ายที่สำคัญ (key output) ในลักษณะของ service blueprint จัดทำข้อกำหนดกระบวนการโดยใช้เครื่องมือ SIPOC Analysis และมีการจัดการกระบวนการในอนาคต (To be Process Redesign) โดยใช้เครื่องมือ Fish bone diagram ในการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหา และออกแบบกระบวนการใหม่ (service blueprint: To be) ซึ่งผลที่ได้จากออกแบบกระบวนการใหม่ จะนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา และประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาแผนงาน/โครงการสนับสนุน

การนำกระบวนการไปปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของ พต. บรรลุข้อกำหนดที่สำคัญและเป็นไปตามเป้าหมายของกระบวนการ พต. ได้กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบกระบวนการและกำกับกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกระบวนการ ติดตามและประเมินผลกระบวนการตามขั้นตอนดังนี้ (1) จัดทำคู่มือมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (2) ฝึกอบรมสอนงานและจัด Coaching ลักษณะที่สอนน้องให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน (3) ติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดกระบวนการ ทั้งในส่วนของการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน และวัดผลงาน ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการสร้างคุณค่า (4) ผู้บริหารกำกับดูแลภาพรวมของกระบวนการทั้งหมด ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานในเวทีประชุมผู้บริหาร (5) นำผลที่ได้จากการประเมินและเปรียบเทียบไปปรับปรุงกระบวนการ ภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนให้บรรลุตามข้อกำหนดที่สำคัญ ในระบบการติดตาม พต. ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงระบบการติดตามเพื่อให้การติดตามเกิดความรวดเร็ว และลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรในการจัดทำรายงาน โดยการติดตามผลงานของกระบวนการผ่านระบบแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบการจัดซื้อจัดจ้างกรม การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานตามแผนการใช้จ่าย นอกจากนี้ พต. ได้ออกแบบพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานด้วย ArcGIS Survey123 งานได้ทั้งรูปแบบ Web Application ผ่าน Web Browser และ Mobile Application บน Smart Devices และแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันที่และคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต

พต. มีการทบทวนและปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตการจัดการทรัพยากรดินให้ดีขึ้นโดยการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ มีการวิเคราะห์และทบทวนระบบงานพร้อมตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างดี มีการบริหารจัดการวงจรการผลิตตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การส่งมอบ ถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมการกำกับให้เป็นไปตามกฎระเบียบมาตรฐานที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยได้วิเคราะห์ทบทวนและออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานของ พต. และขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามระบบงานทั้ง 3 ระบบและกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญที่เชื่อมโยงกันตลอดห่วงโซ่คุณค่า สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ มีระบบในการคัดเลือกหมอดินอาสาในระดับต่าง ๆ และปรับปรุงหลักสูตรการอบรมแก่หมอดินอาสา เพื่อให้หมอดินอาสาเป็นเครือข่ายในการส่งมอบสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานภูมิภาคให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของ พต. เพื่อยกระดับผลการดำเนินการของหน่วยงาน รวมทั้งมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกปี เพื่อนำข้อเสนอแนะไปทำการปรับปรุงแก้ไข หากผู้ส่งมอบมีผลการดำเนินการไม่ดี จะมีการสื่อสารข้อมูลป้อนกลับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขและลงโทษตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น

กระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ เช่น 1.1) **โครงการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (เฉพาะราย)** จำเป็นต้องมีเอกสารหลักฐานที่สำคัญประกอบการรายงานผลการตรวจสอบ

ได้แก่ สำเนามติคณะรัฐมนตรีเรื่องการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน และสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เป็นต้น พต. ปรับรูปแบบการส่งมอบผลิตภัณฑ์แบบใหม่ จากรูปแบบกระดาษมาเป็นรูปแบบไฟล์ดิจิทัล โดยผู้รับบริการสามารถสแกน QR Code เพื่อเข้าถึงข้อมูลเอกสารประกอบดังกล่าวได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา รวมทั้งช่วยลดระยะเวลาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง และลดการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน 1.2) **โครงการระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ** พต. พัฒนาบริการตรวจสอบดินให้ครอบคลุมและทั่วถึงเกษตรกรรายย่อย โดยพัฒนาระบบการให้บริการรูปแบบ E-Service ที่มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเดิมของ พต. โดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนามอย่างง่าย (LDD Test Kit) ที่มีหมอดินอาสาทำหน้าที่ตรวจสอบดินและบันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ ทำให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น ผู้รับบริการสามารถรับบริการวิเคราะห์ดินจากหมอดินอาสาใกล้บ้านผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา

กระบวนการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น 1) **โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน** จากการติดตามพบสภาพปัญหาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน พต. ตั้งคณะทำงานฯ ทบทวนและปรับปรุงคู่มือในปี 2565 ตั้งแต่การคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร เช่น กำหนดเงื่อนไขให้รั้วกุ่มโดยพื้นที่ขุดสระน้ำต้องเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรเป็นเจ้าของและมีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ โดยต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า 1 คน เพื่อป้องกันการยกเลิกเมื่อดำเนินการจริงในพื้นที่ เป็นต้น สำหรับรูปแบบการก่อสร้างแหล่งน้ำฯ ปรับปรุงให้สามารถขุดสระลึกเกิน 3 เมตรได้โดยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน ซึ่ง พต. ได้ทำความเข้าใจการยกเว้นไว้กับกรมโยธาธิการและผังเมืองแล้ว เพื่อให้เกษตรกรเลือกรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร และในขั้นตอนการจัดเก็บเงินซึ่งโครงการกำหนดให้เกษตรกรต้องสมทบค่าใช้จ่ายจำนวน 2,500 บาทต่อบ่อ โดยปรับการดำเนินงานให้เป็นตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่ต้องเรียกเก็บจากเกษตรกรเองให้ชัดเจน 2) **การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ** เกิดความล่าช้าในขั้นตอนการออกแบบการก่อสร้างเนื่องจากฐานข้อมูลที่ใช้ในการออกแบบกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน ต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและประสานงาน พต. ได้ปรับปรุงนำกระบวนการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ Cloud Computing โดยอัปเดตให้ผู้ใช้ทุกคนสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถจัดการบริหารทรัพยากรของระบบผ่านเครือข่าย และมีการแบ่งใช้ทรัพยากรร่วมกัน (shared services) ได้ นอกจากนี้ยังปรับปรุงขั้นตอน การเพิ่มขั้นตอนเพื่อซักซ้อมความเข้าใจ การจัดทำแม่ไลน์เพื่อให้งานจัดซื้อจัดจ้างงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำมีความถูกต้องตามระเบียบ และสะดวกรวดเร็วแล้วเสร็จตามแผนการเบิกจ่าย ไม่เกิดความล่าช้า

สำหรับกระบวนการสนับสนุน หน่วยงานมีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเดิมโดยใช้เครื่องมือ SIPOC เพื่อหาข้อเสียในการปรับปรุง และสอบถามความต้องการของหน่วยงานย่อย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากขั้นตอนที่ยุงยาก ทำให้เกิดความล่าช้า และเกิดความสิ้นเปลือง ดังนั้น จึงปรับปรุงขั้นตอนและสร้างกระบวนการใหม่ (To be process) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น กระบวนการบริหารงบประมาณ พต. พัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการ ได้แก่ ใบรับรองการจ่ายเงินเดือนแบบอิเล็กทรอนิกส์ e-Pay Slip โปรแกรมรายงานวัสดุคงเหลือประจำปี โปรแกรมรายงานครุภัณฑ์คงเหลือประจำปี ระบบรับเรื่องแจ้งซ่อมสาธารณูปโภค และโปรแกรมรายงานที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสมาชิกการณาปนกิจสงเคราะห์ให้อยู่ระบบ ownCloud และพัฒนาการอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training และกระบวนการตรวจสอบภายใน พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ เป็นต้น

6.2 การสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงผลผลิต กระบวนการ และบริการ

พต. สร้างนวัตกรรม โดยเกิดจากการรวบรวมข้อมูลและสถานการณ์แวดล้อมในปัจจุบันทั้งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายไทยแลนด์ 4.0 แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเกษตร ยุทธศาสตร์ของกรม และผลการดำเนินงานในปัจจุบัน ทบทวนกระบวนการหลักและสนับสนุนโดยใช้เครื่องมือ SIPOC วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมาและในอนาคตที่จะส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เลือกลงจุดปรับปรุงที่ปรับปรุงแล้วมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุเป้าหมาย คิดไอเดียในการปรับปรุงผลผลิต กระบวนการ และบริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digitalization) หรือการมีส่วนร่วม (Collaboration) หรือรูปแบบ

ภาพที่ 4 การปรับปรุงกระบวนการและสร้างนวัตกรรม

อื่นๆ จัดทำแผนปฏิบัติการ ทดสอบไอเดียว่าสามารถดำเนินการได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ปรับปรุงไอเดีย/แผนปฏิบัติการ หากผลการทดสอบพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จากนั้นจึงนำนวัตกรรมไปใช้ในกระบวนการทำงานหรือส่งเสริมถ่ายทอดให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และติดตามประเมินผล ดังภาพที่ 4 เกิดนวัตกรรมเชิงนโยบาย กระบวนการ และบริการ ได้แก่ 1) นวัตกรรมเชิงนโยบาย เช่น 1.1) โครงการจัดทำเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) พ.ศ.

ตระหนักถึงความสำคัญการลดความเสื่อมโทรมของที่ดิน ได้นำกรอบการจัดทำตัวชี้วัดความเสื่อมโทรมของที่ดินตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายฯ (UNCCD) มากำหนดแนวทางการดำเนินประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินของประเทศ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ สิ่งปกคลุมที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน (LUC) ผลผลิตของที่ดิน (LP) และการกักเก็บคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (SOC Stock) โดยปี 2564 จัดทำโครงการนำร่อง 1 จังหวัด เพิ่มจำนวนในปี 2565 จำนวน 12 จังหวัด และมีเป้าหมายในปี 2566 จำนวน 14 จังหวัด เพื่อประเมินพื้นที่ความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับประเทศ นำมาสู่มาตรการในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน และผลจากการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหา จะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลในปีเส้นฐานอ้างอิง (baseline) เพื่อประเมินความสำเร็จของการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน ซึ่งจำเป็นต้องคงสถานะไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดินเพิ่มขึ้น และใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ 2) นวัตกรรมเชิงกระบวนการ เช่น 2.1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม มาตรการตามหลักการแก้ปัญหาทางดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 2 มาตรการ คือ (1) มาตรการเข้มข้น เน้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดผลชัดเจน และมีผลกระทบรุนแรงจนต้องแก้ไขเร่งด่วน ดำเนินการในพื้นที่ให้น้ำ (Discharge area) และ (2) มาตรการเชิงรุก เน้นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ พื้นที่ที่เข้าดำเนินการไม่มีผลกระทบโดยตรงจากเกลือ (Recharge area) แต่เป็นพื้นที่ที่เป็นปัจจัยหลักที่เร่งให้เกิดการแพร่กระจายเกลือในพื้นที่ดินเค็ม ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาเน้นการแก้ไข และฟื้นฟู พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากดินเค็มทั้งระดับความเค็มน้อยถึงความเค็มระดับมากตามวิธีการในข้อ (1) ผลจากการวิเคราะห์กระบวนการพบว่า แผนงานการแก้ไขปัญหาในระดับหน่วยงานไม่สามารถลดพื้นที่ดินเค็มได้ ดังนั้น จึงเกิดไอเดียการแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเน้นการพัฒนาพื้นที่ตามมาตรการที่ (2) ทำให้ยับยั้งและชะลอการแพร่กระจายเกลือและหยุดการเกิดดินเค็มได้อย่างยั่งยืน 2.2) นวัตกรรมการปรุงดินด้วยวิธีการบ่มดิน การ “บ่มดิน” เป็นเทคนิคใหม่ที่ใช้ในการปรับปรุงดินก่อนการปลูกพืช ซึ่งได้จากการทดลองของปราชญ์ชาวบ้าน แตกต่างจากการปรับปรุงดินของเกษตรกรทั่วไปที่นิยมนำมูลสัตว์ เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรคลุกลงไปดินให้เข้ากันกับเนื้อดินให้มากที่สุด แต่เทคนิคการ “บ่มดิน” จะเป็นการนำวัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ มูลสัตว์ และขุยมะพร้าว หรือวัสดุท้องถิ่นอื่น ๆ มาวางซ้อนทับกันเป็นชั้น โดยไม่มีการคลุกเคล้าลงไปเนื้อดิน จากนั้นจึงรดน้ำให้ชุ่มจนกระทั่งน้ำซึมเข้ามูลสัตว์อย่างทั่วถึงและน้ำของมูลสัตว์ไหลซึมลงดิน ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยให้ดินแตกตัว ร่วนซุยขึ้น โดยขุยมะพร้าวช่วยรักษาความชื้น และเป็นที่อยู่ของจุลินทรีย์ ทำให้ดินกลับมีชีวิตขึ้นใหม่ ใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 10 กว่าวัน และ 2.3) “Easy Service” บริการง่ายๆ ใครๆ ก็เข้าได้ พ.ศ. ได้พัฒนาระบบหรือบริการในรูปแบบ Web Application ให้กับเกษตรกรหลายระบบ แต่ละระบบจะพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ใช้งานแยกกัน ทำให้เกษตรกรต้องลงทะเบียน และกำหนดข้อมูลการเข้าใช้งาน (Username/Password) แยกกันในแต่ละระบบ ส่งผลให้เกษตรกรต้องลงทะเบียนใหม่ทุกครั้ง เกิดความไม่สะดวกในการใช้งานหรือรับบริการ นอกจากนี้ยังไม่มีมาตรการตรวจสอบยืนยันตัวตนเกษตรกรกับ

ฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ทำให้อาจเกิดการแอบอ้างใช้ข้อมูลบุคคลอื่นในการขอรับบริการหรือเข้าถึงข้อมูลบุคคลอื่นได้ ซึ่งเกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล ดังนั้น พต. จึงจัดทำคลังข้อมูลกลางผู้รับบริการ และต่อยอดเป็นระบบ Easy service สำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรผู้รับบริการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของ พต. โดยมีลักษณะเป็น Single Sign-On คือ เมื่อเกษตรกรลงทะเบียน และมีการยืนยันตัวตนเกษตรกรกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองแล้ว เกษตรกรเข้าสู่ระบบและใช้งานบริการอื่นๆ โดยไม่ต้องเข้าสู่ระบบซ้ำอีก อีกทั้งยังสามารถเข้าใช้งานผ่านระบบ “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี” ได้ และ 3) **นวัตกรรมบริการ** เช่น 3.1) **ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง** จากสถานการณ์ปุ๋ยราคาแพงส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกร พต. พัฒนาสูตร “ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง” เป็นปุ๋ยที่ได้จากการนำวัสดุอินทรีย์และหรืออินทรีย์ธรรมชาติทางการเกษตรที่มีธาตุอาหารสูงมาผ่านกระบวนการหมักจนสลายตัวสมบูรณ์ หรือการนำปุ๋ยอินทรีย์ที่ผ่านการสลายตัวสมบูรณ์แล้วผสมกับวัสดุอินทรีย์หรืออินทรีย์ธรรมชาติทางการเกษตรที่มีธาตุอาหารสูง สามารถใช้เป็นแหล่งธาตุอาหารหลักของพืชและควบคุมโรคพืชได้ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงสู่เกษตรกร เพื่อแก้ปัญหาดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ลดการใช้ปุ๋ยเคมีสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับเกษตรกร 3.2) **หญ้าแฝกสายพันธุ์บริสุทธิ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน** จากการติดตามและตรวจสอบพันธุ์หญ้าแฝกที่ใช้ในการส่งเสริมในแต่ละพื้นที่ มีความหลากหลายของสายพันธุ์ทั้งสายพันธุ์หลักที่ใช้ในการส่งเสริม สายพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม และสายพันธุ์ที่ได้มาจากต่างประเทศ การตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝก นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการนำหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง พต. ได้พัฒนาการตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกโดยใช้เทคนิคอณูชีววิทยาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบลักษณะทาง genotype ของหญ้าแฝกเพื่อใช้ในการตรวจสอบสายพันธุ์หญ้าแฝกเป็นไปอย่างมีระบบตามมาตรฐานสากล และ 3.3) **นวัตกรรมรู้จริง พืช ดิน ปุ๋ย (Thai Soil Fertility Management : TSFM)** พต. คิดค้น นวัตกรรม รู้จริง พืช ดิน ปุ๋ย จากฐานข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินทั่วประเทศ ร่วมกับค่าความต้องการธาตุอาหารของพืชจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งสามารถให้คำแนะนำปุ๋ยได้อย่างเหมาะสมกับชนิดพืชสำหรับพืชเศรษฐกิจ 63 ชนิด และเกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยใช้เองได้มากกว่า 50,000 สูตร ในพื้นที่เพาะปลูกครอบคลุม 77 จังหวัด 882 อำเภอ 7,425 ตำบล โดยให้คำแนะนำผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของเกษตรกร ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ใช้งานง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้รับบริการ

6.3 การลดต้นทุนและการใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

พต.คำนึงถึงต้นทุนการผลิตจากระบบปฏิบัติการด้านพัฒนาที่ดิน มีการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตจากแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีภายใต้กระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน จำนวน 16 โครงการ 3 ผลผลิตหลัก 32 กิจกรรมหลัก และกำหนดกิจกรรมย่อยภายใต้กิจกรรมหลักทั้งสิ้น 129 กิจกรรมย่อย มีการวิเคราะห์ต้นทุนผลผลิต และจัดทำแผนการลดค่าใช้จ่ายในภาพรวมกรม มีการปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน การส่งต่อผลผลิตระหว่างกระบวนการ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายลดลง ได้แก่ 1) ค่าใช้จ่ายฝึกอบรมบุคคลภายนอก พต. มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคคลภายนอก ได้แก่ การจัดทำ KM LDD การจัดการความรู้ พต. การจัดทำถึงความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อระบบออนไลน์ทางเว็บไซต์ พต. การอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training และการถ่ายทอดความรู้ของ พต. ผ่านทาง Youtube Channel ของ พต. เพื่อให้บุคลากร พต. และผู้ที่สนใจสามารถแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ได้ตลอดเวลา จากเดิมปีงบประมาณ พ.ศ.2564 จำนวน 48,781,475.01 บาท ลดลงในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 เหลือจำนวน 44,010,183.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.78 2) ค่าไปรษณีย์ พต. สนับสนุนการใช้ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน (e - Saraban) การให้บริการใบรับรองการจ่ายเงินเดือนแบบอิเล็กทรอนิกส์ e-pay Slip รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Social Network ได้แก่ E-mail , Line , Facebook มาใช้แทนการจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย มีความสะดวกและรวดเร็ว จากเดิมปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ค่าไปรษณีย์มียอดใช้จ่ายจำนวน 1,611,639.70 บาท ลดลงในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 เหลือจำนวน 1,460,729.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.36

6.4 การมุ่งเน้นประสิทธิผลทั่วทั้งองค์การ และผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ชาติ

พต. มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตาม ควบคุมกระบวนการ (Leading Indicator) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่คาดการณ์ความสำเร็จของกระบวนการ โดยหน่วยงานระดับกอง/สำนักซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์หรือบริการหลักของหน่วยงานที่จะส่งผลกระทบต่อบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของ พต. วิเคราะห์กระบวนการในการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าว และกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามที่แสดงผลผลิตและผลลัพธ์ของกระบวนการที่หน่วยงานรับผิดชอบ โดยมีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) และมีการถ่ายทอดใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการลงถึงระดับบุคคล (DPIS) โดยมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานระดับกอง/สำนักเป็นรายเดือน และประเมินผลการปฏิบัติราชการในรอบ 6 และ 12 เดือน นอกจากนี้ทุกกอง/สำนักทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนจะต้องมีการจัดทำแผนควบคุมภายในและแผนบริหารความเสี่ยงของทุกโครงการที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อป้องกัน/ลดความเสี่ยงที่งานจะไม่บรรลุผลสำเร็จซึ่งจะมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานและส่งผลกระทบต่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ จากระบบดังกล่าวทำให้ทุกหน่วยงานต้องมีการทบทวนและปรับปรุงวิธีการทำงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด ยกตัวอย่างเช่น กระบวนการวางแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนการบรรลุตัวชี้วัดระดับกรม (Lagging indicator) คือ 1.พื้นที่การเกษตรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 2.5 ล้านไร่ต่อปี) และ 2. เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการดังกล่าวกำหนดตัวชี้วัดควบคุมกระบวนการ (Leading indicator) ในรอบ 6 เดือนคือ ระดับความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ตาม แผนไปตามแผน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวัดผลเป็นขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ วางแผน ออกแบบการเพาะปลูกและจัดโครงสร้าง และการจัดซื้อจัดจ้าง และในรอบ 12 เดือนคือ ร้อยละของเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เหมาะสมตามศักยภาพของดินภายหลังการปรับเปลี่ยนการผลิต เป็นการติดตามและประเมินผลสำเร็จทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ของการปรับเปลี่ยนการผลิต แสดงถึงความสำเร็จของการจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ คือ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น และจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ตัวชี้วัดด้านสังคม คือ เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเกิดความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของดิน และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความเสื่อมโทรมและการชะล้างพังทลายของดินสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เป้าหมายที่ 15.3 เพื่อหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดินและใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรส่งผลให้เกษตรกรปลอดภัยผู้บริโภคปลอดภัย โดย พต. มีผลงานโดดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสมเป็นสินค้าอันตามการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ในปี 2561 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทพัฒนาบริการที่เป็นเลิศ และด้วยมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทุกจังหวัดที่มีเป้าหมายงาน 67 จังหวัด ต้องดำเนินงานโดยคำนึงถึงมาตรฐาน 5 ขั้นตอน ส่งผลให้ในปี 2563 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทขยายผลมาตรฐานบริการ ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่จำนวน 121,575 ราย พื้นที่ 866,717 ไร่ (ปี 2559 – 2565) ผลประเมินในปี 2565 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.80 ของจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 โดยมีรายได้สุทธิก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 20,716.06 บาทต่อครัวเรือน และรายได้สุทธิหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 70,961.17 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 50,245.11 บาทต่อครัวเรือน ในส่วนความพึงพอใจของโครงการ ในภาพรวมพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.32 ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถสะท้อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

พต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และจัดการโดยวิธีการกำหนดตัวชี้วัดตามพันธกิจของหน่วยงานทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนโดยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) วางระบบการติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระดับผลผลิต (OUTPUT) และผลลัพธ์ (OUTCOME) โดย พต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานโดยมีการจัดการความเสี่ยง 4 ประเภท ได้แก่ 1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3. ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบโดยมอบหมายให้หน่วยงานศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาจากการดำเนินงานโครงการเพื่อจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ประเมินและกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงจัดทำมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงและนำแนวทางการจัดการความเสี่ยงไปใช้การบริหารโครงการของหน่วยงานเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับ ภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน เช่น 1) ภัยแล้ง/น้ำท่วม 2) ข้อมูลสูญหาย 3) กรณีถูกบุกรุกโจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก 4) การชุมนุมประท้วง 5) สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา โดยมีการเตรียมความพร้อม คือ 1) ภัยแล้งน้ำท่วม-การติดตามสถานการณ์และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและแจ้งเตือนภัยผ่านเว็บไซต์กรม 2) ข้อมูลสูญหายจาก Hard Disk ชำรุด นำข้อมูล Backup ล่าสุดมา Restore และทดสอบระบบ 3) การชุมนุมประท้วงแก้ไขโดย Remote Desktop มายังเครื่องแม่ข่าย 4) กรณีถูกบุกรุก โจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก ป้องกันโดยปิด Port และติดตั้ง Patch แก้ไขช่องโหว่ และ Update Window 5) แผนการตรวจสอบภายใน และ 6) จัดทำแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสำหรับการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP) เพื่อรองรับกรณีเกิดสถานการณ์และภัยพิบัติต่างๆ เช่น เหตุการณ์อัคคีภัย อุทกภัย แผ่นดินไหว ดินถล่มชุมนุมประท้วง/จลาจล การป้องกันและควบคุมสารเคมี โรคระบาดต่อเนื่อง และไฟดับในวงกว้าง เป็นต้น พร้อมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อป้องกันและเตรียมรับสถานการณ์ต่างๆ

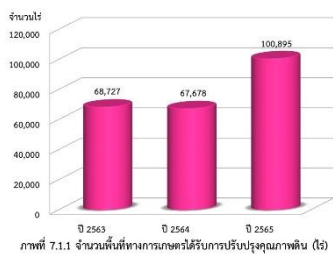
ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 6

จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการงานและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกระดับงานทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปรับปรุงกระบวนการย่อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทุกปี ปี 2565 ดำเนินการ 18 กระบวนการย่อย และจากการดำเนินการตลอดห่วงโซ่อุปทาน เกิดฐานข้อมูลจากกระบวนการต่างๆ กว่า 70 ฐานข้อมูล พต. ปรับให้อยู่ในรูปแบบ Digitized เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 70.42 จากฐานข้อมูลดังกล่าว พต. ได้พัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) 17 ชุดข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไปแล้ว 14 ชุด ข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 82 ส่งผลให้ต้นทุนในหลายกระบวนการที่เป็นค่าใช้จ่ายจากการเดินทาง การฝึกอบรม และการใช้ทรัพยากรลดลง ยกตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการลดลงจากปีก่อน (มีการใช้ Video Conference เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาประชุมของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคและมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของกรมฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยจัดโครงการฝึกอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training) โดยในปี 2564 ลดค่าใช้จ่ายลงร้อยละ 12.02 และในปี 2565 ลดค่าใช้จ่ายลงได้ถึงร้อยละ 53.94

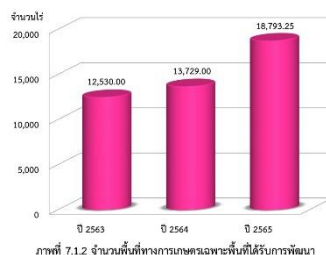
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ

7.1 การบรรลุผลลัพธ์ของตัวชี้วัดด้านพันธกิจ

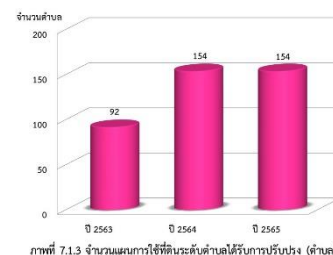
พต. ดำเนินการพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการได้ตามแผนและสูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพดินเพิ่มขึ้นทุกปี ปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 237,300 ไร่ (ภาพที่ 7.1.1) พัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะ เช่น ทุ่งมหาธาตุ ทุ่งรังสิต เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 รวม 45,052.25 ไร่ (ภาพที่ 7.1.2) จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาที่ดินสำหรับเกษตรกรและหน่วยงานวางแผนการพัฒนาพื้นที่และวางแผนการผลิตสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดตามศักยภาพเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 400 ตำบล (ภาพที่ 7.1.3) ส่งเสริมเกษตรกรทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 232,207 ไร่ (ภาพที่ 7.1.4) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา (ทุ่งกุลารัศมี ทะเลสาบสงขลา กุ้งกุลาดำ) เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2563-2565 ดำเนินการได้ 46,352 ไร่ (ภาพที่ 7.1.5)

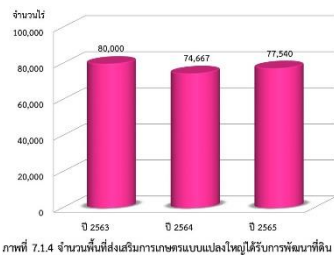
ภาพที่ 7.1.1 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพดิน (ไร่)

ภาพที่ 7.1.2 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา (ทุ่งมหาธาตุ ทุ่งรังสิต) (ไร่)

ภาพที่ 7.1.3 จำนวนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลได้รับการปรับปรุง (ตำบล)

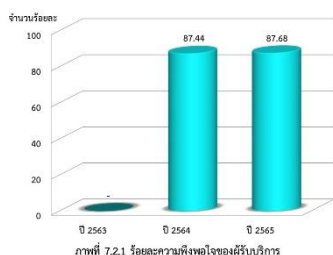
ภาพที่ 7.1.4 จำนวนพื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ได้รับการพัฒนาที่ดิน (ไร่)

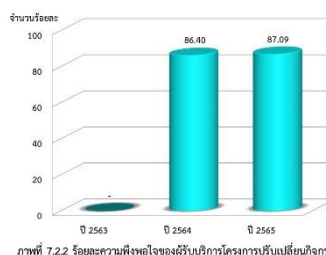
ภาพที่ 7.1.5 จำนวนที่ดินปัญหาที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ทุ่งกุลารัศมี ทะเลสาบสงขลา กุ้งกุลาดำ) (ไร่)

7.2 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการ และประชาชน

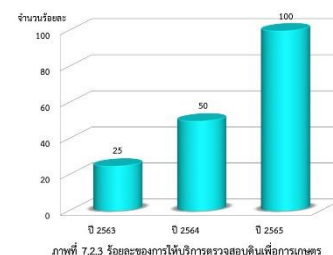
พต. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เกินความคาดหวัง โดยในปี 2565 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่องานบริการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และโครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ ไม่เหมาะสมตาม ของ พต. เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 87.68 (ภาพที่ 7.2.1) ร้อยละ 87.09 (ภาพที่ 7.2.2) ตามลำดับ พต. พัฒนาการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตรปรับสู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ (ยื่น-รู้-รับ-จ่าย) โดยในปี 2565 พัฒนาได้ร้อยละ 100 (ภาพที่ 7.2.3) ผลจากการรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมและสร้างความปลอดภัยทั้งการให้ความรู้สร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย กำหนดมาตรการ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ลดลง โดยในปี 2564 ลดลงร้อยละ 46.30 และในปี 2565 ลดลงร้อยละ 59.25 (ภาพที่ 7.2.4) พต. ปรับวิธีการบริหารจัดการให้บริการเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดีซึ่งเป็นบัตรประจำตัวดินของแปลงเกษตรกรที่มอบให้แก่เกษตรกรเฉพาะราย โดยมีเจ้าหน้าที่และหมอดินลงพื้นที่ติดตามให้คำแนะนำการจัดการดินอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2563-2565 มีเกษตรกรได้รับบัตรดินดีรวม 380,245 ราย (ภาพที่ 7.2.5)

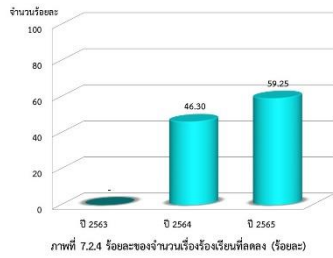
ภาพที่ 7.2.1 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ร้อยละ)

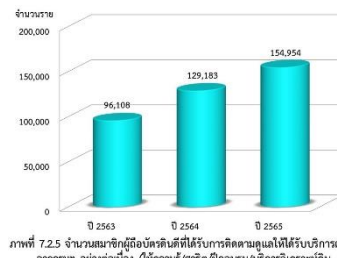
ภาพที่ 7.2.2 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการโครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ ไม่เหมาะสมตาม Aqi-map (ร้อยละ)

ภาพที่ 7.2.3 ร้อยละของเกษตรกรที่ให้บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตรปรับสู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ (ยื่น-รู้-รับ-จ่าย) (ร้อยละ)

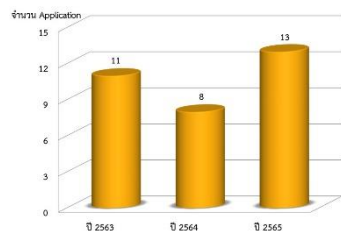
ภาพที่ 7.2.4 ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ลดลง (ร้อยละ)

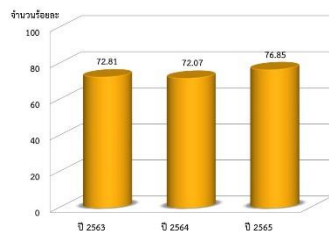
ภาพที่ 7.2.5 จำนวนมายังศูนย์บริการที่ได้รับการติดตามดูแลให้บริการต่างๆ จากกรมฯ อย่างต่อเนื่อง (ให้ความรู้/สาธิต/ฝึกอบรม/บริการวิเคราะห์ดิน มอบปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ฯลฯ) (ราย)

7.3 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบุคลากร

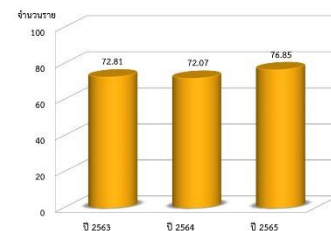
พต. เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร ให้บุคลากรมีความรู้ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นเพียงพอต่อการปฏิบัติงานโดยเฉพาะทักษะดิจิทัลการพัฒนานวัตกรรม พต. พัฒนา Application ที่ใช้บริหารจัดการภายในและให้บริการภายนอก ตั้งแต่ปี 2563-2565 จำนวน 32 Application (ภาพที่ 7.3.1) ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เพื่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร และให้บุคลากรมีการพัฒนานวัตกรรม โดยบุคลากรมีผลการประเมินในระดับดีเด่นเพิ่มมากขึ้นในปี 2565 เป็นร้อยละ 76.85 จากร้อยละ 72.07 ในปี 2564 (ภาพที่ 7.3.2) มีเป็นตัวแทนหน่วยงานไปนำเสนอผลงานระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 7.3.3) ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นไปตามเงื่อนไขของแผน Career Path (ภาพที่ 7.3.4) ส่งผลให้เกิดความผูกพันของบุคลากรเพิ่มขึ้นในปี 2565 เป็นร้อยละ 82.97 จากร้อยละ 79.40 ในปี 2564 (ภาพที่ 7.3.5)

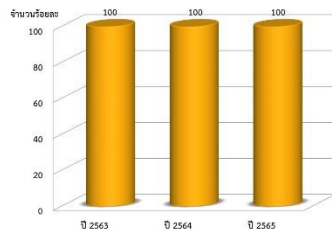
ภาพที่ 7.3.1 จำนวน Application ที่พัฒนาโดยโปรแกรมเมอร์พัฒนาที่ดิน ที่ใช้บริหารจัดการภายในและให้บริการภายนอก (จำนวน)

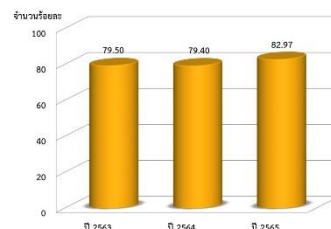
ภาพที่ 7.3.2 ร้อยละของบุคลากร (ชมก.) ที่มีผลการประเมินระดับดีเด่น (ร้อยละ)

ภาพที่ 7.3.3 จำนวนบุคลากรที่เป็นตัวแทนหน่วยงานไปนำเสนอผลงานระดับนานาชาติ (ราย)

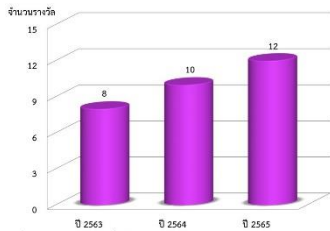
ภาพที่ 7.3.4 ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นไปตามเงื่อนไขของแผน Career Path (ร้อยละ)

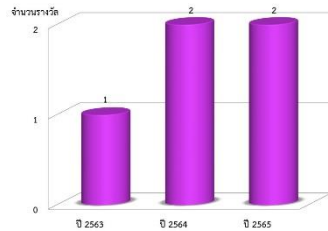
ภาพที่ 7.3.5 ร้อยละการประเมินความผูกพันของบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน (ร้อยละ)

7.4 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ

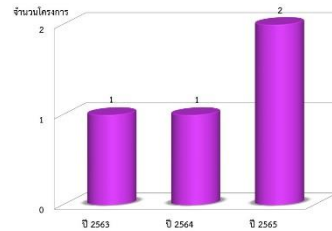
พต. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการปฏิบัติงานรวมทั้งทบทวนปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ จนส่งผลให้เกิดความสำเร็จ และมีผลงานได้รับรางวัลจากภายนอก ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐ , องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น , ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA , ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงิน การคลัง , รางวัลรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น (ภาพที่ 7.4.1-7.4.2) ตลอดจนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาคุณภาพด้วยเครื่องมือ ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และปัญญาประดิษฐ์ (AI) (ภาพที่ 7.4.3) พต.ยกย่องและมอบรางวัลให้กับส่วนราชการภายในกรมฯ ให้กับหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นแต่ละสาขาในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นต้นแบบและยกย่องบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มประสิทธิภาพ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี 2563-2565 รวม 205 รางวัล (ภาพที่ 7.4.4) และมีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ปรับสูงขึ้นอยู่ในระดับ AA (96.81%) (ภาพที่ 7.4.5)

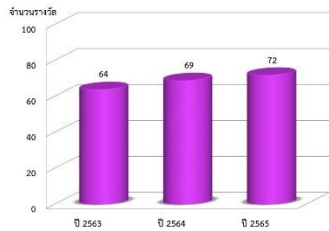
ภาพที่ 7.4.1 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับจากภายนอก ได้แก่ ไร่รอตลิครัฐ, องค์การคุณธรรมต้นแบบโคกเคียน, ประกายเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA, ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง, รางวัลรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น (รางวัล)

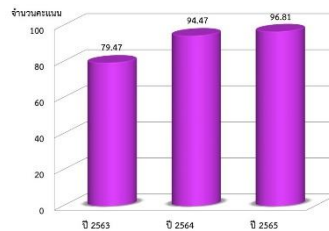
ภาพที่ 7.4.2 จำนวนผลงานที่ได้รับรางวัลระดับต้น (รางวัล)

ภาพที่ 7.4.3 จำนวนโครงการนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาคุณภาพด้วยเครื่องมือ ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และปัญญาประดิษฐ์ (AI) (จำนวน)

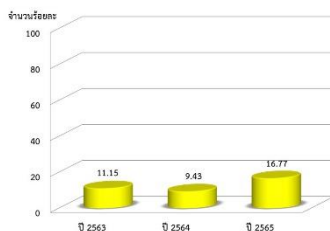
ภาพที่ 7.4.4 จำนวนครัวเรือนที่เข้ามา มอบให้หน่วยงานและบุคลากรดีเด่นประจำปี (รางวัล)

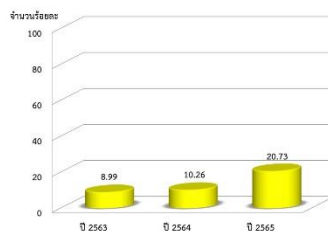
ภาพที่ 7.4.5 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) (คะแนน)

7.5 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

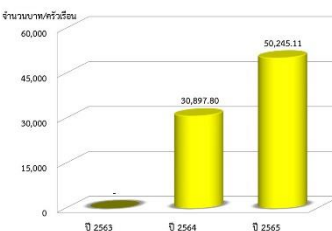
ผลจากการดำเนินงานของ พต. ด้านเศรษฐกิจ รายได้สุทธิของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเกษตรกรมีรายได้สุทธิ ปี 2564 และ 2565 จำนวน 30,897.82 และ 50,245.11 บาท/ครัวเรือน ตามลำดับ (ภาพที่ 7.5.3) เมื่อบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น (ข้าว) ในปี 2565 ร้อยละ 16.77 (ภาพที่ 7.5.1) และราคาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (พืชเศรษฐกิจและแมลง) ร้อยละ 20.73 (ภาพที่ 7.5.2) ด้านสังคม พต. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) โดยในปี 2563-2565 มีจำนวนพื้นที่รวม 22,341.52 ไร่ (ภาพที่ 7.5.4) และด้านสิ่งแวดล้อม พต. อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตรโดยในปี 2563-2565 มีจำนวนพื้นที่รวม 4,806,364 ไร่ (ภาพที่ 7.5.5)

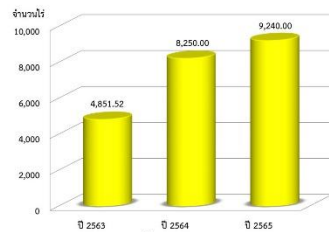
ภาพที่ 7.5.1 ร้อยละของผลผลิตสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น (ข้าว) ตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ร้อยละ)

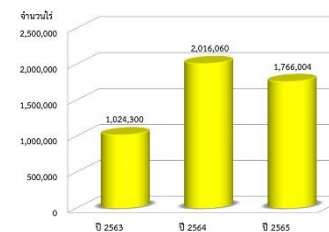
ภาพที่ 7.5.2 ร้อยละของแปลงที่ได้ราคาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (พืชเศรษฐกิจและแมลง) ตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ร้อยละ)

ภาพที่ 7.5.3 จำนวนรายได้สุทธิเฉลี่ยของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน (เริ่มประเมินโครงการ ปี 2564) (บาท/ครัวเรือน)

ภาพที่ 7.5.4 จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) (ไร่)

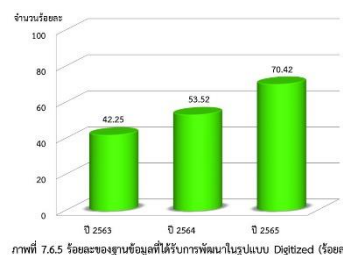
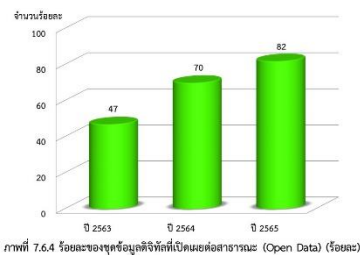
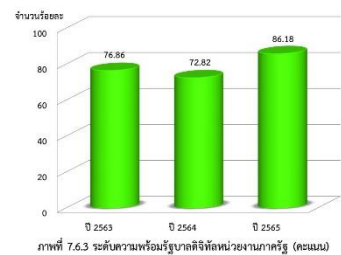
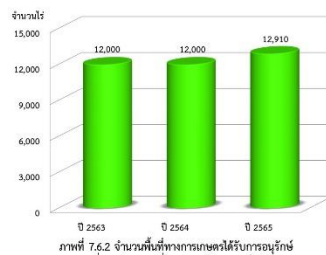
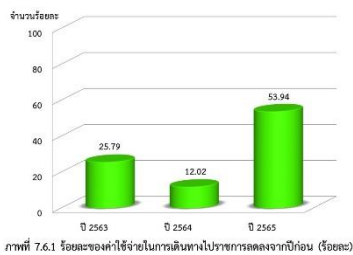

ภาพที่ 7.5.5 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรที่ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู (ไร่)

7.6 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการลดต้นทุน การสร้างนวัตกรรม และการจัดการกระบวนการ

จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการงานและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกกระบวนการงานทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน ส่งผลให้ต้นทุนในหลายกระบวนการงานที่เป็นค่าใช้จ่ายจากการเดินทาง การฝึกอบรม และการใช้ทรัพยากรลดลง ยกตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการลดลงจากปีก่อน (มีการ

ใช้ Video Conference เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาประชุมของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคและมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของกรมฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยจัดโครงการฝึกอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training) โดยในปี 2564 ลดค่าใช้จ่ายลงร้อยละ 12.02 และในปี 2565 ลดค่าใช้จ่ายลงได้ถึงร้อยละ 53.94 (ภาพที่ 7.6.1) พต. ปรับฐานข้อมูลที่เป็น output จากกระบวนการทำงานตลอดห่วงโซ่คุณค่า ให้อยู่ในรูปแบบ Digitized เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 70.42 (ภาพที่ 7.6.5) จากฐานข้อมูลดังกล่าว พต. ได้พัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) 17 ชุดข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไปแล้ว 14 ชุดข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 82 (ภาพที่ 7.6.4) และจากการกำหนดแนวนโยบายและหลักปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์กร รวมทั้งการให้บริการประชาชน บนพื้นฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ พต. มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ สูงขึ้นโดยปี 2564 มีคะแนน 72.82 คะแนน เพิ่มในปี 2565 เป็น 86.18 คะแนน (ภาพที่ 7.6.3) นอกจากนี้ พต. เพิ่มประสิทธิภาพในการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2563-2565 ดำเนินการ 36,910 ไร่ (ภาพที่ 7.6.2)

ตารางที่ 7.1 แสดงผลลัพธ์การดำเนินการ

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		
		พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
7.1 การบรรลุผลลัพธ์ของตัวชี้วัดตามพันธกิจ				
1. ตัวชี้วัดตามภารกิจหลัก/คำรับรองการปฏิบัติราชการ(ไม่น้อยกว่า 2 ตัว ไม่นเกิน 3 ตัว)*				
1.1 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการปรับปรุงคุณภาพดิน (ไร่)	70,000	68,727	67,678	100,895
1.2 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา (ทุ่งหาราช ทุ่งรังสิต) (ไร่)	17,000	12,530	13,729	18,793.25
2. ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์				
2.1 จำนวนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลได้รับการปรับปรุง(ตำบล)	135	92	154	154
4. การบรรลุนโยบายและแผนรัฐบาล/แผนบูรณาการกลุ่มจังหวัด				
4.1 จำนวนพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ได้รับการพัฒนาที่ดิน (ไร่)	77,340	80,000	74,667	77,540
4.2 จำนวนพื้นที่ดินปัญหาที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ทุ่งกลา ทะเลสาบสงขลา กุ้งกุลาดำ) (ไร่)	15,000	13,860	14,929	17,563
7.2 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการ และประชาชน				
1. ความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าหลัก				
1.1 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการแหล่งน้ำในโรนานอกเขตชลประทาน (ร้อยละ)	87	-	87.44	87.68
1.2 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการโครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมผลผลิตในพื้นที่ ไม่เหมาะสมตาม (ร้อยละ)	87	-	86.40	87.09
2. นวัตกรรมการปรับปรุงการบริการ*(หน่วยบริการ)				
2.1 ร้อยละของการให้บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตรปรับสู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ (ยื่น-รู้-รับ-จ่าย) (ร้อยละ)	80	25	50	100
3. การแก้ไขเรื่องร้องเรียน				
3.1 ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ลดลง (ร้อยละ)	50	-	46.30	59.25

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน		
		พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
4. เครือข่ายความร่วมมือ*(หน่วยงานนโยบาย)				
4.1 จำนวนสมาชิกผู้ถือบัตรดินดีที่ได้รับการติดตามดูแลให้ได้รับบริการต่างๆ จากกรมฯ อย่างต่อเนื่อง(ให้ความรู้/สาธิต/ฝึกอบรม/บริการวิเคราะห์ดินมอบปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ฯลฯ) (ราย)	138,400	96,108	129,183	154,954
7.3 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบุคลากร				
1. นวัตกรรมที่เกิดจากบุคลากร				
1.1 จำนวน Application ที่พัฒนาโดยโปรแกรมเมอร์กรมพัฒนาที่ดินที่ใช้บริหารจัดการภายในและให้บริการภายนอก (จำนวน)	10	11	8	13
2. การเรียนรู้และผลการพัฒนา				
2.1 ร้อยละของบุคลากร (ชรก.) ที่มีผลการประเมินระดับดีเด่น (ร้อยละ)	73	72.81	72.07	76.85
2.2 จำนวนบุคลากรที่เป็นตัวแทนหน่วยงานไปนำเสนอผลงานระดับนานาชาติ (ราย)	7	3	10	10
3. ความก้าวหน้าและการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง				
3.1 ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นไปตามเงื่อนไขของแผน Career Path (ร้อยละ)	100	100	100	100
4. ความผูกพันของบุคลากร				
4.1 ร้อยละการประเมินความผูกพันของบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน (ร้อยละ)	80	79.50	79.40	82.97
7.4 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ				
1. จำนวนรางวัลที่ได้รับจากภายนอก				
1.1 จำนวนรางวัลที่ได้รับจากภายนอก ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐ , องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น , ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ ITA , ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง , รางวัลรัฐบาลดิจิทัล เป็นต้น (รางวัล)	10	8	10	12
2. จำนวน Best practice ไปขยายผลในองค์กร				
2.1 จำนวนผลงานที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐระดับดีเด่น (รางวัล)	2	1	2	2
2.2 จำนวนโครงการนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากพัฒนาคุณภาพด้วยเครื่องมือ ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และปัญญาประดิษฐ์ (AI) (จำนวน)	1	1	1	2
3. จำนวนรางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานระดับกรม/ระดับกระทรวง				
3.1 จำนวนรางวัลที่กรมฯ มอบให้หน่วยงานและบุคลากรดีเด่นประจำปี (รางวัล)	67	64	69	72
4. ผลการประเมินจากองค์การภายนอกในด้านต่าง ๆ				
4.1 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) ประจำปี (คัดเลือกตัวชี้วัดตามคำแนะนำกลไกรางวัลเลิศรัฐ วันที่ 15 พ.ย. 65) (คะแนน)	87	79.47	94.47	96.81
7.5 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม				
1. การบรรลุผลของตัวชี้วัด				
1.1 ร้อยละของผลผลิตสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น (ข้าว) ตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ร้อยละ)	12	11.15	9.43	16.77
1.2 ร้อยละของแปลงที่ได้ราคาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (พืชเศรษฐกิจและแมลง)ตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ร้อยละ)	12	8.99	10.26	20.73
2. ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการที่ในภารกิจหลักที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ				
2.1 จำนวนรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นเกษตรผสมผสาน (เริ่มประเมินโครงการ ปี 2564) (บาท/ครัวเรือน)	33,987.60	-	30,897.80	50,245.11
3. ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในภารกิจหลักที่มีต่อด้านสังคม				
3.1 จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) (ไร่)	8,250.00	4,851.52	8,250.00	9,240.00
5. ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในภารกิจหลักที่มีต่อด้านสิ่งแวดล้อม				
5.1 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู (ไร่)	1,520,180	1,024,300	2,016,060	1,766,004
7. 6 การบรรลุผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพการให้บริการ				
1. ต้นทุนที่ลดลงในภาพรวม				
1.1 ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการลดลงจากปีก่อน (ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ มีการใช้ Video Conference เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาประชุมของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคและการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของกรมฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยจัดโครงการฝึกอบรมผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training) (ร้อยละ)	20	25.79	12.02	53.94
2. ประสิทธิภาพการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่าง ๆ				
2.1 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (ไร่)	12,200	12,000	12,000	12,910
3. นวัตกรรมการปรับปรุงกระบวนการ*				
3.1 ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ ** (กรม) (คะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน ที่เป็นคะแนนในภาพรวม (ดำเนินการสำรวจโดย สพร.) (คะแนน)	75	76.86	72.82	86.18
4. ประสิทธิภาพของกระบวนการ *				
4.1 ร้อยละของชุดข้อมูลดิจิทัลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ (Open Data)** (ร้อยละ)	60	47	70	82
4.2 ร้อยละของฐานข้อมูลที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบ Digitized** (ร้อยละ)	55	42.25	53.52	70.42

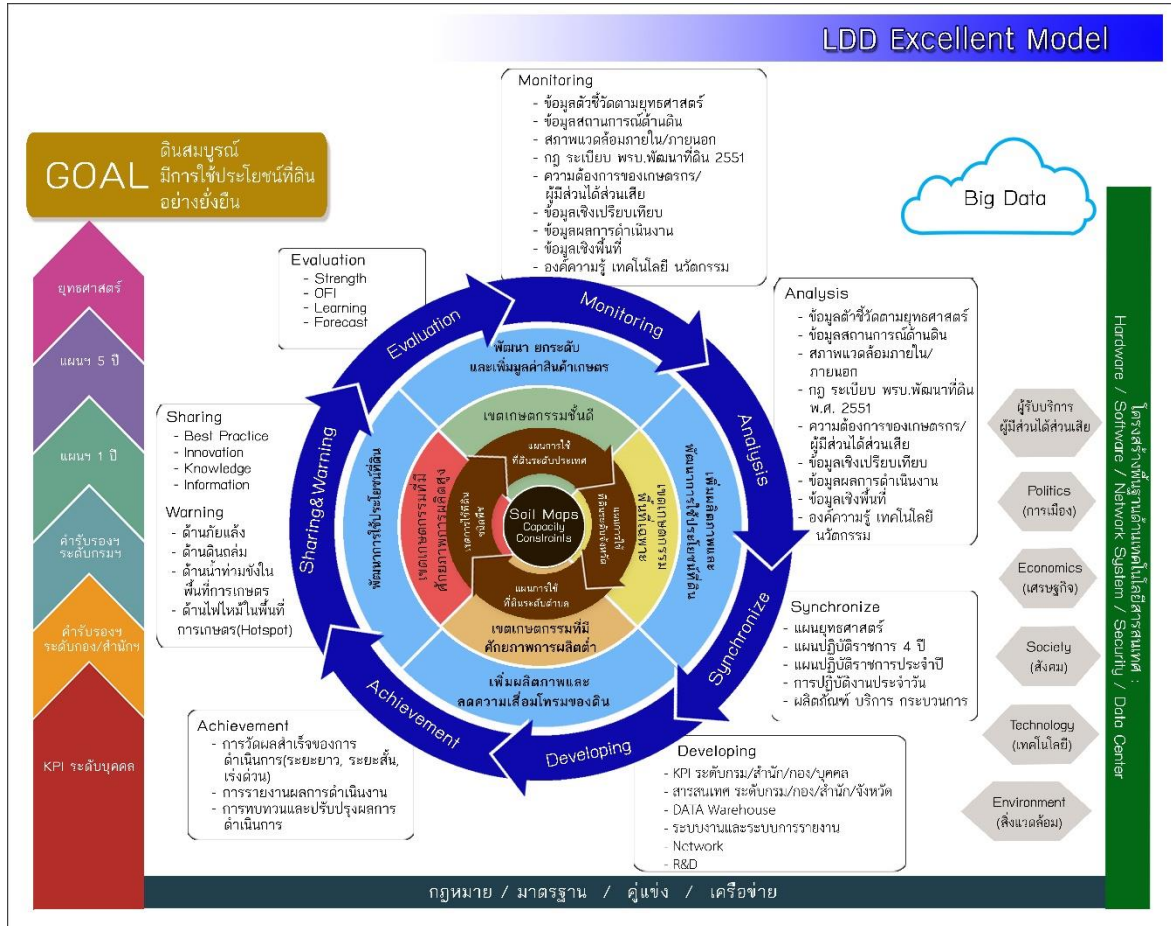
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รูปภาพประกอบการรายงานผล
การดำเนินงานรายหมวด

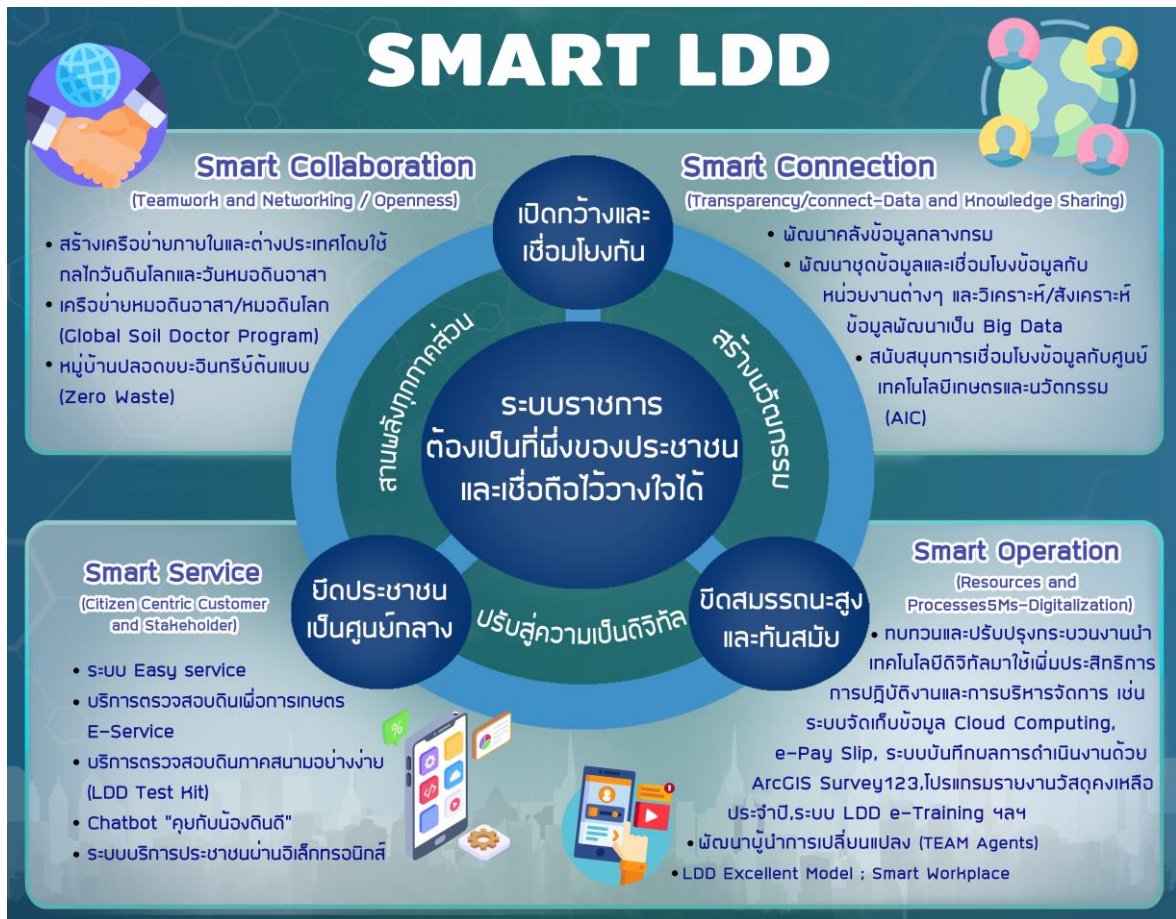

ภาคผนวก ก

รูปภาพประกอบการรายงานผลการดำเนินงานรายหมวด

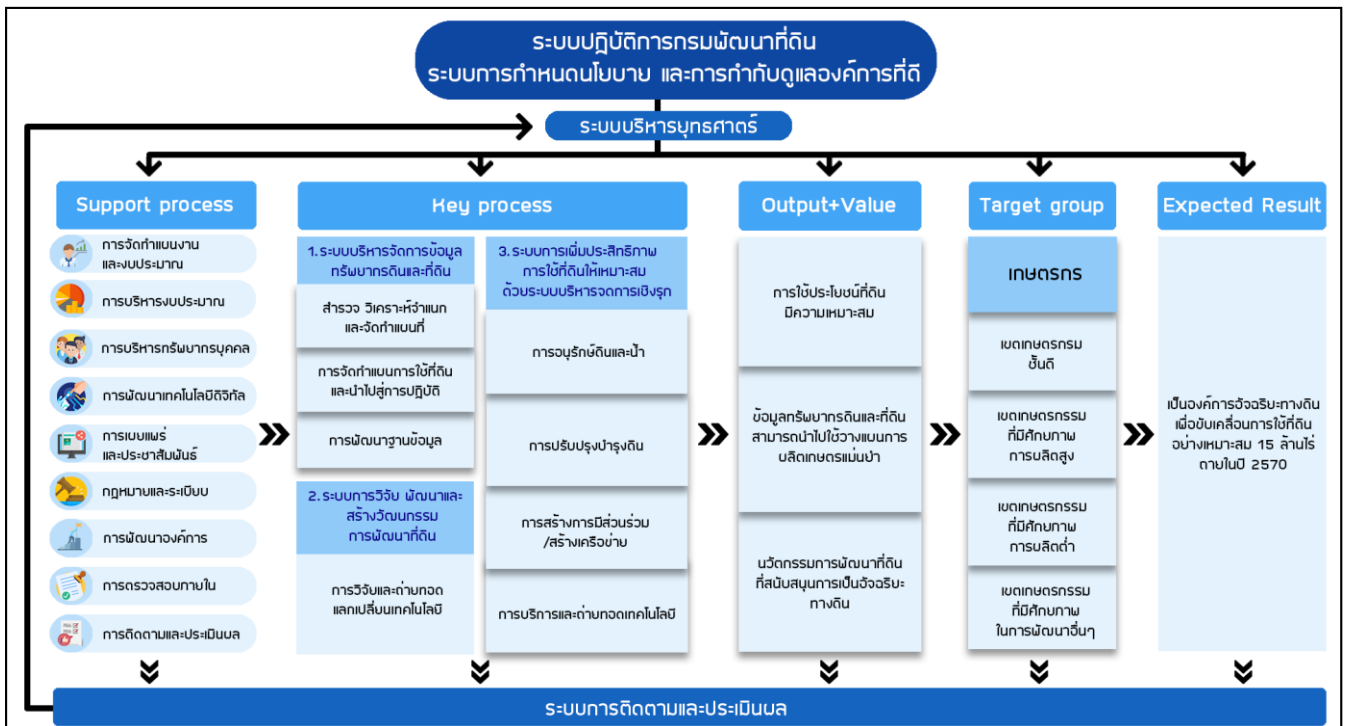
ภาพที่ 1 ระบบการบริหารจัดการ LDD Excellent Model

ภาพที่ 2 SMART LDD

ภาพที่ 3 แนวทางการขับเคลื่อนกรมพัฒนาที่ดิน ปี 2566-2567

ภาพที่ 4 ระบบปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน

ภาพที่ 5 การปรับปรุงกระบวนการงานและสร้างนวัตกรรม

